The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi."
Editor-in-Chief: ALEKSANDRS KUNDRATS.
Editorial and Business Office: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.
Telephones: EM 8-0792, EM 8-3239.
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe.
4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A.
Telephone 994-7917
Chicago: Editor — K. Ķezbers,
2727 Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A
WEDNESDAY, SEPTEMBER 16. 1964.

LATVIJA
AMERIKĀ

75. n-rs | TREŠDIEN, 1964. Gada 16. SEPTEMBRĪ | 14. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
REDAKTORS: ALEKSANDRS KUNDRATS
Redakcija un kantoris: 123 Huron Street Toronto, Ont., Canada. Telefoni: redakcijai — EM 8-3239, kantorim — EM 8-0792
Redaktora tālrunis vakaros — 766-2001
Ņujorkas redakcijas vadītājs red. V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A.
Tālrunis 994-7917
Čikāgas redakcijas vadītājs red. K. ĶEZBERS, 2727 N. Milwaukee Ave., Chicago 47, Ill., U.S.A.
Tālruņi: DI 2-2324, BR 8-8681.

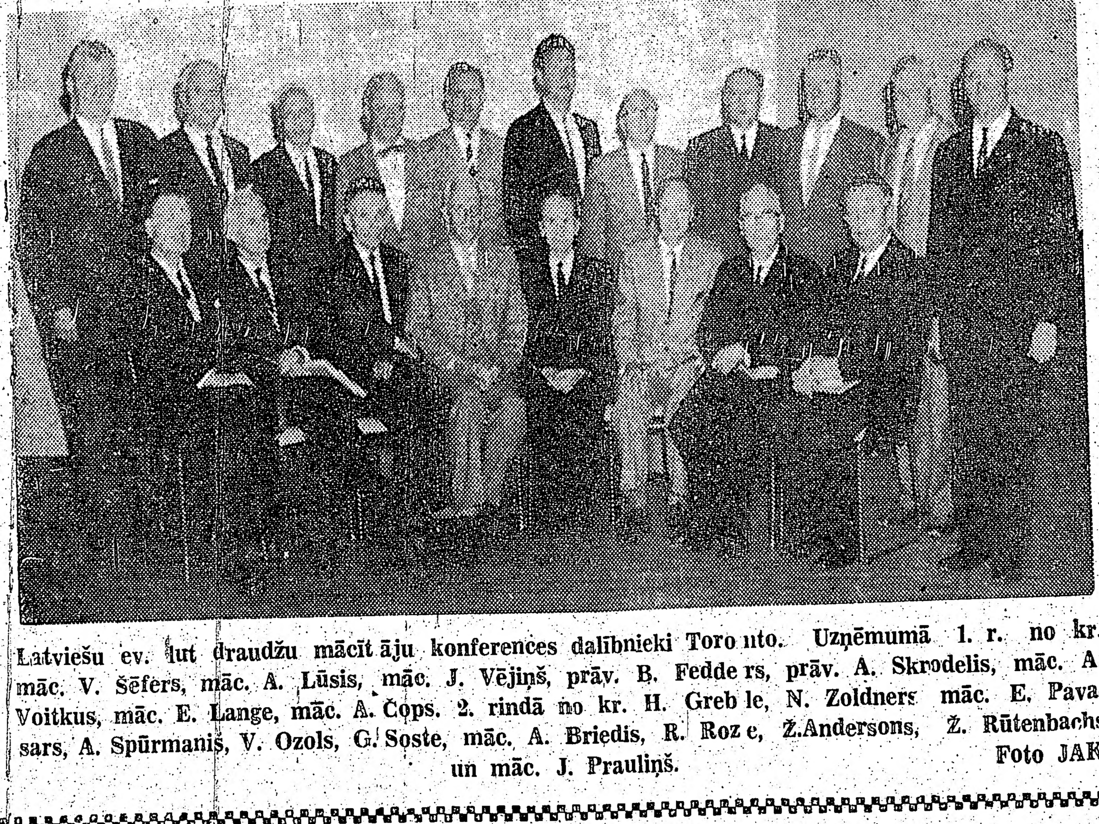

Latviešu ev. lut draudžu mācītāju konferences dalībnieki Toronto. Uzņēmumā 1. r. no kr. māc. V. Šēfers, māc. A. Lūsis, māc. J. Vējiņš, prāv. B. Fedders, prāv. A. Skrodelis, māc. A. Voitkus, māc. E. Lange, māc. A. Čops. 2. rindā no kr. H. Greble, N. Zoldners māc. E. Pavasars, A. Spūrmanis, V. Ozols, G. Soste, māc. A. Briedis, R. Roze, Ž.Andersons, Ž. Rūtenbachs un māc. J. Prauliņš. Foto JAK

Lai uzklausītu latviešu balsi

Amerikas Latviešu Apvienības Centrālās valdes sēdē 13. septembrī Ņujorkā priekšsēža prof. P. Lejiņa vadībā apskatīja paredzamās Anglijas sarunas ar PSRS, kur iespējams, ka pārrunās Anglijas pavalstnieku prasības par zaudējumu atlīdzību par viņu naudu un mantu, kas palikusi Baltijas valstīs. Padomju Savienība varētu uzstādīt pretprasību, lai šos zaudējumus atlīdzina ar Baltijas valstu valdību un privātpersonu noguldījumiem Anglijā.

No Vašingtonas bija ieradies Latvijas sūtniecības lietvedis A. Dinbergs, kas paskaidroja, ka savstarpējā atlīdzība starp Angliju un Pad. Savienību cilāta jau apmēram 25 gadus, bet viskritiskākais bijis 1942. gads, kad angļu laikrakstu izgriezumus par rudenī Anglija de facto atzina Baltijas valstu okupāciju, bet atteicās runāt par de jure atzīšanu un bija pret šo valstu Anglijā noguldīto līdzekļu izdošanu. Šoreiz sarunas varētu būt par apmēram 11 miljonu angļu mārciņu parādu kārtošanu, kā to ziņojuši angļu laikraksti. Krievi atsakās runāt par prasībām un saistībām, kas bijušas pirms 1939. gada, kaut gan pacēlušies jautājumi par 1913. gada Rīgas aizņēmumu un citiem nesamaksātiem parādiem. Prasības piesakāmas līdz 30. oktobrim, bet angļu vēlēšanas notiek 15. oktobrī, tātad sarunas vedīs jaunā valdība. Lietvedis bija sagādājis angļu laikrakstu izgriezumus par gaidāmo krievu sarunu sākšanos. Ir bijušas pārrunas ar igauņiem un lietuviešu sūtniecības darbiniekiem Vašingtonā un Londonā.

Valde pēc pārrunām atzina, ka būtu labi, ja latvieši Anglijā iesniegtu ārlietu ministram kādu rakstu ar lūgumu neizdot krieviem Latvijas valdības noguldījumu. Pēc ASV saņemtām ziņām, Anglijas latvieši būtu gatavi demonstrēt ar plakātiem. Sēdē atzina, ka Brīvās pasaules latviešu apvienībai jānosūta raksts Anglijas Ārlietu ministrijai, bet noraksti ASV ārlietu ministram Raskam un ASV Apvienoto Nāciju delegācijas vadītājam Stīvensonam. Latviešu na

(Nobeigums 8. lpp.)

Stīvensons prasa Indonēzijas agresijas apturēšanu

Ļoti vēsa reakcija Maskavā. Angļi sūta palīgspēkus uz Singapūru. Austrālija un Jaunzēlande gatavojas plašākai palīdzībai.

Indonēzijas prezidenta Sukarno konflikts ar gadu veco Malēzijas federāciju draud izvērsties atklātā karā. Sukarno turpina runāt par nepieciešamību federāciju iznīcināt, kūda tur dzīvojošos ķīniešus un komūnistu elementus, iefiltrē aģentus un sabotierus, nemaz nerunājot par vismaz vienu jūras un vienu gaisa desantu, un nepārtraukto indonēziešu partizānu darbību Borneo.

Militāri komūnistu bloka ieročiem un kaŗa materiāliem apgādātā Indonēzija ir daudz pārāka par Malēziju. Pēdējā pieder britu kopvalstij un invāzijas gadījumā tai tūdaļ talkā steigsies Anglija, Austrālija un Jaunzēlande; šādā vai tādā ceļā palīdzēs arī pārējās britu kopvalsts nācijas. Palīdzība bijusi nepieciešama jau tagad. Ja Sukarno domā savus draudus pārvērst darbos, nākotnē palīdzība būs nepieciešama vēl lielākos apmēros.

Sukarno cer uz Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas atbalstu. Kad drošības padomē sūtnis Stīvensons prasīja Indonēzijas uzbrukumu pārtraukšanu un tādu apstākļu radīšanu, kur abas valstis savas domstarpības var iztirzāt miermīlīgu sarunu ceļā, Padomju Savienība reaģēja ļoti vēsi. Padomju delegāts Mokorovs vēl uzsvēra, ka Sav. Valstis mēģina uzņemties miera nesēja lomu laikā, kad Vašingtona esot atbildīga par nemieriem Dienvidaustrumāzijā. Mokorovs aizstāvēja Indonēzijas uzbrukumus Malēzijai. Pad. Savienības acīs Malēzija esot nodibināta, lai palīdzētu apslēpt patiesos Anglijas plānus Dienvidaustrumāzijā.

Lai cik aktīvu vai neaktīvu lomu šai jautājumā spēlēs Apvienoto Nāciju drošības padome, Anglija ir nolēmusi rīkoties. Anglijas valdība Londonā paziņoja, ka Indonēzijas agresijas atkārtošanās gadījumā pēdējai tiks atbildēts militāri. Sav. Valstu reakcija pret šādu angļu plānu ir gandrīz tikpat negatīva kā 1956. gadā, kad Anglija un Francija, mēģinājumā glābt Nasera nacionālizēto Suecu, uzbruka Ēģiptei. Amerikāņi baidās, ka angļu gaisa uzbrukumi pret tām Indonēzijas bazēm, no kurām nāk agresija pret Malēziju, var novest pie Sukarno bumbvedēju uzbrukumiem Singapūrai. Tad, kad amerikāņi gluži tāpat reaģēja pēc komūnistu lielgabalaivu uzbrukumiem Tonkinga līcī, viņu rīcība, protams, bija pareiza un neapstrīdama.

Vairāk par visu citu Sav. Valstis baida tas, ka Anglijai, sākot kaŗu ar Indonēziju, ļoti dziļi šai kaŗā var tikt iejauktas arī Austrālija un Jaunzēlande. Un, jo vairāk sabiedroto tiek iejaukti šāda veida kaŗā, jo lielākas iespējas, ka kādu dienu jāiejaucas arī Sav. Valstīm.

Pašreiz Sav. Valstis nesniedz Indonēzijai nekāda veida palīdzību. Bet vēl tikai nesen amerikāņi atbalstīja Sukarno ar miljoniem. Šai ziņā Anglija un Sav. Valstis nekad nav varējušas saprasties. Dažādās diplomātiskās izmaiņās starp Vašingtonu un Londonu gandrīz vienmēr bija manāma angļu neapmierinātība, ka Sav. Valstis atbalsta Sukarno.

Neizdevies apvērsums Dienvidvietnamā

Mēģinājums gāzt ģen. Kānu beidzās bez panākumiem. Budisti vaino Vašingtonu Dienvidvietnamas nemieros. Politiskās jukas Saigonā

Pagājušās nedēļas nogalē Saigona piedzīvoja jau gaidīto apvērsumu. Ģen. Kānam naidīgu militāristu vadītais apvērsums pirmos mirkļos solīja panākumus. Opozīcija ieņēma Saigonas militāro raidstaciju un paspēja paziņot valsts iedzīvotājiem par notikušām pārmaiņām. Bet starplaikā apvērsuma vilnis bija apsīcis. Ģen. Kānam lojālās vienības pārņēma iniciatīvu savās rokās un kārtējā politiskā krize bija novērsta.

No Saigonas saņemtās ziņas liecina, ka apvērsums neizdevies tādēļ, ka tam trūcis šādā gadījumā tik svarīgā pārsteiguma elementa.

Savā pagājušās nedēļas ziņojumā prezidentam Džonsonam sūtnis ģen. Teilors izteica cerību, ka situācija Dienvidvietnamā uzlabosies — militāri tas noticis jau tagad, politiski viņš ar vispārējā stāvokļa uzlabošanos rēķinājās ar novembra sākumu, kad pēc viņa domām, Dienvidvietnamā būs nostabilizējusies pagaidvaldība.

Kā militāri, tā politiski apstākļi uz vietas neattaisno ģen. Teilora optimistisko ziņojumu. Ja, šad un tad, ar kādu lokālu uzvaru var lepoties Dienvidvietnamas kaŗaspēks, komūnistu partizāniem šādu uzvaru ir vairāk. Pēdējie kļūst uzmācīgāki, pārdrošāki, operē lielākā skaitā, bet nekad neatkāpjas no savas taktikas. Kur vien tas iespējams, viņi atklātā cīņā neielaižas. Uzbrūk, pēc iespējas ātri mēģina nodarīt pēc iespējas lielākus zaudējumus un tad pazūd — izkūst džungļos bez pēdām. Kamēr Dienvidvietnamas vadība, militārā un politiskā — pēdējā ir arī pirmā — būs aizņemta ar cīnīšanos par varu Saigonā, cīņām pret komūnistiem neiznāk pārāk daudz laika. Un no galvaspilsētas nevar atlicināt arī pārāk daudz kaŗavīru. Prezidents Džonsons grib Dienvidvietnamas kaŗu turpināt tā, lai tas, neizvēršoties lielākā kaŗā dotu uzvaru Rietumiem. Reālitāte rāda, ka šāda vēlēšanās nepiepildīsies. Ja Sav. Valstis grib uzvarēt Dienidvietnamā, tad tas būs jāveic amerikāņu kaŗavīriem.

Ārēji Dienvidvietnama un Sav. Valstis ir sabiedrotās. Ja amerikāņi nebūtu laikus uzsākuši militāru un saimniecisku Dienvidvietnamas atbalstīšanu, Dienvidvietnamas problēmas jau sen vairs nebūtu un Saigonā, tāpat kā Hanojā, sēdētu komūnisti.

Dienvidvietnamas aizkulisēs draudzība pret Vašingtonu nebūt nav tik liela, kā to varētu sagaidīt pret kādu sabiedroto, kuŗam Dienvidvietnama parādā tik daudz pateicības. Dienvidvietnamieši, piemēram, ir nikni paši uz sevi, ka netiek galā ar komūnistiem, un savu naidu izgāž pret amerikāņiem. Budisti gluži atklāti savā presē apvaino Sav. Valstis neseno asiņaino reliģisko nemieru iespaidošanā. Budisti gan nesaka, ko Vašingtona ar reliģiska naida sēšanu būtu gribējusi panākt, bet liek saprast, ka Sav. Valstis stāv nevis budistu vairākuma, bet katoļu minoritātes pusē — tāpat kā nelaiķis prezidents Ngo Din Diems.

Var tikai minēt, ar kādu valdību tagad, pēc nesekmīgā apvērsuma mēģinājuma, mēģinās sastrādāt ministru prezidents ģen. Kāns. Viņš gribētu sastādīt civilistu pagaidvaldību; lai viņam palīdzētu, kabinetu atstājuši gandrīz visi militāristi. Sūtnis ģen. Teilors šaubās, vai Kānam izdosies sameklēt pietiekamu skaitu atbildīgu civilistu pagaidvaldības sastādīšanai. Pašreiz Dienvidvietnamā valda ministru prezidents ģen. Kāns. Oficiālā vara atrodas ģen. Mina rokās. Pēdējais vada Dienvidvietnamas militāro triumvirātu.

Atkal britu studentu ekskursija uz Padomju Krieviju

Šinī rudenī 2 skotu jauniešu grupas atkal apmeklēs Padomju Savienību, viena no tām bez Maskavas un Ļeņingradas arī Rīgu. Maksa ekskursantiem noteikta ārkārtīgi zema — salīdzinot ar parastajām tūristu ekskursijām uz Krieviju: tikai 40 mārciņu, jo ekskursiju izdevumus palīdzot segt sevišķs britu valdības atbalsts ‚sociālai un kultūrālai apmaiņai" ar Padomju Krieviju. Šādas ekskursijas ir rīkotas jau 5 gadus un ap 200 skotu studenti ir piedalījušies tanīs. Līdzīgs skaits krievu studentu apmeklējis Skotiju. Šogad pirmo reizi ekskursiju pastāvēšanas laikā krievi piesūtījuši sīki izstrādātu viesošanās programmu, un skotu studentu apvienības sekretāre domā, ka skotu studentiem būšot vairāk „brīvības" un brīva laika, lai apmeklētu studentu klubus un . . . privātus dzīvokļus (?). Uz 40 vietām pieteikušies 100 kandidāti. Daži no ekskursantiem esot pārliecināti komūnisti. Ekskursantiem neesot paredzēta oficiāla sastapšanās ar padomju valdības pārstāvjiem, bet programmā ietilpstot gan ateisma mūzeja apmeklēšana. Iepriekšējos braucienos skotu studenti vienmēr „nostādīti uz skatuves" pilnīgi negaidot, tagad tie esot sagatavojušies šai varbūtībai: viņi esot iemācījušies skotu dejas un vismaz vienam būšot līdzi skotu nacionālie mūzikas instrumenti. Kā redzams, miermīlīgās koeksistences ideja tiek propagandēta, sākot ar skolas solu.

A.

Kiprai nepieciešama Apvienoto Nāciju armija

Ģenerālsekretārs U Tants prasa starptautiskās armijas paturēšanu.

Ģenerālsekretārs U Tants nedēļas nogalē brīdināja, ka stāvoklis Kiprā ir tik ļoti nestabils, ka visniecīgākais starpgadījums var radīt jaunu krizi.

U Tants prasīja starptautiskās armijas paturēšanu salā uz vismaz vēl trim mēnešiem, bet ne ar pušplēstu vārdu nepieminēja, ka pašreizējo uzdevumu varētu veikt Apvienoto Nāciju armija samazinātā skaitā. Pašreizējais

Apvienoto Nāciju starptautiskās armijas termiņš Kiprā beidzas 27. septembrī. Tas, starp citu, nav vēl pilnīgi finansēts; tāpat U Tants nezina, kur ņemt līdzekļus nākamiem trim mēnešiem. Anglija un Kanada par savu kaŗavīru uzturēšanu maksā pašas. Bet, lai segtu visus pārējos izdevumus, nepieciešami vismaz divi miljoni dolaru mēnesī.

U Tants par Kipras likteni vairs nav neko optimistisks. Viena lieta viņam liekas skaidra — tiklīdz tiks izvākts Apvienoto Nāciju kaŗaspēks, Kipra eksplodēs. Ģenerālsekretārs ļoti uztraucas par attiecību pasliktināšanos starp starptautisko armiju un Kipras valdību, uzsverot, ka Nikosija, kur vien iespējams, traucē Apvienoto Nāciju kaŗaspēka darbību. Pretēji drošības padomes lēmumiem un Turcijas un Grieķijas solījumiem, abas puses iefiltrējušas kaŗaspēku Kiprā — turki ap 600 vīru, grieķi ap 5000.

Pagājušās nedēļas nogalē Kiprā sākās jauns saspīlējuma periods. Kokina apgabalā, Kipras ziemeļrietumos, turki jau ilgāku laiku cieš no grieķu saimnieciskās blokādes. Pārtikas stāvoklis tik slikts, ka Turcija solījusies palīdzēt — nosūtot pāris tirdzniecības kuģu ar pārtiku — Turcijas gaisa un jūras spēku apsardzībā. Prezidents Makarioss paziņojis, ka turku kuģus Kiprā neielaidīs.

Pēdējās ziņas, kas saņemtas no Nikosijas, liecina, ka 1500 Kokinas blokādē ieslēgtie turki saņēmuši pārtiku gaisa tilta ceļā — ar Apvienoto Nāciju helikopteriem un no Apvienoto Nāciju armijas krājumiem. Nav zināms, ka grieķi būtu mēģinājuši sūtījumam pretoties vai to aizkavēt. Ļoti iespējams, ka nākamo pārtikas sūtījumu Kokina saņem no turku noliktavām Famagustā. Apvienotās Nācijas rūpēsies par konvoju.

RAIŅA GADS

Lai cienīgi visā brīvā pasaulē atzīmētu mūsu lielā dzejnieka, domātāja un valstsvīra Raiņa 100. dzimšanas dienu 1965. gada 11. septembrī, Raiņa un Aspazijas fonds aicina visas personas, organizācijas un latviešu skolas jau tagad apsvērt iespējas un izlemt sarīkojumus, sadalot tos pa visu 1965. gadu un saskaņojot darbu savā starpā kā laika, tā satura ziņā. Raiņa un Aspazijas fonds īpaši aicina visas latviešu skolas, jaunatnes un studentu apvienības un citas organizācijas rīkot visās zemēs plašākus vai arī tikai nedēļas nogales seminārus par Raini, iespējami iesaistot blakus kompetentiem semināru vadītājiem un referentiem un redzamiem māksliniekiem, arī pašus semināru dalībniekus kā pašā semināra darbā, tā jo īpaši mākslinieciskās daļas sniegumos. Tas viss prasa ilgstošu gatavošanos.

Raiņa un Aspazijas fonds atzīmēs Raiņa dzimšanas 100. gadu pabeidzot izdot viņa kopotus rakstus un papildinot tos ar īpašu sējumu, ievietojot tur Raiņa „Kastanjolu," Raiņa dienas grāmatu, atmiņas par Raini. Fonds ir aicinājis mūsu zinātniekus un literātūrkritiķus sniegt apcerējumus un pētījumus par Raiņa darbu un par viņa laikmetu. Angļu valodā otrā izdevumā iznāks „Jāzeps un viņa brāļi." Angliski izdos arī „Zelta zirga" tulkojumu. Raiņa piemiņas atzīmēšanai un arī līdzekļu sagādāšanai, kas tik nepieciešami Raiņa un Aspazijas piemiņas saglabāšanai viņu trimdas dzīves vietā Kastanjolā un citur, fonds izdos īpašas Raiņa markas. Fonds ir uzņēmis kontaktus ar dažām universitātēm un cittautu žurnāliem, lai tur atzīmētu Raiņa 100. dzimšanas dienu un reizē ar to iepazīstinātu ar mūsu tautas kultūras sasniegumiem un cīņām par brīvību un neatkarību.

Vēstules rakstīt Nikolajam Valteram, Lerchenfelderstrasse 6, Wien VIII, Austrijā.

Nikolajs Valters.

Diždanča dejotāji Kanadas nacionālās izstādes lieluzveduma laikā draudzīgā pulkā ar citu tautību pārstāvjiem. Foto A. Kalniņš

LATVIJA

75. n-rs TREŠDIEN, 1964. GADA 16. SEPTEMBRĪ

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par mēn. $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $ 16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 1.60; tekstā $ 3.20 - $ 6.40 par vienas collas slejas telpu.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.

Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

Arturs Liepkalns

SABIEDRĪBAS IETEKME

Vecāki var daudz palīdzēt skolai, tāpat kā skola savukārt var palīdzēt vecākiem. Latvijā, tai novadā, kurā uzaugu, bija paraža „svinēt" krēslas stundu. Pirms iestājās tumsa un iedegās spuldze, ģimene un saime klusēdama noraudzījās dienas izdzišanā vai arī klusinātā balsīs pārrunāja dienas notikumus. Vai arī mēs to nevarētu pamēģināt tagad svešumā, ģimenes pulciņā? Bet krēslas stundās tagad parasti iedegas televīzijas spuldze, un bērni, kā pielipuši sēž „brīnumkastei", nav lēti no tās projām dabūjami. Kāds amerikāņu tēvs sacījis zīmīgus vārdus (citāts no žurnāla Familā): „A Father who wants his children to be educated these days may have to pull a few wires — the television wire, the hi-fi wire and radio wire" grābstos piebilst, ka nebūtu ļauni, ja pa laikam atvienotu arī tālruņa vadus. Īpaši domājot par pusaudžiem.

Dažu vecāku prasības ir pārāk augstas. Šai ziņā pašam ir nācies piedzīvot nepatīkšanas. Daži bērni nespēj ne fiziski, ne garīgi izpildīt augstās prasības. Visur jāvalda samēram un jārīkojas atkarā no apstākļiem. Man šķiet, ka viena prasība tomēr nav augsta, proti, runāšana latviešu valodā savā ģimenē. Bez latviešu valodas nebūs arī latviešu.

Vecāku un skolas sadarbība norisinās arī sabiedrības fonā. Kā amerikāņu, tā arī latviešu sabiedrība ietekmē latvisko audzināšanu. Amerikāņu sabiedrības ietekme ir ārkārtīgi liela, bet arī latviešu sabiedrībai ir daudzas iespējas. Pieminēsim tikai lielos dziesmu svētkus. Sirds vietā jābūt akmenim, lai dziesmu svētki neizraisītu patriotiskas jūtas un piederības sajūtu latviešu tautai. Liela audzinoša nozīme ir arī labiem koncertiem, teātra izrādēm, jaunatnes pulciņiem un baznīcām. Bet mēs visi zinām, ka mūsu sabiedrībā ir arī pārbagātas viesības, dzimumdienu svinēšanas, iedzeršanas, bezmērīgas izpriecas, kurām naudu nežēlo. Ja tomēr jānoziedo dolārs baznīcai, skolai vai Kultūras fondam, atrunājamies ar grūtajiem laikiem.

Liels iespaids varētu būt audzināšanas padomēm jeb skolas komitejām. Tām būtu jābūt katrā latviešu kolonijā. (Audzināšanas padomju domu ir izteicis arī H. Kreicers un šī raksta autors ALA Kultūras bir. bij. 5. n-rā). Visu novirzienu baznīcu, biedrību un kopu vienots atbalsts skolai neitks nepamanīts arī bērnu acīm. Kur vien bērni vēro latviešus lielā pulkā, tur aug arī viņu interese par latvisko. Piem. tukšas vai pustukšas baznīcas bērnus nebūt neinspirē garīgai domāšanai.

Abas — amerikāņu un latviešu skolas sagaida, lai vecāki aktīvi piedalītos skolas dzīvē. Bieži novērojam gluži pretējo. Kāds kolega amerikānis izteicās: „Priecājies, ka vecāki bērnus latviešu skolā vispār sūta. Negaidi brīnumus, ka viņi darīs ko vairāk". Mēs zinām, ka šie vārdi ir pārāk skeptiski, jo latviešu skolu dzīvē ir daudz skaistu piemēru, kur vecāki nesavtīgi ziedo laiku un līdzekļus skolas darba sekmēšanai, gan darbojoties skolas vecāku padomē, komitejā jeb audzināšanas padomē, gan talkās u. c. Tikai šādi disponēti vecāki jāpieskaita izlasei. Vairums skolu lietās izrāda mērenību vai pilnīgu pasivitāti. To rāda vecāku sapulces, kas, sanākot reizi vai divas gadā, pulcina tikai ap 30 līdz 50 proc. vecāku. Atgadījies piedzīvot arī vecāku sapulcē ieradušies mazāk dalībnieku, nekā ievēlam skolas vecāku padomē.

Cik reižu gadā vecāki apvaicājas skolotājam, kā Jānītim vai Mārītei skolā veicas? Ko varētu darīt, lai palīdzētu? Vai uzvešanās un sekmes ir apmierinošas? No latviešu trimdas skolotāja, kas daudz sava brīvā laika ziedo skolai, nevar prasīt, lai viņš ietu pie vecākiem, zvanītu vai apciemotu mājās; vecākiem jānāk uz skolu, jārunā ar skolotāju, jāapmeklē sapulces un jāieskatās uzdevumu burtnīcā.

Kas notiek bērnu dvēselēs, ja vecāki par viņu skolas gaitām neinteresējas? Pieminēšu dažus piemērus. Ir skolas eglītes sarīkojums. Jānītim jādeklamē. Par to viņš gauži lepns. Viņš sagaida, ka tētis un māmiņa atnāks klausīties. Atgadās, ka labi draugi svin dzimumdienu. Jānīti gan uz eglītes vakaru aizved. Savu dzejoli Jānītis arī nosaka, bet viņa sirsniņā ir iezagusies bēda: vilšanās un šaubas. Skolotāji Jānīti uzslavē, bet māmiņas un tētes klātienes un atzinības nav. Jānīša latviskuma apziņai te jāpārdzīvo liels sitiens.

Cits piemērs. Skolā mācām ticības mācību. Tā mūsu latviešu skolas tradicija. Bērniem ticības mācība patīk. Bībeles stāstu stundas izraisa dziļus pārdzīvojumus, rada interesi par baznīcu un dievkalpojumiem. Vecāki tomēr baznīcu apmeklē tikai „augstos svētkos". Bērns nojauž, ka kaut kas nav kārtībā. Vai tikai bērnam jāpielūdz Dievs? Vai lieliem nav? Tikai dažreiz? Bērna prātā var iezagties doma, ka ticības mācība ir lieks balasts. Kad viņš būs liels, tad, tāpat kā tētim un māmiņai, Bībeles stāsti nebūs vajadzīgi. Tā skolās labi iestrādātais pamats ticības lietās var sagrūt.

Draudžu locekļiem un vecākiem derētu labi izstudēt un pārdomāt jaunā mācītāja Ivara Gaides rakstu Kamēr vēl ir diena žurnālā Ceļa Biedrs 1963. g. jūlija un augusta numurā. (Ar īpašu lepnumu pieminu Ivaru kā savu kādreizējo audzēkni).

(Nobeigums 8. lpp.)

VERGA ROSĪBA

Padomju kultūrālās apmaiņas prese (kas tik bagātīgi skalojās rietumu valstīs!), kā jau tas parasts pie komūnistiem, daudz lielības, nepārliecinošu konstatējumu un kailu melu. Dažādie komūnistu propagandas izdevumi atrodami kā lasītavās un kioskos, tā arī daudz vietās, lai brīvībā uzaugušie rietumu strādnieki gūtu kaut ierobežotu nojēgumu par komūnistiskās lielu sasniegumiem.

Pēc 47 gadiem, protams, kaut kas arī paveikts padomju zinātnē, rūpniecībā un celtniecībā. Bet nevar noslēpt, ka komūnistiskā režīma pastāvēšanas laikā nepārtraukti klibojusi padomju cilvēka ikdienišķā iztika. Vienmēr kaut kas trūcis vai bijis reducēts. Šai plašajā saimnieciskā sistēmā un tās īstenotājā allaž atradušies partijas strostējumu uguņis. Tieši dienišķās padomju cilvēks, atskaitot komūnistu partijas kadrus, ir bijis cietējs un tas ir tāds arī šodien, kad sarkanie balamutes pilnā balsī kliedz par padomju tautas „laimīgo dzīvi." Bet vai tā pastāv, ja maizes rieciens ir plāns un ķermeni sedz rupja auduma drēbes? Kas grib ieskatīties padomju ģimenes dzīvē un iekārtā, var spriestu, cik verga ģimene stāv joprojām, kas nevēlas saspiestībā. Bet tāda pēc 47 gadiem.

Atbaidīgu pelēkumu viež drānas, kādās tērpts „laimīgais" padomju pilsonis. Kur gan lai viņš gūst līdzekļus labāku drānu iegādei? Un vai vispār tādu atrast, ievērojot to, ka brākis ir padomju produkcijas nešķiramais sabiedrotais? Ar to vēl ir jāsamierinās padomju cilvēkam un komūnistu partija pati nezin, kad šīm neveiksmēm būs gals.

Nekur un nekad padomju prese, kas tagad iesākusies rietumos, gan nepasaka, cik tad izpelna caurmēra strādnieks un ko viņš par šo izpeļņu (nedēļā vai mēnesī) spēj iegādāties savām vajadzībām. Acimredzot, šī izpeļņa (atskaitot speciālistus) ir tik zema un tik nepietiekama dzīves normālai iztikai, ka par to nedz raksta, nedz runā. Vienīgi tā ilgo padomju cilvēku dzīvi.

Komūnistu padomju prese kļūst arī valsirdīga, lai parakstu turotu pašu zemes dzīvi un cilvēku turību.

Tā mēnešrakstā „Padomju dzīve šodien" septembra numurā kāds lasītājs rietumos jautā: vai padomju cilvēks var iegādāties mēbeles, mājsaimniecības piederumus, auto, un pat māju uz nomaksu? Izdevuma redaktors uz to atbild, ka izņemot auto un māju, visu pārējo var pirkt uz nomaksu. Pircējam jāiemaksā avansveidīgi 20—25 procentu no mantas vērtības, bet vērtības atlikušo daļu sadala mēneša maksājumos. Izpaliek paskaidrojums par auto un mājas iegādi — vai tie abi būtu samaksājami uzreiz vai varbūt pastāv izloze, kurš ir tiesīgs vienu vai otru no tiem iegādāties? Drīzāk gan jāpieņem, ka caurmēra strādnieks nespēj nopelnīt un uzkrāt tik daudz naudas, lai nopirktu māju vai auto, ja par tiem uzreiz jāsamaksā. Ja pa Krievijas ceļiem un pilsētām kustas automobiļi, tad bez kļūdīšanās jāpieņem, ka to īpašnieki (atskaitot iestāžu un armijas vajadzībām) ir komūnistu partijas biedri, kuru stāvoklis darbā arī atalgojuma kategorijā ir daudz pārāks par bezpartejisko caurmēra strādnieku vai ierēdni. Vergiem nekad nav bijis rocības, un tādas nav arī tam laimīgās padomju zemes pilsonim, kuru neaizsargā neviena partijas biedra karte.

E. Rauza

VARAS STUDIJA . . .

„Mussolini" by Ivone Kirkpatrick, Hawthorn Books, Inc. (Kanadā — Prentice — Hall of Canada Ltd.) izdevums, 726 lp. cena — $ 11.95

Autors ir redzams britu ārlietu ministrijas darbinieks, kas Musolini laikā ilgus gadus bija Britanijas vēstniecības loceklis Romā. Kā diplomatam viņam par Italijas diktātoru bija pieejamas visai plašas ziņas, kas, laikam, viņu arī pamudināja uzrakstīt šo plašo Musolini biografiju, sīki attēlojot italiešu fašisma kustības pirmsākumus, šīs iekārtas divus gadu desmitus ilgo varas laiku un norietu, visu to jo cieši saistot ar Musolini dzīvi. Īpaši pasvītrota šī diktātora loma Eiropas pievēršanā totālitārismam 1930-tos gados. Autors, atzīstot M. daudzos talantus un arī daudzās kļūdas, neslēpj arī to, ka M. ir bijis arī nožēlojama personība. I. Kirkpatriks attēlo, kā M. kļuvis par tirannu sakarā ar lielo godkāri pārvērst Vidusjūru atkal par mare nostrum tāpat kā Romas imperijas ziedu laikos. Kaut gan uz īsu laiku sprīdi M. izdevās Italiju pacelt varas augstumos, tomēr beigās to iegrūda asiņainā un graujošā karā. Sākumā Musolini bija Hitlera vadonis un paraugs, tomēr vēlāk viņš noslīdēja līdz lelles lomai vācu diktātora rokās. Savu dzīvi viņš beidza traģiski: to brutāli nonāvēja italiešu t. s. „partizāni".

AKL

Ticiet, ka jūsu zeme reiz būs brīva

Daugavas vanagu fonda Notinghamas nodaļa š. g. 5. septembrī sarīkoja savu 15 gadu pastāvēšanas un darbības atceres jubilejas sarīkojumu. Jubilejas sarīkojumu atklāja nodaļas valdes pr-dis J. Frišvalds. Sarīkojuma viesus un dalībniekus uzrunāja Anglijas parlamenta deputāts plkv. J. K. Kordo. Sekoja apsveikumi no cittautu trimdinieku organizācijām un kaimiņu DV nodaļām. Jubilejas svinību otrā daļā apvienotie Korbijas, Koventrijas un Notinghamas jauktie kori sniedza koncertu, kurā dziedāja Pirmo Eiropas latviešu dziesmu svētku programmas atkārtojumu. Sekoja balle ar saviesīgu dzīvi Varavīksnes zālē. Nodaļas vanadzes bija gādājušas par bagātīgu loteriju un atspirdzinājuma galdu. Jubilejas sarīkojums bija pulcējis tuvu pie 400 apmeklētājiem.

Skaistajām atvasaras dienām lēni ieslīdot rudenī, Anglijas latviešu trimdinieki vēl aizvien dzīvo lielo Hamburgas dziesmu svētku atmiņu varā. Šajās dienās kā vēlreizēja atbalss izskanēja DVF Notinghamas nodaļas rīkotā 15 gadu darbības un pastāvēšanas jubileja ar kopkoru koncertu.

Sarīkojuma atklāšanas runā š. g. 5. sept. Koperatīva izglītības centra koncertu zālē nodaļas valdes pr-dis J. Frišvalds uzrunājot jubilejas sarīkojuma viesus teica:

„Lai dotu dižam tautiešu pulkam dzirdēt atbalsi — daudzu balsu sniegtu — no lielajiem svētkiem Hamburgā, kur dažādie notikumi bija pulcējuši tuvu pie 5000 latviešiem, kas draugiem un skaugiem parādīja, ka latvju trimdas saime savā kodolā ir palikusi uzticīga tiem ideāliem, kurus simbolizē mūsu sarkan - balt - sarkanās krāsas, DVF Notinghamas nodaļa rīkoja šo koncertu.

Reizē ar to mēs vēlējāmies atzīmēt savas darbības un pastāvēšanas 15. gadu dienu.

Vērība latvju dziesmai ir raksturīga mūsu DV nodaļai, jo viens no pirmajiem sarīkojumiem ir bijis latviešu solistu koncerts, un pēc tam ir notikusi jauktā kora dibināšana 1950. g. Piecdesmito gadu pirmajā pusē pie nodaļas praktiski pastāvēja visas iespējamās kultūrāli - sabiedriskās rosības, daļēji priekšplānā izvirzoties tām, kas saistītas ar sportu un tautas dejām. Tagad nodaļas aizvējā darbojas pasākumi, kas vairāk skar gara dzīves lauku — latviešu svētdienas skola, grāmatu klubs, šacha sekcija, bibliotēka, grāmatu galds un laikrakstu pārstāvības. Šajos 15 gados kultūrāli - sabiedriskajā laukā ir bijuši 250 dažādi notikumi: biedru sapulces, atceres akti, koncerti, teātra izrādes, baleta vakari, saviesīgi sarīkojumi, referātu un biedru vakari, ekskursijas, rakstnieku vakari, vadžu sanāksmes un jaunatnei un bērniem veltīti sarīkojumi.

Aicinājumu, kuru teicis pirmais nodaļas valdes pr-dis K. Mangulis — lai nodaļā valdītu nelokāma, vienprātība un nesatricināma ticība, lai nodaļas biedros nebeigtu kvēlot līdzjūtība pret tautiešiem, kurus liktenis smagāk piemeklējis, lai biedros valdītu asa un nesamierināma nostāja pret Latvijas ienaidniekiem, esam šajos gados visumā piepildījuši.

Lai šodien mans sirsnīgs paldies visiem, kas mūsu saimes darbu jebkādā veidā ir sekmējuši, lai reizē lūgums savu atbalstu neliegt arī turpmāk, jo mūsu cīnītāju kopības mērķi reizē ir arī katra latvieša patriota mērķi. Sadosimies rokās, jo vienībā ir spēks. Lai latvju dziesmas šodien ceļ mūsu sirdsdedzi jauniem un cēliem darbiem.

Uzrunā angļu valodā, viesiem un draugiem no cittautu organizācijām un vietējiem iedzīvotājiem nodaļas valdes pr-dis izsacīja vēlēšanos:

„Mēs patiesi ceram, ka jūs sniegsit mums visu iespējamo atbalstu, lai piepildītos ilgas pēc brīvības mūsu okupētajai dzimtenei."

Pēc Latvijas un Anglijas valsts himnām uzrunu teica Anglijas parlamenta deputāts plkv. J. K. Kordo. Sk. atsevišķu M. Ausalas rakstu.

Garo apsveicēju rindu sāka DVF kultūras un sabiedriskās nozares vadītājs I. Pālītis, nesot sveicienus no DVF valdes Londonā. „Izturību, drosmi un panākumus turpmākajā darbā," bija viņa vēlējums. Jubilejas sarīkojumā savus pārstāvjus ar apsveikumiem bija sūtījušas lietuviešu un ukraiņu organizāciju nod. Notinghamā, Austrumanglijas ev.-lut. draudze, katoļu draudze Notinghamā un DVF Derbijas, Mansfīldas, Līdsas, Česterfīldas, Korbijas, Peterboro, Stoka - on - Trent un Lemingtonas nodaļas.

Ar rakstu bija sveikuši — DVF valdes pr-dis Dr. L. Rumba, Dziesmu svētku virsdiriģents H. Pavasars, DVF Koventrijas, Mančesteras, Halifaksas, Bedfordas, Birminghamas nodaļas un Darley Moore kopa.

Jubilejas gadījumā piešķirtos apbalvojumus, asistējot DVF valdes loc. I. Pālītim, pasniedz nodaļas valdes pr-dis J. Frišvalds.

DV CV atzinības rakstu saņēma R. Ūsāns - Erts. DVF valdes atzinības rakstus saņēma A. Tamsons, K. Ozols, J. Melders un M. Pāvulena.

Ar Dugavas Vanagu nozīmi zeltā apbalvots bijušais nodaļas valdes pr-dis A. Platacis, kurš pašreiz dzīvo ASV.

Piemiņai no šīs jubilejas nodaļas vanadžu kopas vadītāja J. Čudare pasniedza plkv. Kordo kundzei krāšņu ziedu velti un nod. valdes pr-dis J. Frišvalds plkv. Kordo grāmatu „The Unpunished Crime."

Sekoja apvienoto Korbijas, Koventrijas un Notinghamas jaukto koru koncerts. Savu diriģentu V. Lāča, J. Jurga un N. Kandroviča vadībā tie visumā sniedza Pirmo Eiropas latviešu dziesmu svētku kopkoru programmas atkārtojumu. Tiem tautiešiem, kas dažādu iemeslu dēļ nevarēja dziesmu svētkos ierasties, šis koncerts bija patiešām lielisks baudījums.

Pēc koncerta Varavīksnes zālē notika jubilejas balle ar saviesīgu dzīvi. Nodaļas vanadzes bija gādājušas par ļoti bagātīgu loterijas galdu un atspirdzinājumiem. Šis jubilejas sarīkojums ar kopkoru koncertu bija pulcinājis tautiešus no tuvienes un tālienes un izskanēja kā viena spēcīga atbalss no kāda daudz lielāka svētku svinētāju pulka.

K. Zdga

LATVISKAIS

Ko nav iespējams sajust (redzēt, dzirdēt, garžot, saost, taustīt un organismā uztvert), to pieņemts saukt par garu un kā pretstatu materiālajam — par garīgo.

Latviskais ir latvju tautas gars un tā radītā kultūra. Šis gars ir izveidojies gadu tūkstošu laikā Latvijas dabas, tautas darba un ražojumu, tās radīto garīgo vērtību un viņas piedzīvojumu ietekmē.

Šī gara sastāvdaļas nav iespējams uzskaitīt. Un atsevišķos tautiešos šis gars nav vienāds. Ikvienā no tiem tautas gara sastāvdaļas ir savāda sastāva un intensitātes; piem., darba tikums katrā latvietī ir citādas intensitātes; dažos tautiešos tā nav, jo tie negrib strādāt; tieksme pēc izglītības arī ikvienā tautietī ir citādāka, un ir arī tādi individi, kas negrib mācīties. Tādas personas latviešu vidū gan ir izņēmumi. Šie piemēri liecina, ka latvieši, tāpat kā visi cilvēki, katrs ir savādāks, īpatnis. Bet ikviens no viņiem ietelp savā etniskā vienībā un kopā ar citiem tās locekļiem (gan ar dažādām īpatnībām) ir tauta.

Kā neiespējams konkrētizēt cilvēka garu un tā sastāvdaļas, tā neiespējams konkrēti rakstu-rot latvisko. Daudzas īpatnības konstatējamas, bet ne visas. Bez minētā darba tikuma un tieksmes pēc izglītības mūsu tautiešos parasti ir dziļa pienākuma apziņa, kas viņus pamudina arī grūtos un pat bīstamos apstākļos veikt savu uzdevumu. Tāpēc latviešu karavīri Pirmajā un Otrā pasaules karā ir veikuši izcilus pienākumus. Vispār latvietis allaž cenšas novest iesākto līdz galam ar nepieciešamo izturību, veiklību un pašaizliedzību.

Šai piepūlē bieži vien ir vērojama paļāvība saviem spēkiem, kas ir izveidojusies viensētu saimniecībās, kur parasti saimniekam ar saimnieci un dažiem palīgiem bija jāveic visi darbi dabas apstākļiem atbilstošā laikā. Viensētu saimniecības vispār latviešus ir pieradinājušas ne tikai laikā veikt visus uzdevumus, bet arī pieturēties pie stingras kārtības un disciplīnas, kam arī sava nozīme latviešu karavīru rīcībā.

Lauksaimniecības darbā latvietis ir vērojis kalnus, līdzenumus, ielejas, augus, dzīvniekus, mežus, klimatiskās pārmaiņas un visu pārējo apkārtējā dabā. Līdz ar to viņš ir mācījies to pazīt un izskaidrot. Dažādās attīstības pakāpēs latvietis savas dzīves vietas un vispār dabu gan ir dievinājis un pielūdzis, gan ar prātu izskaidrojis, reizēm pat aizsteidzies zinātniekiem priekšā: piem., nākošo dienu laika noteikšanā. Kā labam novērotājam viņam jaunākos laikos labi panākumi dabas un dažās citās zinātniskās disciplīnās. Vispār latvietis ir spējīgs iedziļināties lietu būtībā, kas viņā ir izveidojies galvenokārt Latvijas dabas ietekmē. Šo dabu īpaši mīl zemnieks, kas ir pieķēries savam zemes kaktiņam un stūrītim. To viņš labprāt nevēlas mainīt pret citu dzīves vietu, kāpēc izkopj un izdaiļo pēc iespējas krāšņāku.

Latvietis ir arī novērojis un atzinis, ka izglītība, īpaši augstākā, paver viņam ceļu uz labāku dzīves veidu un pat atļauj aizsteigties priekšā lepni iedomīgajiem muižniekiem. Tāpēc viņš allaž ir centies tikt augstākā izglītības pakāpē agrākos laikos ar mācītāja un ārsta profesiju, turpmākos gados ar advokāta un technisko zinātnieku stāvokli. Tas labi vērojams trimdas jauniešu centienos.

Latvijas dabas ietekme ir veicinājusi latvieša jūtu attīstību, kas ir izpaudies arī viņa darbos: daiļamatniecībā un dažās mākslas nozarēs. Konstatējis, ka dziesma un dziedāšana tā aizrauj cilvēku, ka viņā mazinās bēdas, nepatikšanas un darba slodzes sajūta, latvietis sevišķi ir centies attēlot dziesmās savu grūto dzimtcilvēka dzīvi no šūpuļa līdz kapam; ar dziedāšanu viņš ir remdinājis nogurumu darbos, kā arī nepatikšanas citos dzīves gadījumos. Tagad dziesma un dziedāšana ir latvju tautas raksturīgās īpašības.

Tātad bargajiem kungiem arī ir sava nozīme latviešu emocionālajā attīstībā. Daudz vairāk viņi ir kropļojuši latvieša raksturu, spiežot viņu izpatikt muižniekiem un citiem kungiem, pamudinot aprunāt citus un reizē pat pārkāpt morāles normas. No šīm negātīvajām īpašībām latvieši jaunākos laikos ir centušies atbrīvoties, bet ne vienmēr un ne visiem tas ir izdevies. Jākonstatē, ka spiesti sadzīvot ar vāciešiem un krieviem, latvieši savā laikā ir sākuši atdarināt viņu īpašības kā pozitīvās, tā negatīvās. Kā bērniem, tā arī pieaugušiem atdarināšanas posms ar laiku pāriet, tā arī latvju tauta no negātīvās ietekmes pamazām atbrīvojas, bet vēl nav iespējams apgalvot, ka tā ir izbeigusies.

Raksturojot latvisko, jāapzinās, ka līdzīgas īpašības, kādas iespējams konstatēt latviešos, atrodamas arī citu tautu raksturā, bet katrai tautai tās ir savādākas kā intensitātes ziņā, tā arī savstarpējās attieksmēs un saistībās. Tāpēc arī par latvisko iespējams spriest tikai visu tautas īpašību kopsakarībā un chronoloģiskā attīstībā, kā arī ciešā sakarībā ar Latvijas dabu un kaimiņu tautām.

P. Dreimanis

MŪSU LAIKRAKSTA

atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

Pieprasiet bezmaksas paraugnumurus —

Tel. EM 8-0792, Toronto.

Bagāta saime

Britu politiķis un parlamenta loceklis J. K. Kordo Notinghamā

„Latviešu aprūpes fonds (Latvian Welfare Fund) ir pieticīgs nosaukums lielai un bagātai saimei, organizācijai, kas aptver visus latviešus trimdā visā brīvajā pasaulē," uzrunājot plašo latviešu sanāksmi Notinghamas DV 15 gadu svinībās, teica pazīstamais britu politiķis un parlamenta loceklis plkv. J. K. Kordo. Vērojis ilgus gadus Vidusanglijā šīs organizācijas darbu, viņš var izteikt par to tikai cieņu un atzinību. Jo Daugavas Vanagiem laimīgā kārtā ir bijis iespējams atrisināt grūto jautājumu, ko ikvienas tautības locekļi sastop savā ceļā, ilgu laiku mītot svešas tautas vidū: kā iekļauties šai svešajā vidē un tai pašā laikā saglabāt savu nacionālo īpatību. „Mēs esam ne tikai lepni," turpināja runātājs, „ka spējam jums sagādāt patvērumu, kur jūs no savām mājām izdzinusi varmācīga un nežēlīga diktātūra, bet mūs dara priecīgus arī jūsu draudzība. un mēs esam pateicīgi par to darbu, ko jūs esat ielikuši še periodā, kas jau sniedzas vienas paaudzes laika ietvarā." Runātājs apliecināja aizkustinājumu un apbrīnu tai paaudžu ticībai, kas še arvienu parādās savas tautas brīvībai un nākotnei. Tautai, kas gan pazīst nemitīgus karus un grūtības, bet kas kara posta nav izbaudījusi uz savas zemes, nav pārdzīvojusi invāzijas un ilgas okupācijas, tas sevišķi grūti saprotams. Pirms 10 gadiem, uz latviešu neatkarības svinībām 18. novembrī iedams, J. Kordo iegriezies arī pie sūtņa K. Zariņa ar lūgumu pēc kāda sveiciena šīs sanāksmes dalībniekiem. Tagad pēc 10 gadiem šis sveiciens šķiet tikpat dzīvs un svarīgs. Aizkustinātai latviešu saimei J. Kordo tad nolasīja šo sveicienu.

„Lai kā es pats vēlētos būt jūsu vidū šai dienā, tik svinīgā mums visiem, diemžēl, tas man nav iespējams. Bet liels prieks man ir zināt, ka jūs uzrunās plkv. Kordo, kas, pirms vēl kļuvis par parlamenta locekli un jau pirms jūs ikviens nonācāt Anglijā, parādīja sevi par īstu latviešu draugu. Plkv. Kordo izteica laipnā kārtā vēlēšanos, lai es nodotu kādus vārdus jums no sevis. Ko es gribētu teikt, dārgie tautieši, ir vienkārši šis: — Palieciet uzticīgi! nāks laiks, kad mēs atkal būsim brīvi. Lai Dievs ir ar jums visiem. Dievs, svētī Latviju! (Pēdējie sūtņa vārdi rakstījumā un Kordo lasījumā ir latviski).

Atgriežoties pie DV darba brīvajā pasaulē un šī darba nozīmīguma, Kordo turpināja: „Jums ir tiešām laimējies grūtais uzdevums sevi integrēt mūsu vidū, tai pašā laikā paturot savu valodu, kultūru un neatkarīgas tautas lepnumu. Bet pāri visam jūs esat šo savu patriotismu iedēstījuši jūsu bērnos. Neviena tirannija nepastāv mūžam, un, kaut gan daudzi no jums neredzēs vairs savu dzimto pusi, jūsu bērniem būs tās atbrīvošanas pienākums lemts un prieks atgriezties tēvijā, ko viņi nekad nav redzējuši."

Kultūras, sabiedriskajā un nacionālajā DV darbā Kordo vēl pasvītroja bērnu audzināšanu šādā vidē un šādā virzienā, novēlēdams izturēt un to turpināt, jo nav zināms tikai, kad tas laiks būs, bet tas pienāks, jo nevar brīvību un neatkarību liegt tautai, kas, gadiem izkaisīta pasaulē, nezaudē ticību uz savu brīvību, nedz arī mitas darboties, lai to atgūtu.

Kad šo rindu rakstītāja lūdza britu parlamentārietim dažus sveiciena vārdus visiem latviešiem brīvajā pasaulē, viņš teica:

Es esmu priecīgs par iespēju šai manas viesošanās laikā Notinghamas DV 15 gadu svinībās sūtīt sveicienus latviešiem trimdā visur brīvajā pasaulē. Es ticu, ka viņi ir atraduši sirsnīgus draugus, kas tos uzņem savā zemē, kā mēs to esam darījuši še — Anglijā. Ar drošu pārliecību es raugos pretim viņu brīvības dienai, kad tie ies atpakaļ uz brīvu Latviju, bet še, protams, mums pietrūks viņu siržu un roku."

Plašajā sanāksmē, kur piedalījās latvieši no visiem Anglijas centriem, citu apspiesto kaimiņu tautu pārstāvji un britu preses pārstāvji, šī britu parlamentārieša runa izskanēja ar sevišķu nozīmīgumu un mūsu nacionālās cīņas un panākumu apstiprinājumu.

M. Ausala

CEĻA

Latvju biedrības

Jauki pēc ilga pārtraukuma atkal savās rokās turēt ilgi gaidītās Ceļa Zīmes. Žurnālu, kas veltīts mūsu mākslai un zinātnei. Žurnālu, kas savās slejās vieno visvecākās un jaunākās paaudzes gara darbiniekus. Ja pārlapojam to, redzam autoru rindās gan Jāni Sarmu, P. Ērmani un E. Ardensu. Lasām J. Andrupa, J. Svilāna, vēsturnieka E. Andersona u. c. apceres, pieminas un pārdomām bagātus rakstus.

Jau 43-šais numurs drīz izlidos pasaules tālēs lai aizsniegtu mūsu kultūras draugus. Lai arī žurnāla saturs ir bagātīgs, tomēr daudzu vēlēšanās būtu, kaut Ceļa Zīmes varētu sasniegt to abonementu skaitu, kas nepieciešams regulārai izdošanai.

Lielāks rakstu skaits ir veltīts rakstnieka J. Sarmas 80 g. dzimšanas dienas atcerei. Olgerts Rozītis pareizi norāda savā rakstā, ka J. Sarma, līdzīgi R. Blaumanim, ir mūsu jaunās paaudzes dzejnieku (Austrālijā) audzinātājs un padomu devējs.

Zīmīgs ir J. Andrupa raksts par J. Sarmas darbiem. — „Zīmīgākā parādība J. Sarmas darbos ir sabiedriskajām norisēm pievērsts intereses virziens un spēja attēlot daudzplākšņainu sabiedrību." —

Lasāms arī paša jubilāra īpaši rakstītais romāna fragments „Jāņa Reitera atmiņas" un dzejoļi.

Otrā pasaules kara atmiņas,— degošu pilsētu drupās, Reinis Zeibolts liek darboties savā stāsta varonim Fiļkovam. Nevarētu teikt, ka stāsts būtu izdevies un nozīmīgs ievietošanai Ceļa Zīmēs. Neaizmirstama paliek lasītājam V. Kļavas apcere par mūžībā aizsaukto dzejnieku L. Taunu. Rakstu illustrē arī pāris vēl neredzēti dzejnieka attēli. Tā ir apcere par Taunu kā dzejnieku, par viņa gara pasauli, kurā jaucas sapņi ar dzīves īstenību, dzimtenes ainavas ar Nujorkas debesskrāpjiem un gaismas reklāmu spilgtajiem uguņiem.

Par technikas pozitīvajiem un negatīvajiem iespaidiem un pa-

Margarita Kovaļevska

Vasaras ies

Pusapslīpētas piezīm

Tajā dienā kusu, svīdu un skatījos pretējā sienā. Aiz stikla nekas sevišķs nebija skatāms. Tāpat kā katru dienu, visi priekšmeti, lietiņas bija savās vietās, apputējušas, bet līdz sīkumam iepazītas. Aiz stikla itin mundri vēl glūnēja tikai vecā ragana un tas tā jau gadiem. Karājusies, glūnējusi.

Vēroju, nevarēju atcerēties, kādēļ toreiz, kad posos un posu arī raganu uz izstādi Nujorkā, tas patiešām diezgan sen, jā, — kādēļ toreiz liku raganas acij izvalbīties, otrai gurdeni nolaist plakstu? Vai bija, vai nebija tā ka izlēmu viņai būt vienmēr nomodā? Pamīšus, tikai zem viena plakstа nosnausties?

Labā acs gulēja jau ilgi, ilgi. Kreisā, tikpat daudzu gadu garumā urbās ieslīpi uz priekšu. Šoreiz sagadījās — tieši mani.

„Nu un tad? Kas par to, ka tē sēdu, tā nav tava daļa," tomēr spēji piecēlos. „Visu dienu esmu lipusi, kususi, atdzisusi — salusi, atkal lipusi — skatījusies apskaužami sausos putekļos, kas līdināss bez mitas saules slīpajos staros. Trakam jāklūst, jābļauj, ne tikai jāsēd!"

Un nu es biju balsī stiprāka par tālruņa zvanu: „Lai zvana! Bet tu! Tu esi nobūrusi manu dzīvi! Sastindzinājusi dzīvot jēgas prieku! Tikpat kā aprijusi un apgrauzusi manas vasaras — bet tās tevi iesprūdušas, apelējušas, un tu glūni mani. Glūni un glūni.

Bagāta saime

Britu politiķis un parlamenta loceklis J. K. Kordo Notinghamā

„Latviešu aprūpes fonds (Latvian Welfare Fund) ir pieticīgs nosaukums lielai un bagātai saimei, organizācijai, kas aptver visus latviešus trimdā visā brīvajā pasaulē," uzrunājot plašo latviešu sanāksmi Notinghamas DV 15 gadu svinībās, teica parlamentais britu politiķis un parlamenta loceklis plkv. J. K. Kordo. Vērojis ilgus gadus Vidusanglijā šīs organizācijas darbu, viņš var izteikt par to tikai cieņu un atzinību. Jo Daugavas Vanagiem laimīgā kārtā ir bijis iespējams atrisināt grūto jautājumu, ko ikvienas tautības loceklis sastop savā ceļā, ilgu laiku mītot svešas tautas vidū: kā iekļauties šai svešajā vidē un tai pašā laikā saglabāt savu nacionālo īpatību. „Mēs esam ne tikai lepni," turpināja runātājs, „ka spējam jums sagādāt patvērumu, kur jūs no savām mājām izdzinusi varmācīga un nežēlīga diktatūra, bet mūs dara priecīgus arī jūsu draudzība. Un mēs esam pateicīgi par to darbu, ko jūs esat ielikuši še periodā, kas jūs sniedzas vienas paaudzes laika ietvarā." Runātājs apliecināja atzinīgumu par tautu, kas se arvienu parādās savas tautas brīvībai un nākotnei. Tautai, kas gan pazīst nemitīgus karus un grūtības, bet kas kara postu nav izbaudījusi uz savas zemes, nav pārdzīvojusi invāzijas un ilgas okupācijas, tas sevišķi grūti saprotams. Pirms 10 gadiem, uz latviešu neatkarības svinībām 18. novembrī iedams, J. Kordo iegriezies arī pie sūtņa K. Zariņa ar lūgumu pēc kāda sveiciena šīs sanāksmes dalībniekiem. Tagad pēc 10 gadiem šis sveiciens šķiet tikpat dzīvs un svarīgs. Aizkustinātai latviešu saimei J. Kordo tad nolasīja šo sveicienu.

„Lai kā es pats vēlētos būt jūsu vidū šai dienā, tik svinīgā mums visiem, diemžēl, tas man nav iespējams. Bet liels prieks man ir zināt, ka jūs uzrunās plkv. Kordo, kas pirms vēl kļuvis par parlamenta locekli un jau pirms jūs ikviens nonācāt Anglijā, bet līdz sevi par latviešu draugu. Plkv. Kordo izteica laipnā kārtā vēlēšanos, lai es nodotu kādus vārdus jums no sevis. Ko es gribētu teikt, dārgie tautieši, ir vienkārši šis: — Palieciet uzticīgi! Nāks laiks, kad mēs atkal būsim brīvi. Lai Dievs ir ar jums visiem. Dievs, svētī Latviju!" (Pēdējie sūtņa vārdi rakstījumā un Kordo lasījumā ir latviski).

Atgriežoties pie DV darba brīvajā pasaulē un šī darba nozīmīguma, Kordo turpināja: „Jums ir tiešām laimējies grūtais uzdevums sevi integrēt mūsu vidū, tai pašā laikā paturot savu valodu, kultūru un neatkarīgas tautas lepnumu. Bet pāri visam jūs esat šo savu patriotismu iedēstījuši jūsu bērnos. Neviena tirānija nepastāv mūžam, un, kaut gan daudzi no jums neredzēs savu dzimto pusi, jūsu bērniem būs tās atbrīvošanas pienākums lemts un prieks atgriezties tēvijā, ko viņi nekad nav redzējuši."

Kultūras, sabiedriskajā un nacionālajā DV darbā Kordo vēl pasvītroja bērnu audzināšanu šādā vidē un šādā virzienā, novēlēdams izturēt un to turpināt, jo nav zināms tikai, kad tas laiks būs, bet tas pienāks, jo nevar brīvību un neatkarību liegt tautai, kas gadiem izkaisīta pasaulē, nezaudē ticību uz savu brīvību, nedz arī mitas darboties, lai to atgūtu.

Kad šo rindu rakstītāja lūdza britu parlamentārietim dažus sveiciena vārdus visiem latviešiem brīvajā pasaulē, viņš teica:

Es esmu priecīgs par iespēju šai vakarā viesodamies lielajā Notinghamas DV 15 gadu svinībās sūtīt sveicienu latviešiem trimdā visur brīvajā pasaulē. Es ticu, ka viņi ir atraduši sirsnīgus draugus, kas tos uzņem savā zemē, kā mēs to esam darījuši še — Anglijā. Ar drošu pārliecību es raugos pretim viņu brīvības dienai, kad tie ies atpakaļ uz brīvu Latviju, bet še, protams, mums pietrūks viņu sirsnīgu un roku."

Plašajā sanāksmē, kur piedalījās latvieši no visiem Anglijas centriem, citu apspiesto kaimiņu tautu pārstāvji un britu preses pārstāvji, lī[illegible] britu parlamentārieša runa izskanēja ar sevišķu [illegible] nacionālās cīņas un panākumu stiprinājumu.

M. Ausala

Gara KULTŪRAI

CEĻA ZĪMES

Latvju biedrības Lielbritanijā apgāds 80 lp.

Jauki pēc ilgā pārtraukuma atkal savās rokās turēt ilgi gaidītās Ceļa Zīmes. Žurnālu, kas veltīts mūsu mākslai un zinātnei. Žurnālu, kas savās slejās vieno visvecākās un jaunākās paaudzes gara darbiniekus. Ja pārlapojam to, redzam autoru rindās gan Jāni Šarmu, P. Ērmani un E. Ardensu. Lasām J. Andrupa, J. Svilāna, vēsturnieka E. Andersona u. c. apceres, piemiņas un pārdomām bagātus rakstus.

Jau 43-šais numurs drīz izlidos pasaules tālēs lai aizsniegtu mūsu kultūras draugus. Lai arī žurnāla saturs ir bagātīgs, tomēr daudzu vēlēšanās būtu, kaut Ceļa Zīmes varētu sasniegt to abonementu skaitu, kas nepieciešams regulārai izdošanai.

Lielāks rakstu skaits ir veltīts rakstnieka J. Sarmas 80 g. dzimšanas dienas atcerei. Olģerts Rozītis pareizi norāda savā rakstā, ka J. Sarma, līdzīgi R. Blaumanim, ir mūsu jaunās paaudzes dzejnieku (Austrālijā) audzinātājs un padomu devējs.

Zīmīgs ir J. Andrupa raksts par J. Sarmas darbiem. — „Zīmīgākā parādība J. Sarmas darbos ir sabiedriskajām norisēm pievērsts intereses virziens un spēja attēlot daudzplākšņainu sabiedrību." —

Lasāms arī paša jubilāra īpatni rakstītais romāna fragments „Jāņa Reitera atmiņas" un dzejoļi.

Otrā pasaules kaŗa atmiņās,— degošu pilsētu drupās, Reinis Zeibolts liek darboties sava stāsta varonim Filkovam. Nevarētu teikt ,ka stāsts būtu izdevies un nozīmīgs ievietošanai Ceļa Zīmēs. Neaizmirstama paliek lasītājam V. Klavas apcere par mūžībā aizsaukto dzejnieku L. Taunu. Rakstu illustrē arī pāris vēl neredzēti dzejnieka attēli. Tā ir apcere par Taunu kā dzejnieku, par viņa gara pasauli, kurā jaucas sapņi ar dzīves īstenību, dzimtenes ainavas ar Nujorkas debesskrāpjiem un gaismas reklāmu spilgtajiem uguņiem.

Par technikas pozitīvajiem un negatīvajiem iespaidiem un parādībām J. Svilāns ir devis vērtīgu rakstu, kas izraisa pārdomas, reizē skumjas un prieku. Un tomēr raksta rezultātā atziņa „Technika cilvēkam ir nesusi vairāk svētības nekā postu."

Ļoti interesants ir vēsturnieka E. Andersona pētījums „Liberālisma kustības ietekme Pēterburgas Avīzēs."

Viņš pakavējās pie šī laikraksta lielās nozīmes, kuram bija tik liels iespaids toreiz mūsu tautā. Pēterburgas Avīzes savās apcerēs gan atklāti, gan slēpti piemin tautu ilgas dēļ brīvības, pirmo reizi min arī Latvijas vārdu — ar to saprotot t. s. Piebaltijas provincēs latviešu apdzīvoto zemi. Šis jaunais ģeografiskais termins nebija patīkams ne krievu, ne vācu biokrātijai. Šis laikraksts un tās redaktori Kr. Valdemārs, J. Alunāns, Kr. Barons aicināja cienīt tēvu valodu, savu tautu un paražas.

Dzeju pārstāv A. Eglītis ar dzeju virkni „Vientuļais Dievs" un „Pirmais pērkons."

P. Ērmanis ir devis skumju noskaņu rindas „Delmenhorstas vecļaužu mītnē." Ir vēl G. Plavkalna, A. Kraujietes, E. Lindes uc. dzeja.

Arī Apskata nodaļa ir bagātīga. Ar piemiņas rakstu (J. Krīgers), kas veltīts šī gada sākumā mūžībā aizsauktam rakstniekam V. Kārkliņam.

Jaunākos romānus un dzeju krājumus apcerējuši P. Ērmanis, J. Andrups, R. Sināte. Un J. Soikāns rakstā „Zilā ota" pakavējās pie Austrālijas jauno gleznotāju izdotās darbu mapes, to vērtējot pozitīvi.

Žurnāls ir bagātīgi illustrēts. Uz atsevišķām lapām — K. Trumpja „Klusā daba" un G. Saliņa „Klusā daba."

Žurnāla redaktors ir J. Andrups. Kollēģijā: A. Eglītis, A. Jērums, K. Lesiņš un J. Soikāns.

Būtu vēlams, lai nevienā kultūras drauga mājā neiztrūktu šis vērtīgais un nozīmīgais žurnāls. Ja augs abonementu skaits, būs redakcijai vieglāk žurnālu izdot biežāk un vēl vērtīgāku. Atbalstīsim un abonēsim Ceļa Zīmes. Iepazīstināsim ar tām savus draugus.

Ceļa Zīmēs ir daudz vērtīgu rakstu, daudz interesantu ideju, kas labi pārredzams un liek pārdomāt. Ir patīkami šo žurnālu turēt savās rokās un priecāties kā par vērtīgo saturu, tā labo apdari un skaidrajām illustrācijām. Lai sirsnīgs paldies redaktoriem un autoriem par lielo darbu un pūlēm. Lai savukārt tās atrod atsaucību mūsu trimdas saimē!

Z. Ritmanis

Edvarts Tūters

BŪS JAUNA MAIZE

Savādu redzēju sapni:
Es atkal Vidzemē biju,
Vasaras diendusā nolicies —
Ēnā zem mežābeles sirmvecas
Dābola laukā.

Gaiss sijāja mūžības spietu . . .
Ap veco riju, kur druvas,
Ziedēja ziemas rudzi.
Ziedputekšņu vilnis
Zilpelēks,
No rudzu druvas kas cēlās,
It kā Zemesmātes dvaša —
Pāri man, smaržodams, vēlās.

Liels klusums saņēja gaisā.
Rāms un mierīgs bij viss —
Ne dziedāja putni, ne gani.
Vien druvā, kas ap riju,
Bez stājas
Ziedputekšņu viļņi
Zilpelēkie —
Viens pakaļ otram vēlās.
Smaržas
Saldeni rūgtas pilni.

Un tad es sadzirdēju —
Tepat aiz manis —
Vectēvu svinīgi sakām:
Rudzi zied . . . Rudzi zied —
Būs jauna maize!

— — — — —

Tā senos gados tas bija,
Kad pasauli sabradāt
Nebija vaļā vēl palaists
Velns —
No Sibirijas.

1964. g.

Prof. Leonards Latkovskis

AKTUĀLAS LIETAS

Daži šā laikraksta lasītāji ir atsūtījuši vēstules, izteikdami atzinību par maniem līdzšinējiem rakstiem, bet kāds mani mudina pieskarties arī aktuālām lietām. Varētu jau to arī darīt, jo vielas un tematu ir pulka, ja tikai būtu diena garāka un būtu privātsekretāre. Par latviešu kultūrvēstures jautājumiem esmu rakstījis tāpēc, lai pamudinātu uz tās pētīšanu īpaši mūsu jauno paaudzi. Esmu dzirdējis cilvēkus izsakāmies tā: „ Kāda jēga traktoru un kombainu laikmetā vairs runāt par sprigulļiem un spīļu (divstaru) arklu?" Un tālāk par valodas un tautības saglabāšanu tie paši cilvēki izsakās tā: „Nu kas, vēsturē daudzas tautas un valodas ir nogājušas no skatuves, kas par to, būs viena (pazudusi valoda) vairāk. Bet kultūrvēstures pazīšana ir svarīgs faktors; tikai barbari nezina un necienī sava mantojuma, kultūras cilvēks interesējas par saviem senčiem un ir lepns uz savu mantojumu. Un ja minam sprigulļus, tad ievērosim, ka senajā Ēģiptē apmēram 1800 gadus pr. Kr. spīļu (divstaru) arkls, sirpis un sprigulis ir bijuši pazīstami tādā pašā veidā, kā tie bija pazīstami mūsu dzimtenē vēl šī gadsimta sākumā. Tā nav nekāda nejaušība. Minētie darba rīki ar visiem sīkumiem ir redzami piramidū zīmējumos.

Vēl kāds cits sīks, bet ļoti raksturīgs piemērs. Mastavu kociņu, kas bija pusšķelts klucītis ar šķelto pusi uz grīdas un pusapļa pusi uz augšu — tanī bija apaļš iedobums, kurā bija novietota mastavu ass un tās augšējais gals bija kustīgi piestiprināts pie griestiem, ir pazinuši arī senie grieķi, un rakstos tas sastopams jau 6. g. s. pr. Kristus. Tas ir vairākus gadu tūkstošus vecs mājsaimniecības kultūras priekšmets, kas pieder tautai, kura prata pagatavot drēbes un nevis tērpās zvēru ādās kā ganu tautas un barbari. Šo priekšmetu senie grieķi ir saukuši sphalos, vai arī sphallos (akcents uz gala zilbes) un Homera darbos tas pats vārds nozīmē „kāju soliņš," uz kura lika kājas sēžot uz augsta krēsla. Tas atbilst latviešu vārdam spala, jo spala faktiski ir pusšķelts klucītis, kas pievienots abām darba rīka pusēm, izveido apaļu rokturi. Ar šiem piemēriem gribēju norādīt, ka tautas kultūras vēsturē viss ir aktuāls, katrs vārds kaut ko noskaidro, katram vārdam ir sava vēsture un, tā sakot, sava biografija. Katrs vārds un teiciens ko esam mantojuši no saviem senčiem, liecina par pagātni, par tautas iztūrību, sīkstumu, cīņām un panākumiem. Un kas šo mantojumu necienī, neglabā un nevairo, ir līdzīgs tam, kas sarīko ūtrupi tai mantai, ko senči ir taupījuši un atstājuši.

Ir fakts, ka tauta var pastāvēt tikai tad, ja tai ir stipras saites ar pagātni. Tauta nevar pastāvēt bez nacionāliem svētumiem. Tādi, piemēram, ir tautas svētki (arvien vēl atceros, ka esmu solījis šinī laikrakstā dot rakstus par Jāņiem, tad sekos trīs vai četri atsevišķi raksti).

Mūsu senčiem bija daudzas lietas svētas, svētas bija ne tikai kulta vietas, bet svēts bija arī cilvēka gods, tikums, laba slava, goda vārds un goda prāts, turēšanās pie senču tikumiem, tradicijām un valodas. Kārklu vācietis vai kārklu polis taču bija humora objekts, igauņiem ir kadakāsaks, tas ir igaunis, kas grib uzdoties par vācieti, tieši: paegļu vācietis (kadak — paeglis, no tam latviešu kadiķis, un saks — vācietis, saksis). Paeglis ir taču mazvērtīgāks par egli, no tam arī nievājuma jēdziens.

Bet tagad dažiem rādas, ka bēgšana no savas pagātnes ir teicama lieta. Tā jau sākas ar uzvārdu mainīšanu, it kā uzvārds būtu izkārtne un reklāma vai latviski skanošs uzvārds būtu patriotisma apliecinājums. Tas ir pilnīgi maldīgi. Uzvārds ir saite starp dzīviem un aizgājušiem. Pēc šo rindu autora domām ir absolūti mazsvarīgi, kā cilvēks raksta savu uzvārdu (būs arī tādi, kas domās citādi), bet gan svarīgi ir: pirmkārt, par ko viņš sevi atzīst, otrkārt, kādai ideoloģijai viņš seko, un treškārt, kāda ir viņa produktivitāte (vērtība). Visdaiļskanīgākais uzvārds nekā nedod, ja dzimta netiek turpināta un ja tās locekļi neturpina un nevairo nacionālās vērtības. Pie seniem romiešiem bezbērnu ģimenes bija spiestas adoptēt bērnus un ne tikai bērnus, bet veselas ģimenes, lai viņu dzimtas uzvārds tiktu turpināts, vai arī bezbērnu pāri paši ļāvās adoptēties daudzbērnu ģimenē, pieliekot savu dzimtas vārdu, tā radās dubulti uzvārdi. Tik lielu vērtību piešķīra dzimtas vārdam. Dzimtas vārds ir cilts koks, kam ir dziļas saknes, stiprs stumbrs, zaļojošas atvases un pazares.

No socioloģiska viedokļa uzvārda maiņa ir negatīvi vērtējama, jo tā liecina par pielāgošanās garu un par respekta trūkumu pret senčiem. Nevis uzvārds ir tas, kas cilvēku izceļ, bet gan viņa raksturs un darbi. Daudzi romiešu uzvārdi bija zemas izcelsmes, pat palamas, bet to nesēju raksturs un darbi padarīja viņu dzimtu un uzvārdu nemirstīgu. Uzvārds dod dzimtai stabilitāti. Uz tā pamata, piemēram, Dānijā visi uzvārdi ir ar likumu aizsargāti, un neviens jaunienācējs nedrīkst sev pieņemt kādu no pastāvošiem uzvārdiem. Viņš var sākt jaunu uzvārdu resp. dzimtu. Pastāvošu uzvārdu var mantot tikai ar dzimšanu, adoptāciju vai precēšanos. Katrs uzvārds reprezentē tradiciju summu, materiālās un garīgās vērtības, uz ko tikai attiecīgai dzimtai ir tiesības. Uzvārdu aizsargāšana ar likumu ir cilāts jautājums arī Rietumvācijas likumdošanā.

Domāju, šis ir pietiekoši aktuāls jautājums: dzimtas saglabāšana emigrācijā, dzimtas saglabāšana ar dzimtas tradicijām, garu, ar mātes (vai tēva) valodu un apziņu. Nekā nožēlojamāka nevarētu būt, ja kādreiz kādam Lapiņu pēctecim jautātu, no kurienes viņš cēlies, un tas, vienaldzīgi gumiju košļādams, atbildētu: „Somewhere from Baltic, I guess" (liekas kaut kur no Baltijas).

Zināms, ir savs risks runāt par aktuālām lietām, jo tur visvairāk cilvēku domas šķiras. Atceros, kad sāku studēt Latvijas universitātē, uzmanīgi klausījos vecāko studentu debatēs, un kad tās kļuva pārāk karstas, tad kāds no viņiem iesaucās: „Runāsim labāk par mākslu".

Ja nu tomēr runājam par aktuālām lietām, tad ir kaut kas tāds, kas duras acīs un, proti, esmu bijis aicināts runāt latviešu sanāksmēs ārpus savas dzīves vietas, un izrādās, ka pirms tam ir attīstīta pretdarbība: centīgi cilvēki gan pa telefonu zvanījuši citiem tautiešiem, gan tos apstaigājuši, mudinādami boikotēt. Kāpēc tāda sektantiska šaursirdība un neiecietība? Un no otras puses esmu pagājušos 13 gados vismaz 200 reizes publiski uzstājies zinātniskās, profesionālās un tīri sabiedriskās sanāksmēs, tai starpā četras reizes televīzijā, piecas reizes sinagogas zālē, baptistu sanāksmēs u.t.t., bet nekad nav gadījies piedzīvot pretdarbību, ka kāds būtu mudinājis boikotēt. Varētu to jau arī neminēt, ja to nebūtu darījuši cilvēki, kas latviešu trimdas sabiedrībā ieņem redzamu vietu.

Gribētos iet vienu soli tālāk un sacīt: ir pienācis laiks izdarīt ģenerālmolilizāciju visiem pozitīvi noskaņotiem latviešu spēkiem, vienot, tuvināt, un saistīt konstruktīvam darbam. Laikmeta nopietnība no mums to prasa: aktīvu, konstruktīvu un labi organizētu darbu.

Daugavas Vanagu Mēnešraksts DV CV izdevums. Jūlijs — Augusts. 1963. g. 93. Nr.

Mēnešraksts Daugavas Vanagi ir rakstu krājums, kuru regulāri izdod mūsu cīnītāju organizācija, Daugavas Vanagi, ar sauksmi — Latvijas brīvībai un labākai nākotnei.

Jūlija un augusta numurs saņemts, ierodoties pirmajos Eiropas dziesmu svētkos Hamburgā. Tā sākumā Valdemāra Skaistlauka dzejolis „Atvadīšanās pirms kaujas." Seko M. Ausalas raksts „Dziesmu svētki," kurā pazīstamā dzejniece par izcilo notikumu saka:

„Latviešu dziesma ir dziļi sakņota tautas brīvajā, neatkarīgā izcelsmē un mūsu brīvajā, neatkarīgajā kultūrā. Vai brīnums, ka pēc Dieva likuma šī dziesma uzzied, no šādām dziļām saknēm savu "dzīvības sulu sūkdama?"

Mag. iur. A. Liepiņa rakstā „Personas domu un vārda brīvība komūnisma teorijā un praksē" ļoti vispusīgi iztirzā domu un vārda brīvību brīvajā pasaulē un Padomju Savienībā.

„Cik maz vērības Padomju Savienība veltījusi personas tiesībām, liecina jau tas vien, ka 1918. g. un 1923. g. konstitūcijās par tām nemaz nav runas.—

„Kā es savu latvietību apliecinu ikdienā," par šādu tematu DV otrā jaunatnes rakstu sacensībā rakstīja vidējās vecuma grupas dalībnieki. DVM sniedz saviem lasītājiem visas DV organizācijas mērogā godalgotos rakstus un arī vēl dažus citus, kas izceļas ar interesantu pieeju un var noderēt par ierosmi citiem.

Šajā sacensībā R. Spure no Čikāgas, ASV, saņēmusi pirmo godalgu ASV mērogā un vienu no divām godalgām visas DV organizācijas vērtējumā. M. Rītiņš no Korbijas Anglijā par savu darbu saņēmis godalgu Anglijas mērogā un vienu no godalgām visas DV organizācijas mērogā. I. Ancāne no Toronto Kanadā ieguvusi godalgu Kanadas mērogā, un DV CV vērtēšanas komisija viņai piešķīrusi atzinības rakstu. A. Bērziņa no Minsteras Vācijā par savu rakstu saņēmusi atzinības rakstu no DV Vācijā. A. Dinbiere no Sadberijas Kanadā saņēmusi vienu no trim DV Kanadā godalgām.

Vēl par Cēsu kaujām un Baloža brigādes neitrālitāti raksta A. Kripēns, atbildot uz E. Sauleskrasta rakstu DVM 3. numurā. Sava raksta nobeigumā A. Kripēns saka:

—. Visa mana cieņa un atzinība katram cīnītājam par tēvzemes gaišāku nākotni. Bet šī cieņa man gan tikai līdz krustcelēm, kur sākas citu cīnītāju goda un cieņas laupīšana, it sevišķi vēl tādu personību, kā ģen. J. Balodis. —

Apskata nodaļā pieminēti jaunieši un viņu sacensības darbi, sniedzot par sacensību uzvarētājiem īsas biografiskas ziņas. DV rīkotajā, otrā jaunatnes rakstu darbu sacensībā CV izvērtēšanas komisija, no 66 jauniešiem, kas sacensībā piedalījās, pieciem piešķīra naudas godalgas, vienu atzinības naudas balvu un astoņus atzinības rakstus. DVM lasītāji tiek iepazīstināti ar sekojošiem jauniešu rakstu sacensības dalībniekiem:

Uģis Sprūdžs, Māra Veikerte, Zile Pālīte, Imants Šneiders, Jānis Siliņš, Mārtiņš Būmanis, Aira Valtera, Astrida Janitēna, Mārtiņš Rītiņš, Sniedze Ruņģe, Rudīte Spure, Indra Ancāne, Andrejs Rītiņš, un Maruta Cīrule.

Kultūras apskatā J. Rolavs recenzējis G. Zariņa romānu „Dvēseļu bojā eja," E. Rodze — Ķisele devusi atsauksmes par A. Bērziņa grāmatu 'The Unpunished Crime" un A. Spoģis par

(Nobeigums 8. lpp.)

PROF. ALEKŠA RUBUĻA
LATVIAN LITERATURE
30 latviešu autoru
45 prozas darbi mūsu labāko tulkotāju sniegumā.
LABĀKĀ DĀVANA KATRĀ GADĪJUMĀ.
Cena $ 7,00 plūs 25¢ pasta izdevumiem.
Dabūjama tieši apgādā
DAUGAVAS VANAGS
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.
Grāmattirgotājiem atlaide.

Margarita Kovaļevska

Vasaras ieskaņa

Pusapslīpētas piezīmes

Tajā dienā kusu, svīdu un skatījos pretējā sienā. Aiz stikla nekas sevišķs nebija skatāms, Tāpat kā katru dienu, visi priekšmeti, lietiņas bija savās vietās, apputējušas, bet līdz sīkumam iepazītas. Aiz stikla itin mundri vēl glūnēja, tikai vecā ragana un tas tā jau gadiem. Karājusies, glūnējusi.

Vēroju, nevarēju atcerēties, kādēļ toreiz, kad posos un posu arī raganu uz izstādi Ņujorkā, tas patiešām diezgan sen, jā, — kādēļ toreiz liku raganas acij izvalbties, otrai gurdeni nolaist plakstu? Vai bija, vai nebija tā ka izlēmu viņai būt vienmēr nomodā? Pamīšus, tikai zem viena plaksta nosnausties?

Labā acs gulēja jau ilgi, ilgi. Kreisā, tikpat daudzu gadu garumā urbās ieslīpi uz priekšu, šoreiz sagadījās — tieši manī.

„Nu un tad? Kas par to, ka te sēdu, tā nav tava daļa," tomēr spēji piecēlos. „Visu dienu esmu lipusi, kususi, atdzisusi — salusi, atkal lipusi — skatījusies apskaužami sausos putekļos, kas lidinās bez mitas saules slīpajos staros. Trakam jākļūst, jāblauj, ne tikai jāsēd!"

Un nu es biju balsī stiprāka par tālruņa zvanu: „Lai zvana! Bet tu! Tu esi nobūrusi manu dzīvi! Sastindzinājusi dzīvot jēgas prieku! Tikpat kā aprijusi un apgrauzusi manas vasaras — bet tās tevī iesprūdušas, appelējušas, un tu glūni manī. Glūni un glūni.

Saki, kad pēdējo reizi staigāts basām kājām, kad atsists īkšķis? Kad iekodusi lapsene? Manā galvā vairs pampst tikai ķirbis. Dzeltens ķirbis. Manā galvā iespokojas Čaks un Tauns, abi kā vienā mutē stāsta par dzeltenām krāsām. Par miesas krāsas ielām, tējnīcām un kuģiem, kas izkāpuši krastā. Putra ir manī! Mani dara traku vienmuļi dūcošais gaisa dzesētājs, ledusskapja rūkoņa, radio kastes metalliskās skaņas. Gribu vasaru! Zaļu un zilu!"

Izrāvu no garkaklainās krūzes ķeburaino bezlapu zaru. „Jau četrus gadus — kopš tā agrā pavasaŗa, žagars palīdzējis tavam raganīgumam! — Puķes vietā stāvējis krūzē, uz plaukta, — bet tomēr zem tevis, — un man šķitis tas tik jauki, saderīgi. Bet nu tā vairs nebūs!"

Salauzu ķeburaino zaru. Nometu uz grīdas.

Un tad notika brīnums. Aiz logiem sacēlās negants viesulis, piepūta aizkarus, trieca pret stiklu smilšu graudus un sāka līt. Aumaļām.

Ā, cik labi tā — cik brīnišķa ir dzīva ūdens skaņa! Kaut kas bija pārplīsis ne tikai ārā, bet arī manī. Mēs visi kārtīgi izraudājāmies. Debess, logi, visi jumti un es.

Un tad, pēkšņi tapa viss skaidrs. Atelpa, svaigums un galvā vieglums.

Tagad zināju ko darīšu, kā izkārtošu, kurp braukšu, kas vēl nokopjams te mājās — lai visiem būtu labi, kas ņemams līdzi pašai, uz visu vasaru — ne īsu nedēļu!

Jau pāris dienas acis pakavējās laikrakstā, kur bija lasāms neparastāks sludinājums.

Nu es to pārlasīju vēl un vēl: Brīva vasara — skaistā īpašumā.

Sagadīšanās. Bet kāda! It kā kāds būtu sadzirdējis, redzējis mani, diezgan skaudīgi aplūkojot tās mājas, kam dārzi, un cilvēkus kas savām „kārēm" piekabināja riteņotas laivas un trauca nedēļu nogalēs uz ezeru, uz ōkeana pusi — plašumā.

Jā, kāds avīzes lapā, pavirši, bet plaši atvēra vārtus. Ne uz pāris stundām kā paciemojoties, bet tā īsti, īsti: Ko tur daudz gudrot — gaisa un saules mums pietiks visiem. —

Brīva vasara. Brīva vasara. Un, paklausaities — nevisai tālu, tepat aiz dūmainās Ņujorkas. Maniem apstākļiem ļoti piemēroti. Bet es pratīšu pateikties!

Tā. Pavasaris šajā vietā nogrimst pagātnē. Nekur vairs neaizķeroties.

Ar smaidu līdz ausīm ieklūpu raganīgi skaistā vasarā!

Stāstot, smejoties un arī jūsmojot, vajadzēs tomēr „rakstīšanas laiku." —

Pašreiz uz grīdas gaida čigāniete ar košu brunci, ganīte grib pierē acis un dzeltenu, dzeltenu lakatiņu. Jā, dzeltenu!

Dieva krāsas it visas ir skaistas — vasara man tās dzīvi parādīja — dāvināja, dzelteno pienesa uz tauriņa spārniem.

(Turpinājums sekos.)

Raimonda Dunkana mākslas galerijā Parīzē plkv. L. Abrahams atklāja Toronto mākslinieces Valijas Mērnieces gleznu izstādi. Uzņēmumā no kr.: plkv. L. Abrahams, Valija Mērniece, Abrahama kundze, Raimonds Dunkans un Aija Bertrande.

Latvieši Kanadā

TORONTO

Laikraksta galvenais informātors R. Norītis, 135 Laird Dr., Toronto 17, Ont., tālr. 421-6074.

TLB Sestdienas skolas norādījums

Tā kā Latviešu namā izbūves darbi vēl nav nobeigti, mācības notiks:

pirmskolai, 1., 2. un 3.-a klasei Centrālās YMCAs telpās, 40 College ielā;

3.-b, 4., 5., 6., 7. un 8. klasei Andreja baznīcas telpās.

19. septembrī minētās telpās DV grāmatnīca piegādās skolēniem vajadzīgās grāmatas un burtnīcas. Pēc tam tās varēs iegādāties tikai DV grāmatnīcā.

Skolas padome.

● Laika trūkuma dēļ nevarēdams piedalīties latviešu nama darba talkās, lai savestu kārtībā TLB sestdienas skolas telpas V. Pakalns atpircies ar vienas dienas algas iemaksu. Talcinieki latviešu namā vēl joprojām vienmēr gaidīti.

● TLTA ģimnazija jauno mācības gadu uzsāka Sv. Andreja baznīcas telpās ar māc A. Brieža vadīto svētbrīdi un direktora prof. V. Burkevica uzrunu, kurā viņš aicināja jauno paaudzi stiprināties latviešu valodas un citās latviskās zināšanās. Ģimnazijas inspektrise V. Slavieša informēja par skolas noteikumiem un kārtību. Šogad no jauna ģimnazijā pieteikušies 19 audzēkņi un audzēkņu kopskaits ir 70.

Pie ģimnazijas jau pastāv dramatiskais pulciņš, ko vada DV teātra dalībnieks H. Miķelsons un tautisko deju puduris, kas tagad ir absolventes Andas Liberes vadībā. Tuvākā laikā paredzēts pie ģimnazijas atvērt arī paidagoģisko klasi jauno skolotāju sagatavošanai.

● Arch. Pēteris Rasiņš (jun.) izraudzīts jauno konservatīvo partijas((YPC) vadībā Toronto, Parkdale rajonā.

● Austrumu ev.-lut. draudzes svētdienas skola atsāks mācības 20. septembrī Sv. Barnabas baznīcas telpās. Bērniem, vecākiem par 9 gadiem mācības sāksies plkst. 1.25 dienā, bet jaunākiem dievkalpojumu laikā, plkst. 2 dienā. Svētdienas skola turpmāk tiks uzskatīta par zināmu pamatu vēlāk iesvētamo jauniešu sagatavošanai, kādēļ visi vecāki aicināti sūtīt savus bērnus svētdienas skolā.

● Kanadas latv. skautu jendas vadītāju sagatavošanas kursi notiks laikā no 18.—20. septembrim DV Toronto nod. namā. Kursu sākums piektdien plkst. 7 vak. Par kursu komandantu izraudzīts vad. J. Deksnis. Kursu vadībā darbosies trimdas latv. skautu pr-ks vad. A. Grigors un skautu pilnvarnieku padomes pr-dis vad. V. Klētnieks. Sagaida arī ierodamies ASV skautu jendas roveru virsaiti vad. Fr. Sīpolu. Atsevišķas kursu nodarbības vadīs Kanadas latv. skautu jendas darbinieki. Kursu noslēgums svētdien 20. septembrī plkst. 8 vak. ar jauno skautu vad. svinīgo solījumu.

● Kanadas latv. gaidu jendas vadītāju sagatavošanas kursu sākums DV namā piektdien, 18. septembrī plkst. 8 vak., bet noslēgums svētdien, 20. septembrī plkst. 6 vak. Par kursu vienības pr-ci darbosies vad. A. Martinsone un sekretare vad. O. Rutka. Vad. M. Vilka būs saimniecības pārzine.

Kursos par lektoriem darbosies prof. Dr. B. Kokins, māc. A Čops, vad. R. Pavasara u. c.

● Montreālas vīru koŗa Jundas koncertam ieejas kartes saņemamas iepriekšpārdošanā DV apgāda birojā, Calla un Venus puķu veikalos. Pirmā vietā un balkonā ieejas cena $2.—, bet otrā vietā $1.50.— Koncerts notiks 24. oktobrī Parkdale ģimnazijas auditorijā, 209 Jameson Ave.

O. K.

VELTĪJUMS JAUNAJAI AUDZEI

Ceturtdien, 24. septembrī, pl. 7.30 vakarā Latviešu nama zālē (491 College St.) notiks gaidām un skautiem dāvāts latviešu mākslinieku priekšnesumu vakars. Mūsu skatuves mākslas vecmeistare Alma Mača stāstīs Kārļa Skalbes pasakas. Dziedās iecienītā koncertdziedātāja Ksenija Brante (soprāns) un tenors Antons Kivlenieks. Pie klavierēm dzejniece un pianiste Aina Zemdega.

Visus laipni šai vakarā ielūdz latviešu skauti un gaidas.

LONDONA

Londonas latv. ev. lut. draudzē kristīts Aldis Miķelis Liepiņš, Gunta un Anitas dēls.

LATVIEŠU NAMS
491 College St.
Toronto 4.
922-2931

Latviešu skola uzsāk darbību

● TLB Sestdienas skolas saime ar vecākiem un labvēļiem piepildīja Toronto latviešu nama zāli savā mācību gada ievadījuma aktā. Svētbrīdī māc. A. Čops latviešu skolu un latviskās zināšanas salīdzināja ar zāļainām ganībām un avota skaidro ūdeni. Skolas pārzine A. Martinsone savā uzrunā uzsvēra, ka skola grib palīdzēt vecākiem, lai bērni saglabātu svētu latviešu valodu un citas nacionālās vērtības. To apstiprināja arī visa skolas saime noskaitot tradicionālo skolas solījumu un nodziedot skolas himnu, kas izpaužas vārdos: „Gribam palikt uzticīgi sarkan - balt - sarkanam karogam . . . "

LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs J. Mežaks savā novēlējumā pieminēja, ka skolas saime ar savu ienākšanu Latviešu namā padarījusi to gaišāku.

Reizē ar jaunā mācības gada ievadījumu tika izziņotas arī gadskārtējās vēstures darbu sacensības, kas šogad būs par tematu: „Kurzemes hercogiste." Sacensības domātas absolventu, 8. klases audzēkņiem un rakstveida darbi jāiesniedz līdz 31. okt., pēc kam sekos mutiskie pārbaudījumi un apbalvoto paziņošana skolas 18. nov. sarīkojumā.

Remonta darbi latviešu namā nav veikušies tā, kā bija iecerēts un tādēļ skolas darbs pagaidām līdz telpu sakārtošanai risināsies Sv. Andreja baznīcas telpās un Centrālā YMC'a, 40 College ielā. YMCA'ā mācības notiks pirmskolas, 1., 2., un 3 A klasei, bet visām pārējām sākot ar parallēlo 3 B klasi — Sv. Andreja baznīcas telpās.

Svinīgā akta noslēgumā A. Gribusts demonstrēja arī filmu par skolas dzīvi.

ANDREJSONS
APDROŠINA.
HI 7-4323

VERA KEIŠS
KLASISKĀ BALETA SKOLA
2319 Bloor St. West
980 O'Connor Dr. East
Informācija un audzēkņu reģistrēšanās
PL 5-6621, Toronto.

KAPU SVĒTKI TORONTO

Toronto latviešu draudžu kapu svētkos piedalījās ap 700 dievlūdzēju. Dievkalpojumu vadīja māc. A. Briedis, māc. A. Lūsis, māc. A. Voitkus un māc. A. Čops. Svētkos dziedāja Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā, spēlēja E. Slaucītāja orķestris. Foto JAK

Sevišķi labi šogad izdevās latviešu ev. lut. draudžu kapu svētki Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumā. Sākuma liturģiju vadīja Austrumu draudzes māc. A. Briedis. Svētrunu teica viesis no Montreālas māc. A. Voitkus, lūgšanu Sv. Andreja draudzes māc. A. Čops, bet beigu liturģiju Sv. Jāņa draudzes māc. A. Lūsis. Dievkalpojumā piedalījās Toronto latviešu tauru orķestris E. Slaucītāja vadībā un to kuplināja arī Sv. Andreja draudzes koris diriģenta A. Purva vadībā nodziedot divas dziesmas

Pašreizējā latviešu kapu nodalījumā vēl neaizņemtas ir tikai nedaudzas vieninieku vietas un tādēļ kapu vadība ierādījusi jaunu laukumu latviešu kapiem, kas ir netālu no galvenās ieejas. Jaunajā latviešu kapu nodalījumā var pieprasīt ģimenes kapu vietas, pie kam tās palielinātas uz četrām kapu vietām. Līdz šim ģimenes kapiem bija tikai 3 kapu vietas.

Latviešu mācītāju konference

Kanadas ev. lut. mācītāju un draudžu pārstāvju konferencē Sv. Andreja baznīcas telpās par vadītāju izraudzīja māc. A. Voitkusu, bet par sekretāru Sv. Andreja draudzes priekšnieku R. Rozi. Latviešu ev. lut. draudžu apvienības (LELDA) valdes loceklis, māc. J. Vējiņš no Bafalo referēja par LELDA's Kanadas apgabala dibināšanu, ko pēc vispusīgām pārrunām pieņēma. Jaunā apgabala vadības vēlēšanu kārtības izstrādāšanai izraudzīja atsevišķu komisiju, kurā darbosies māc. E. Pavasars un māc. A. Čops, kā arī Sv. Katrines un Londonas draudžu pārstāvji. Pēc archibīskapa prof. Dr. K. Kundziņa aicinājuma pārrunāja archibīsk. pēcnieka izraudzīšanas kārtību. Māc. V. Šefers no Montreālas savā referātā iztirzāja priekšrocības, kādas dotu archibīskapa izraudzīšanas vēlēšanu ceļā, bet prāv. A. Skrodelis no Hamiltonas aizstāvēja līdzšinējo testamenta kārtību. Pārrunās māc. A. Pavasars ienesa vēl trešo priekšlikumu, proti, archibīskapu izraudzīt vēlēšanu ceļā, bet par kandidātiem uzskatīt testamentā minētos. Sekojošā balsošanā nolēma, ka Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa prof. Dr. K. Kundziņa eventuāls pēcnieks izraugāms vēlēšanu ceļā.

Konference lūdza prāv. A. Skrodeli uzņemties jaunās bībeles izplatīšanu Kanadas draudzēs. Pēc. māc. A. Lūša ierosinājuma nolēma lūgt IV dziesmu svētku rīcības komiteju svētku programmā uzņemt Toronto draudžu dievkalpojumus.

Uz māc. V. Šefera ierosinājumu atzina, ka laicīgā presē nav vēlami raksti, kas aizskar garīdzniekus trimdā un dzimtenē.

Bez viesa, LELDA's pārstāvja, māc. J. Vējiņa konferencē piedalījās mācītāji A. Briedis, A. Lūsis un A. Čops no Toronto, A. Voitkus un V. Šefers no Montreālas, E. Lange no Otavas, E. Pavasars no Hamiltonas, J. Prauliņš no Sv. Katrīnēm un prāvesti B. Fedders un A. Skrodelis. Starp draudžu pārstāvjiem bija N. Zoldners no Otavas, A. Spūrmanis no Montreālas, H. Greble no Sv. Katrīnēm, Z. Andersons no Niagaras, V. Ozols no Hamiltonas, G. Soste no Toronto Austrumu draudzes, Ž. Rutenbachs no Sv. Jāņa draudzes un R. Roze no Sv. Andreja draudzes

Nākošo mācītāju un draudžu pārstāvju konferenci uzdeva sasaukt maija mēnesī māc. E. Pavasaram, Hamiltonā.

LATVIEŠI KANADAS NACIONĀLAJĀ IZSTĀDĒ

Toronto latviešu tautas deju kopas Diždancis piedalīšanās Kanadas nacionālās izstādes lieluzvedumā „Nationbuilders '64" izpelnījās publikas un rīkotāju nedalītu atsaucību.

Diždanča priekšnesumiem uzveduma laikā aplaudēja ap 16.000 skatītāju. Izvēlētā debija nebija gaŗa, bet iespaidīga un teicami iekļāvās programmas izkārtojumā.

Pēc uzveduma Canada Folk Arts Council priekšsēdis Leons Kosārs LA līdzstrādniekam izteicās:

„Diždanča priekšnesums bija labi koordinēts, saistošs un graciozs." L. Kosārs piebilda, ka latviešu dejotāju uzstāšanās CNE arī nākotnē nodrošināta, ja līdzīgs lieluzvedums tiks inscenēts.

Bez latviešiem. Nationbuilders '64 uzvedumā piedalījās vēl 30 citas Toronto etniskās grupas. Vispopulārākie šajā uzvedumā bija dejotāji, bet netrūka arī vokālu priekšnesumu, kuŗus bija iespēja noklausīties apvienotā koŗa izpildījumā. Šo 300 dziedātāju lielo ansambli diriģēja sērs Ernests MakMillens.

A. K.

Vēsturiskā indiāņu māja — mūzejs

(C. S.) — Ontario provincē, Brantfordas tuvumā Sešu nāciju rezervātā kāds vecs koloniālā laikmeta nams ir kļuvis par mūzeju un irokoju (Iroquois), daiļamatniecības un kultūras centru. Plašo balta apmetuma namu 1853. gadā uzcēlis kāds Mohavku indiāņu virsaitis Džordžs Henrijs Martins Džonsons kā kāzu dāvanu savai angļu sievai Suzannai Hovelei. Šai namā 1861. g. piedzima indiāņu dzejniece Emilija Paulīne Džonsone un uzauga kultūrālā Viktorijas laikmeta mājā, Grand River ielejas sabiedriskajā un intellektuālajā [illegible] centrā.

Jaunais indiāņu virsaitis, kas uzcēla minēto namu, bija ievērojams vīrs. Būdams cēlas Mohavku ģimenes pēctecis, viņa senči, Deganavidahu un Haiavatu ciltis radīja Irokoju līgu pus gadsimtu pirms Kolumbs šķērsoja Atlantijas okeānu. Šis indiāņu virsaitis ar intelliģenci un centību piesavinājās baltā vīra kultūru un zinības. Savu dzīvi viņš tik pilnīgi bija veltījis savas tautas līmeņa pacelšanai, ka pēc viņa nāves viņa ģimene nespēja noturēt savu māju un pārcēlās uz kādu mazu dzīvokli Brantfordā. Tā kā māja ir stāvējusi tukša kopš tā laika, tanī nav pārveidota tās pirmsākuma struktūra. Kāds Toronto archikekts B. N. Simpsons nodēvējis to par „labāko koloniālās mājas paraugu Kanadā". Simpsons ir Ontario celtniecības pieminekļu saglabāšanas organizācijas loceklis. Šī organizācija pabalsta Čīfsvudas atjaunošanu.

Pasākums iesākās ar intereses atdzīvošanos par Paulīni Džonsoni un viņas darbiem, jo no dzejnieces dzimšanas ir pagājuši 100 gadu. Viņas atceres svinības iesākās ar īpašas pastmarkas izlaišanu. Tā ir pirmā Kanadas pastmarka, kas veltīta sievietes piemiņai — Kanadas indiānietes un dzejnieces piemiņai. Viņas dzimšanas vietu atzīmēja ar plāksni un namu pasludināja par valsts vēsturisku vietu. Viņas grāmatu Vankuveras leģendas izlaida speciālā izdevumā.

Paulīne Džonsone par saviem rakstiem ieņēmusi visai maz naudas, nopelnot lielāko daļu savu ienākumu ar uzstāšanos runātājas platformās. lasot un deklamējot savus dzejoļus. Viņa Kanadu šķērsojusi 15. reizes. Viņai ir uzcelti pieminekļi Vankuverā, kur viņa mira, un Brantfordā, kur bija piedzimusi. Bet piemineklis, kas to būtu visvairāk iepriecinājis, ir viņas vecā māja, kas tagad atjaunota un apmēbelēta tā, kā tas bija viņas laimīgajā bērnībā, un ko tagad izmanto, lai uzturētu dzīvu viņas tēva tautas seno kultūru un leģendas.

DARBA TALKAS LATVIEŠU NAMĀ
notiek otrdienas un ceturtdienas vakaros, pieteikšanās uz vietas, 922-2931,
vai pie R. Skujiņa RO 7-9964,
vai A. Stikuta HU 1-0431.

LASĪTĀJU vēstules

Vai Zviedrijā top grāmata „Latvijas pūcesspieģelis"?

Mūsu trimdas latviešu vecākā un daļa arī no vidējās paaudzes droši vien vēl atcerēsies dzimtenē kādreiz tik „populāro" Valmieras „Šanas" biedrības virsaiti Miķeli Amālijas dēlu Vanagu, sauktu arī par grāfu. Ar savu humoru, asprātībām un dēkām „Šanas" virsaiti Miķeli Amālijas dēlu pazina nevien visi valmierieši, bet viņa „popularitāte" sniedzās līdz pat mūsu galvaspilsētai Rīgai. Šo humoristu un dēkaini pieminējuši un notēlojuši rakstnieks Jānis Kārkliņš grāmatā „Preses karalis" un komponists Jānis Cīrulis grāmatā „Mūzikanta piezīmes." Tagad kāds tautietis no dzimtenes atrakstījis, ka Jānis Kārkliņš Zviedrijā gatavojot iespiešanai grāmatu, kuŗa saukšoties „Latvijas pūcesspieģelis" vai „Šanas biedrības dēkas." Šim nolūkam Kārkliņš esot vācis materiālus arī no Miķeļa Amālijas dēla darbības galvenās „estrādes"— Valmieras un tās apkārtnes. „Šanas" virsaitis dzīvojot Valmierā vēl šodien, kaut gan pagājušā gadā, nelaimes gadījumā, viņam Valmieras stacijā vilciens nobraucis abas kājas. — Tādas ir ziņas par „Šanas" virsaiti. Tagad gaidīsim Jāņa Kārkliņa grāmatu.

E. T.

ĢENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto,
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.:HO 3 2667

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

27. septembrī — pl. 5 p.p. Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes sanāksmju telpās 200 Balmoral st. Latvijas Universitātes gada svētku akts.

8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.

17. oktobrī — Krizantēmu balle Latviešu namā, TLB dāmu komitejas sarīkojums.

18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.

23. oktobrī — inženieŗu balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.

24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.

No 24. oktobŗa — 1. novembrim Arnolda Nulīša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.

28. novembrī — plkst. 17,30 Čikāgas Piecīšu vakars Latviešu namā.

No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.

5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.

7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.

14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARINES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.

17. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sarīkojums — balle Reinbow zālē Sanford un King ielu krustojumā.

14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembŗa svinības Connaught viesnīcas Sheraton zālē.. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

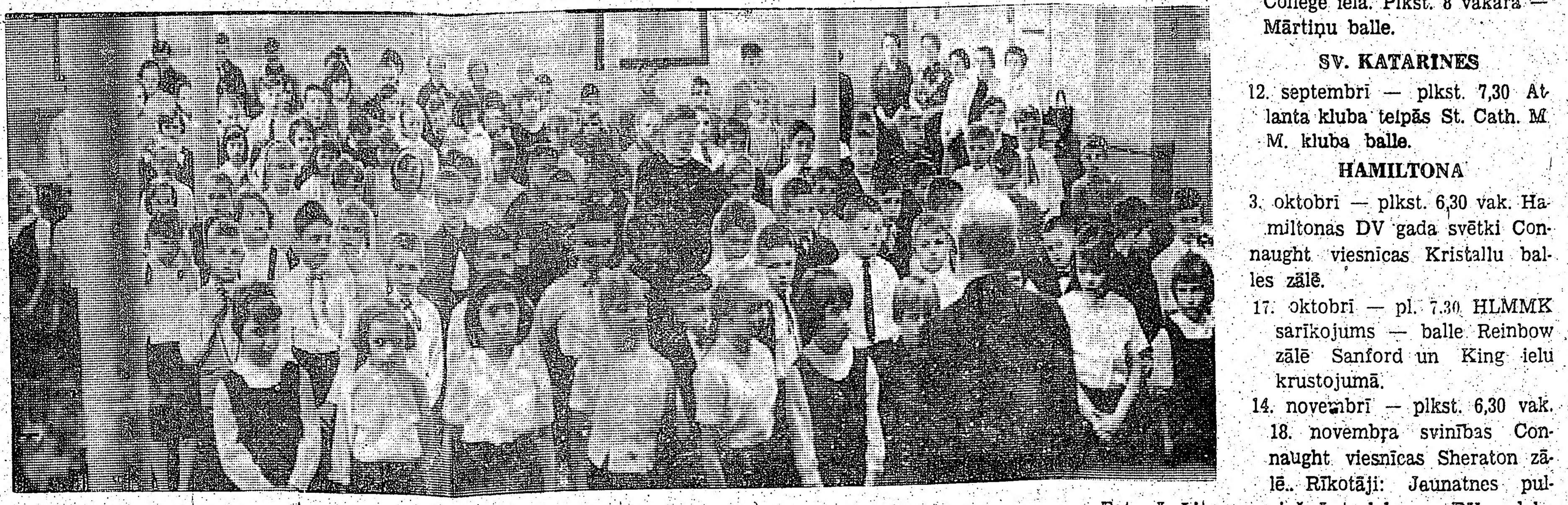

Hamiltonas latviešu skola jauno mācības gadu uzsāka 12. septembrī. Foto J. Ligers

Dzīve Savienotās Valstīs

Vai augstākā izglītība meitenēm nepieciešama

Mineapoles — St. Paulas latviešu draudze bija noorganizējusi nedēļas nogales izbraukumu jauniešiem uz Knutsona nometni „Burtnieki" apm. 160 jūdžu no Mineapoles. Piektdienas pēcpusdienā ap 30 jauniešu mašīnās traucās uz patālo nometni, atstājot aiz sevis pilsētas puteklus, pilsētas straujo dzīvi un lai svaigā gaisā kopā ar draugiem pavadītu dažas skaistas dienas. Ja izbraukšanas dienā laiks bija saulains un silts, tad sestdienas pēcpusdienā tas strauji mainījās, uznākot lietum un vēsākam laikam. Tomēr šī laika maiņa nespēja jauniešus aizkavēt no sporta nodarbībām volejbolā, futbolā, drošākie gāja peldēties un nodevās ūdens šlēpēšanai. Bija arī daži kaislīgi makšķernieki, kas pārnesa brokastīs tīri brangus lomus.

Kā jau nometnē, bija jāievēro noteikta kārtība un disciplīna, jo celšanās, gulētiešanas un ēšanas laiki bija stingri noteikti. Bet blakus nodarbībām vakara stundas bija veltītas nopietnām pārdomām un diskusijām, ko vadīja prof. E. Šmits. Pirmajā vakarā lektors apcerēja tematu no Romiešu vēstules 12. nod., kurā apskatīta savstarpēja cieņa un mīlestības nozīme cilvēka dzīvē. Skaistiem piemēriem prof. E. Šmits illustrēja šos tik ļoti aktuālos jautājumus, norādot, ka katra cilvēka dzīvē bez mīlestības jāvalda arī savstarpējai cieņai, un mīlestības moments ne vienmēr ir izšķirīgais. Jāatrod katrā cilvēkā kādas vērtības, jāsaprot vienam otru un jāciení. Profesors pieskārās arī sacensības nozīmei, novērtējot tās labās un ļaunās puses, piemēram minot tik ļoti populārās „skaistuma karalienes" vēlēšanas. Tieši sacensības „karalienes" bieži noved zināmā izmisumā, garīgā tukšumā pēc tam, kad beidzies viņu „valdīšanas" gads.

Ja pirmajā vakarā interesantos un aktuālos jautājumos, kas skar mūsu jaunatnes un vecāku attieksmes jauniešu diskusijās bija atturīgi, tad jautājumā, vai meitenei nepieciešama augstākā resp. koledžas izglītība — diskusijas izvērtās ļoti dzīvas, un bija interesanti vērot dažādās pieejas un domas. Tomēr nobeigumā vairākums vienojās, ka koledžas izglītība meitenēm ir vajadzīga, jo dod lielāku drošības sajūtu turpmākā dzīvē, kā arī laulības dzīvē cilvēki ar vienādu izglītību labāk saprotas.

Svētdienas rīta dievkalpojumu vadīja draudzes māc. P. Langins un sprediķi teica prof. E. Šmits, liekot pamatā brīvības jēdzienu. Profesors norādīja, ka pastāv vairāki brīvības jēdzieni. Ir tā saucamā „pārprastā" brīvība, kurā pastāv iekš tam, ka jaunieši mēģina katru savu iedomu tūliņ īstenot, un tikko vecāki to noliedz, rodas nesaskaņas un pārmetumi, ka ierobežota viņu brīvība. Ja brīvības vārdā ļautu sekot katrām iedomām, tad tas ļoti bieži novestu pie cilvēka garīga sabrukuma. Ir, protams, arī gadījumi, kad vecāki nepamatoti ierobežo savu bērnu brīvību, bet ja viņi to dara, tad aiz mīlestības, aiz bailēm, lai bērns neizdara kādu neapdomātu kļūmi, kas var atstāt iespaidu uz visu viņa turpmāko dzīvi. Tāpēc tik ļoti svarīgi vienmēr jautāt, kādam nolūkam es vēlos brīvību. Ir svarīgi saskatīt brīvības jēgu, kas tikai tad dod īsto piepildījumu. Nobeigumā prof. E. Šmits atzina ka pastāv arī īstā pozitīvā brīvība, un to var dot tikai Kristus. Ar lielu uzmanību jaunieši klausījās šajos vārdos, un, šķiet, ka katrs savā sirdī paņēma līdzi kādu dzirksti turpmākām pārdomām.

Tika rādīta arī kultūrfilma, un katru vakaru noslēdza ar lūgšanas vārdiem.

Pie sprēgājošās kamīna uguns jaunieši vakara stundas pavadīja, dziedot gan tautas dziesmas, gan arī latviešu komponistu dziesmas. Jauniešus šajā braucienā pavadīja arī vairāki vecāki.

K-ts

JAUNIEŠU KURSI INDIANAPOLĒ

Sešu nedēļu nogaļu kursi, ko ALJA rīko Vidējo rietumu apgabala jauniešiem, vēl nav beigušies. Pirmais sarīkojums notika Kalamazū — maija sākumā, otrs — jūlija beigās Grand Rapidos, trešais būs Indianapolē 19. un 20. septembrī.

Līdzīgi abām iepriekšējām reizēm ALJA uzdevumā sarīkojumu plāno Valdis un Lalita Muižnieki, bet organizātorisko darbu veic grupa Indianopoles jauniešu sadarbībā ar vietējām latviešu organizācijām.

„Apstākļi katrā vietā ir citādi" saka Valdis Muižnieks. „Kalamazū un Grand Rapidu jaunieši pulcējās Latviešu biedrības paspārnē, Indianapolē — lietosim YWCA telpas. Kuplais dalībnieku skaits abās iepriekšējās reizēs kursu kasei devis zināmu stabilitāti. Tādēļ līdzšinējiem kursantiem dalības maksa būs tikai 4.00 dol., bet jauniem dalībniekiem — 5 dol. Pieredze rāda, ka vismaz četras piektdaļas iepriekšējo sarīkojumu dalībnieku piedalās nākamos. Tādēļ esmu pārliecināts, ka kursu trešā nedēļas nogale būs labi apmeklēta."

Kādā ziņojumā no Vašingtonas bija minēts, ka Valdis un Lalita Muižnieki rakstot rokas grāmatu ALJA vajadzībām kursu rīkotājiem citos apgabalos.

„Tā nu gan īstenībā nebūs nekāda grāmata", saka Lalita Muižniece. „Krājam vienīgi materiālus, lai citi rīkotāji varētu labāk orientēties šādu kursu noorganizēšanā." Kopā ar palīgiem viņa sagatavojusi trešā sarīkojuma prospektu. Par jaunstrāvniekiem literātūrā un dzīvē stāstīs skol. H. Kreicers, par latviešu gleznotājiem — mākslinieks A. Sildegs, par tautas dziesmām un mūziku — brīvmākslinieks Meļķis. Tautas dejas un rotaļas mācīs E. un V. Dzelmes, par pēdējo simtgadu posmu Latvijas vēsturē runās vēsturniece A. Grīnvalde.

„Diezgan daudz laika šoreiz veltīsim praktiskajam darbam jaunatnes organizācijās: sarīkojumu plānošanai, poulārizēšanai un līdzīgām lietām. Būs arī ugunskura vakars ar mīklu minēšanu, tautas dejām un rotaļām, ugunskura stāstu un citiem priekšnesumiem", sarunas nobeigumā saka Dr. Valdis Muižnieks.

Pieteikšanās un tuvāka informācija: Baiba Kuriņa 2531 N. Broadway, Indianopolis, Indiana. Tālr.: WA 5-4739.

Zs

Klīvlendas DV apvienības gadskārtējais bazārs notiks 19. septembrī DV mītnē. Uzņēmumā no kreisās: vanadžu priekšniece M. Sīle, sarīkojuma dekorātors B. Sniedze un A. Kalniņa ar bazāram saziedoto mantu klāstu. Foto P. Blūms

BŪSIM IMANTAS ZOBENA SPODRINĀTĀJI

ASV un Kanadas latviešu lielgaidu un roveru 1. nometne Imanta Ņujorkas draudzes īpašumā Katskiļu kalnos no 29. augusta līdz 6. septembrim bija labi izdevusies.

Atklāšanas dienā skauti aizdedzināja lielo ugunskuru. 30. augusta rītā, pēc māc. A. Ozola vadītā dievkalpojuma notika karogu pacelšana un nometnes atklāšana. Vadītājs F. Sīpols uzrunā aizrādīja, ka paši būsim Imantas zobena spodrinātāji. Nometnes mastos plīvoja ASV, Kanadas, Latvijas un Ungārijas karogi. Vienā no mastiem plīvoja korp. Fraternitas Imantica Milvoku kopas dāvinātais karogs — baltā krāsā ar skautu un gaidu zīmi un vārdu Imanta. Pēdējā nedēļas nogalē ieradās ungāru viesi. Rakstiskus apsveikumus bija sūtījuši Latvijas sūtnis Vašingtonā prof. A. Spekke, ALAs priekšsēdis prof. P. Lejiņš un Latvijas konsuls Montreālā V. Tomsons.

Vienu dienu nometnes dalībnieki pavadīja Ņujorkas pasaules izstādē, viena diena bija veltīta sporta nodarbībām, spēlēm un šaušanai. Roveri devās lielajā sirojumā un šķēršļu gājienā. Lielgaidām šinī laikā bija pusnakts dievkalpojums ar svecītēm māc. R. Zariņa vadībā. 10 lielgaidas nodeva solījumu. Bija sabiedrisks vakars ar dzejām un dejām, bija latvisku rokdarbu izstāde. Pie ugunskuriem bija bagātīga programma.

Svētdien, 6. septembrī nometni slēdza ar dievkalpojumu, noslēguma parādi un karogu nolaišanu. Pēc tam nometnes jaunos vārtus nodeva pastāvīgai lietošanai, kad komandants E. Prieditis nodeva atslēgas Ņujorkas draudzes priekšniekam V. Gobiņam.

Roveri nometnē dzīvoja divās dzimtās: Ložmetēju kalna un Madonas augstienes, kas bija sadalītas saimēs: K. Goppera, H. Helmaņa, K. Zāles, T. Baltpurviņa u. c. Lielgaidas dzīvoja 5 senlatviešu pilīs: Beverīnas, Asotes, Gersikas, Autinas un Kokneses, bet vadītājas bija pilskundzes. Nometnē iznāca 3 avīzes, darbojās skautu grāmatu un literātūras stends. Sacensību uzvarētājus apbalvoja ar latviskiem gredzeniem.

Nometnē bija ieradušies latviešu skautu priekšnieks A. Grigors no Grand Rapidiem, latviešu skautu pilnvaroto padomes priekšsēdis V. Klētnieks no Ņubransvikas un citi. Nometnes laikā notika latviešu skautu pilnvaroto padomes sēde. Kā viesis bija ieradies ALAs Aprūpes biroja vadītājs L. Bērziņš.

Nometnē bija dalībnieki no Kanadas, Grand Rapidiem, Kalamazū, Detroitas, Klīvlendas, Bostonas, Čikāgas un Ņujorkas.

vi

Iznākusi O. Krolla grāmata
LATVIJAS PRESE UN VIŅAS DARBINIEKI
ar darbinieku fotoattēliem.
Maksā 3.— Pasūtinājot izdevniecībā $ 2.50. Rakstīt:
Otto Krolls, 12 Harrison St., Oak Park, Illinois, 60304, USA.
OTTO KROLLS
12 Harrison St.
Oak Park, Illinois,
60304, U.S.A.
383 — 6978

ZIŅAS PAR SEPAD 64. IZSTĀDI FILADELFIJĀ

(V) 25. gadskārtējā nacionālā izstāde SEPAD paredzēta veselu nedēļu laikā no 19. līdz 25. oktobrim. Istādes dalībnieku rīcībā būs 288 jauni aluminija ielogi, katrs 12 albuma lapām, 9 x 12 collu lielumā. Tuvākas ziņas piepasīt pie Latviešu filatelistu apvienības dalībnieka A. Engel, 7350 Rubgy St. Philadelphia 38. Pa., U.S.A.

KALAMAZŪ

⊙Adams ezerā netālu no Kalamazū pilsētas notika Latv. mednieku-makšķernieku kluba rīkotās makšķerēšanas sacensības. 1. vietu ieguva R. Gendrikovs, 2. v. — L. Skrupšķelis 3. v. — A. Millers. H. Zeimelis ieguva A. Millera dāvāto pārsteiguma balvu.

⊙Skolotāja Aija Ķeņģe saistījusies darbā Roswilles vidusskolā Detroitas apkaimē.

KLĪVLENDA

⊙KLB koris atsāks kārtējos mēģinājumus š. g. 20. septembrī Čechu sokolu kluba mazajā zālē. Koŗa vadība uzaicina pieteikties jaunus dziedātājus visām balsīm.

⊙Klīvlendā nodibinājusies īpaša latviešu komiteja Leonīda Daga vadībā, kas iestāsies starp tautiešiem nākošajās vēlēšanās par vēlamiem kandidātiem. Komiteja sevišķi popularizēs R. Taftu junioru, kas izraudzīts par republikāņu kandidātu senatora amatam no Ohaijo. Komitejas adrese: Latvian American Committee Taft for Senate, 1215 Terminal Tower, Cleveland, Ohio, 44113.

⊙Nākamā gada sākumā notikš mākslinieka Kalmītes gleznu izstāde. To rīkos Latviešu b-ba V. Aistara un J. Stoda iekārtojumā.

Iznākusi O. KROLLA
DAUGAVA LATVJU DAINĀS
Maksā $ 1,-
Pasūtinot izdevniecībā 75 c.
Rakstīt: O. Krolls, 12 Harrison St., Oak Park, Illinois, 60304, USA.

PA ATVĒRTU LOGU

TŪRISMA VEICINĀTĀJI

Pa mašīnas logu vērojot, Toronto liekas skaista pilsēta ar koptiem dārziem un apstādījumiem, mazāk vērības veltījot vecajām celtnēm. Toronto latvieši tomēr par savu pilsētu neizsakās tik atzinīgi, jo esot citas skaistākas vietas, nepieminot stingrākus vārdus. Tiesa, ir skaistākas vietas, bet ir arī bēdīgākas! Kaimiņu valsts ciemiņiem te nav grūtības sarunāties, jo ikviens prot angliski un nav jārādа ar pirkstiem, kā tas dažkārt bija Kvebekas provincē. Neparasti liekas, ka degvielas uzpildot, Kanadā negadījās neviena vieta, kur mašīnai notīrītu arī logus, kā tas parasts pāri robežai amerikāņu pusē. Toronto gadījās dzirdēt, ka tur esot 10.000 latviešu, un tādēļ liekas, ka lielākās latviešu kolonijas gods pienāktos Toronto, nevis Ņujorkai, kas skaita vairs tikai 8000 latviešus.

Vienīgā vieta, ko īsā laika dēļ varēja apciemot, bija Latvijas Amerikā spiestuve un redakcija, kur tikos vaigā ar laikraksta darbiniekiem un redzēju, kā tas top.

Nākamā apstāšanās vieta ir Niagara. Lielie ūdenskritumi pievelk tūristus, kas savukārt saista uzņēmīgus ļaudis, kuri rūpējas par tūristu labklājību un labsajūtu, protams, neaizmirstot savu peļņu. Te sabrauc tūristi no visa Amerikas kontinenta un dažkārt arī viesi no aizjūŗas, ir pilsētnieki un laucinieki, ir tādi, kas vairāk piedzīvojuši ceļojumos, ir tādi, kam daudz jāmācās. Niagara ir vieta, kur var gūt pieredzi ceļojumos un piedzīvojumos. Kādā motelī uzprasa nekaunīgi augstu maksu, cerot, ka ceļotājs nezinās, cik istabas maksā citur. Kad šo augsto cenu grib maksāt Kanadas naudā, tad uzprasa vēl dolaru pa virsu, jo ceļotāji esot no amerikāņu zemes. Kaut arī tā ir Kanadas puses Niagara, kur oficiālais maksāšanas līdzeklis ir Kanadas dolars, samaksu prasa amerikāņu naudā. Tikai divas mājas tālāk moteli varēja dabūt par 5 dolariem lētāk. Otrs piemērs ASV pusē degvielu pildītavā mēģināja iestāstīt, ka vajadzīgs jauns gaisa filtrs mašīnai, jo sienāži varot ielēkt un mašīna vairs nedarbošoties. Atstājām viņam „sienāžus", bet paši paturējām filtru. Trešais piemērs: ASV pusē, apstājoties pie sarkanām signālugunīm, pie atvērtā mašīnas loga piesteidzās kāds vīrs, kas pēc pavirša acu uzmetiena izskatījās gandrīz kā amerikāņu kārtības sargs. Izrādījās, tomēr, ka viņš mēģināja iestāstīt, ka braucot ar pašu mašīnu nekā daudz no Niagaras neredzēšot, lai izmantojot viņa firmas pakalpojumus katrai personai par 5 dolariem un tad limuzīnā varēšot apskatīt visas ievērojamās vietas. Mums pietika ar to, ko paši no savas mašīnas varēja redzēt, vīru atstājām pie ugunīm gaidīt nākamos braucējus.

Arī bez ūdenskritumiem Niagaru vērts apskatīt. Kā Kanadas, tā ASV pusē izveidoti skaisti parki, lai iepriecinātu tos, kas šeit ieradušies redzēt vareno ūdenskritumu. Kanadas pusē tas ir lielāks un pār to plūst apmēram 10 reizes vairāk ūdens kā ASV pusē. Kanadas pusē ir divi lieli skatu torņi: Sīgrama un Oneīdas, bet ASV pusē viens. Oneīdas skatu tornis atvērts tikai šī gada jūnijā un ir augstākais Kanadā, par 15 pēdām pārsniedzot Sīgrema torni. Kritumus var apskatīt no gaisa ar helikopteru, no apakšas, braucot ar kuģīti vai ar celtni nobraucot krituma pakājē. Skatot šo dabas brīnumu, jāsaņem arī slapjums, kas nāk no krituma un kas no tālienes izskatās kā balts miglas kalns. Ar gaisa gondolu var skatīt upes atvarus zem ūdenskrituma, bet pie kāda moteļa ceļa malā novietota lielā tērauda muca 560 mārciņu smaga, ar ko viens no daudzajiem piedzīvojumu meklētājiem laidies pāri kritumam un laimīgi to pārdzīvojis. Ir indiāņu ciems, ir mūzeji, un nav gandrīz aizmirsts nekas tāds, ar ko nevarētu izvilkt kādu dolaru no tūristu kabatām. Vakaros kritums apgaismots dažādās varavīksnes krāsās par prieku tūristiem. Niagarā var pavadīt divas atvaļinājuma nedēļas un vienmēr atrast ko jaunu vai neredzētu.

vi

Viņa: Kad būs samaksāts jaunais autiņš, varēšu atļauties Fredīju sūtīt latviešu skolā. Dadža zīm. LA

ŅUJORKA

Mūsu Ņujorkas redakcijas vadītāja red. V. Irbes jaunā adrese ir: 4035 Rombouts Ave., BRONX, N. Y. 10466. Tālrunis 994-7917.

⊙ Ņujorkas latviešu ev.-lut. draudzes bērnu vasaras nometnē šovasar 4 nometnes periodos piedalījās 230 bērnu. Tas ir lielākais skaits kāds jebkad nometnē bijis. Nometņotāji bija nevien no Ņujorkas draudzes, bet 60 bērni bija no 10 citām latviešu draudzēm; visvairāk no Filadelfijas — 22, no Ņuarkas - Elizabetes draudzes 12.

⊙ Gadskārtējais Miķeļa tirgus notiks 20. septembrī pl. 1 pp. Arlingtona zālē, 23 St. Marks Pl., Manhatenā Bronksas dāmu komitejas sarīkojumā. Priekšnesumos piedalās Helga Gobziņe, Rūta Grundmane, Adrijene Apsīte, tautas deju ansamblis Trejdeksnis. Izlozēs J. Cielava gleznu, būs loterija, leļļu teātris un nodarbības bērniem. Būs dejošana un veiklības stendi, grāmatas un daiļamatniecības izstrādājumi. Ieeja pret ziedojumiem.

⊙ Latviešu dienas Ņujorkas pasaules izstādē Ņujorkas valsts paviljonā notiks 27. septembrī. Latviešu programmas sākums pl. 12 dienā, ar atkārtojumu 3,30 un 6,30 vakarā. Latviešu tautas dziesmas dziedās Longailendas sieviešu ansamblis dirig. R. Baloža vadībā, bet tautas deju ansamblis Trejdeksnis dejos Z. Gaujenieces vadībā kokļu un klavieŗu pavadījumā. Latviešu dienu organizē Ņujorkas organizāciju padome ar K. Stankeviču priekšgalā.

I.

GRAND RAPIDI (Mič.)

⊙Latvijas karaskolas beigušo virsnieku apvienības kopa Mičigānā 5. sept. A. Šūpulnieka saimniecībā pie Grand Hevenas atzīmēja izlaiduma atceres dienu. Priekšpusdienā virsnieku delegācija ieradās Vudlavna kapos Grand Rapidos, kur mirušā ilggadīgā kopas priekšnieka kapt. A. Purava kapa J. Radziņš nolika ziedus.

Sanāksmes dalībnieki A. Šūpulnieka saimniecībā nokārtoja oficiālas lietas attiecībā uz kopas darbību, priekšnieka amatam izraugot līdzšinējo J. Radziņu, bet sekretāra posteni uzticēja V. Zirnītim. Pie kopējā azaida galda J. Radziņš, sveicot dalībniekus un viesus, atcerējās, ka šogad paiet 45 gadi kopš dibināta Latvijas karaskola un 10 gadi no kopas dibināšanas dienas. Nosūtīja apsveikuma rakstu pēdējam karaskolas priekšniekam pulkv. A. Kripenam Austrālijā. Klāt bija arī bij. kopas priekšnieka nelaika kapt. A. Purava dzīvesbiedre.

⊙Latviešu skolā mācību sākums 19. septembrī plkst. 9 no rīta, Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes baznīcas sabiedriskās telpās, 111 Burton S. E. Skolas pārziņa amatā darbosies līdzšinējais Vold. Lībants.

⊙Saša Ziemelis bija ieradies Grand Rapidos un šeit noturēja dažas lekcijas par saviem piedzīvojumiem Dienvidamerikas džungļos, papildinot savus stāstījumus ar gaismas attēliem. Kādā no savām lekcijām tas pieminēja, ka arī viņa 14 gadīgais dēls jau pieveicis 4 jaguārus, pie kam pēdējo savā 14. dzimšanas dienā.

⊙Latvijas universitātes dibināšanas atceres svētkus Grand Rapidos akadēmiskās saimes uzdevumā organizē no konkordijām prezidējošā organizācija — Zinteniece. Svinības paredzētas 26. septembrī plkst. 7 vakarā latviešu biedrības telpās. Akadēmisko runu teiks Dr. Aina Valdmane par tematu: „Jaunākie pētījumi iedzimtībā". Ar vijoles solo piedalīsies Andris Baltpurviņš un paredzēti vēl citi priekšnesumi. Noslēgumā svētku balle.

V. Z.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

20. septembrī pl. 2.00 Beltemes baznīcā māc. R. Zariņš

Pl. 2.30 Pirmā luterāņu baznīcā, Īstoranžā (N. J.), māc. O. Gulbis; pl. 5.15 Mūsu Pestītāja baznīcā, Džamaikā, māc. R. Zariņš.

ČIKĀGA

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudze, 3015 W. Ferdinand St.

20. septembrī, pl. 10 svētdienas skola; pl. 11 dievkalpojums, mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA

420 Dawners Place. Mūsu Pestītāja baznīcā.

Latvijas ev. - lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze - 1648 So. 11th Ave., Meivudā. Mācītājs Pāvils Kirsons, tel. FI 3-2420.

DETROITA

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdien., plkst. 12 dienā Holy Trinity ev. - lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda telefons: WA 2-2248. Māc. V. Liventāls.

OAKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA, KAL.

Burlingamā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

SAKRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev. lut. baznīcā, 45 un H ielā

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

KLĪVLENDĀ

Klīvlendas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

LOSANDŽELOSA, KAL.

Losandželosā, Dienvidkalifornijas latviešu ev. - lut. draudze, 2450 Griffin Ave., L. A. Mācītāja telefons PO 6-1191.

māc. A. Voitkus un māc. A. Čops, ...kestris. Foto JAK

GENERĀLKONSULS

Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. 927-5661.
1130 BAY ST.

KONSULS

VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q
5210 VICTORIA AVE., APT. 16

ALEKSANDRA KĀNBERGA
RAKSTU DARBU BIROJS
65 Ferrier Ave., Toronto
(pie Danforth & Carlaw)
Tel.: HO 3 2667

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

27. septembrī — pl. 5 p.p. Sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzes sanāksmju telpās 200 Balmoral st. Latvijas Universitātes gada svētku akts.
8. oktobrī — plkst. 8,30 vakarā Normas Auziņas (vijole) un Ronalda Leonarda (čello) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapv. sarīkojums.
17. oktobrī — Krizantēmu balle Latviešu namā, TLB dāmu komitejas sarīkojums.
18. oktobrī — Toronto baptistu draudzes 13. gada svētki Walmer Road dievnamā plkst. 3.
23. oktobrī — inženieru balle Park Plaza hotelī, sākums pl. 7,30 vakarā.
24. oktobrī — plkst. 7,30 vakarā vīru koŗa Junda koncerts Parkdale Collegiate zālē. DV nod. sarīkojums.
No 24. oktobŗa — 1. novembrim Arnolda Nulīša gleznu izstāde Sv. Jāņa baznīcas zālē, 200 Balmoral.
28. novembrī — plkst. 17,30 Čikāgas Piecīšu vakars Latviešu namā.
No 31. oktobŗa — 7. novembrim Margaritas Kovaļevskas gleznu izstāde DV namā, 123 Huron ielā.
5. novembrī — plkst. 8,30 vakarā Valijas Melliņas (mecosoprāns) un Verenas Stelpas - Dambrānes (klavieres) koncerts Unitāriešu baznīcas zālē. Koncertapvienības sarīkojums.
7. novembrī — plkst. 7,30 vakarā TLB rīko Mārtiņu balli Toronto Latviešu nama zālē.
14. novembrī — plkst. 7 vakarā Lāčplēšu dienas atceres akts, Toronto latviešu nama zālē, 491 College ielā. Plkst. 8 vakarā — Mārtiņu balle.

SV. KATARĪNES

12. septembrī — plkst. 7,30 Atlanta kluba telpās St. Cath. M. M. kluba balle.

HAMILTONA

3. oktobrī — plkst. 6,30 vak. Hamiltonas DV gada svētki Connaught viesnīcas Kristallu balles zālē.
17. oktobrī — pl. 7.30 HLMMK sarīkojums — balle Reinbow zālē Sanford un King ielu krustojumā.
14. novembrī — plkst. 6,30 vak. 18. novembra sarīkojums Connaught viesnīcas Sheraton zālē. Rīkotāji: Jaunatnes pulciņš, Latv b-ba un DV nodaļa.

Austra Augenberga

Vēsturiskās Luāras pilis

Luāras novads ir Francijas maizes klēts un dārzs; mēs braucam garām kviešu laukiem, vīna un augļu dārziem, kur koki liekt zem firziķu svara, garām mežiem, vītoliem un ūdensrozēm aizaugušām upītēm, kuras mīlējis gleznot Kl. Monē. Šis novads ir devis Francijai arī veselu rindu izcilu rakstnieku: Rablē, Ronšaru, Dekartu, Balzaku, Žoržu Sand, Pegī, Alēnu Furnjē u. c. — Luāras pilis ir it kā brīnišķīga Francijas vēstures bilžu grāmata, kura rāda gan karaļu mīlas dēkas un spožos svētkus, gan politiskas sazvērestības un asiņainas slepkavības. Ceļotājs nezina, ko vairāk apbrīnot, — piļu architektūru, to gleznaino apkārtni jeb senlaicīgo griestu un sienu dekorējumu un istabas lietas ar mākslīgajiem kokgriezumiem.

Vispirms plaša, mežam līdzīga parka vidū redzam majestātisko Šamboras pili. Tā ir karaļa Franciska I sapnis, kā to ir teicis viens no franču rakstniekiem. Karalis sapņoja — un pārvērta savu sapni īstenībā, radot lielāko un skaistāko renesanses stila pili Francijā — kādai no savām „sirdsdāmām" par godu. Mēs apbrīnojam majestātiskās marmora dubultās kāpnes, laikam vienīgās ar līdzīgu konstrukciju: personas, kas kāpj augšup neredz tos, kas kāpj pretējā virzienā. Domā, ka kāpņu plāns varētu būt Leonarda da Vinči darbs. Francisks I pārved no Itālijas renesanses stilu Francijā — un renesanses laikmeta tikumus. Neviens no Francijas karaļiem nav tā pielūdzis skaistumu un mākslu kā Francisks I, un nevienam nav bijis tik daudz mīlas dēku kā viņam: viņš ir vienmēr iemīlējies! . . . Ar savu dimanta gredzenu viņš ir ierakstījis vienā no logiem: „Sievietes bieži mainās! . . .

Šambora vēl reizi piedzīvo ziedu laikus Ludviķa XIV laikā: „karalis Saule" šeit rīko medības un spožus svētkus; šeit tiek spēlētas Moljēra komēdijas. Lūk balkons, uz kura bija jāparādās visām dāmām, kad pa plašo aleju karalis atgriezās no medībām. Viņām bijis jātērpjas sarkanā samtā, lai viņu tērpi izceltos uz pils balto sienu un zilpelēkā jumta fona. Šamboras pilī uzturējies ar Sakšu Morics, kurš kādreiz kandidēja uz mūsu Kurzemes hercoga troni: par angļu sakaušanu pie Fontenuā karalis piešķīris Moricam šo pili.

Tālāk apskatām ļoti īpato Bluā pili, kura būtu jāsauc par vairāku piļu apvienojumu, jo tās dažādie spārni radīti dažādos gadu simteņos un stilos. Visvecākā pils daļa radīta 13. g. simtenī, pārējie pils spārni 15., 16. un pat 17. g. simteņos. Pils telpas ir zemas, tumšas, atstāj drūmu iespaidu. Šeit ir arī norisinājušies vistumšākie, visasiņainākie Francijas vēstures notikumi, saistīti ar varas kārās Katrīnes Mediči vārdu. Lūk telpa, kur viņa apmācījusi savu „spiedžu štābu" — skaistas jaunavas, kuru uzdevums bijis izzināt visādus noslēpumus, sazvērestības u. c. Tālāk telpa, kurā varējusi bez briesmām ieiet tikai Katrīne ar gaišreģi Nostradamu, bet pārējās personas, kuras viņa uzaicinājusi šinī telpā, vairs neizkļuvušas no tās dzīvas; sienas skapju paslēptuvēs glabājušās Katrīnes slavenās indes, un sienās ir ierīkotas tā sauktās „aizmirstās telpas" oubliettes: kas tur iet, tiek „aizmirsts" uz visiem laikiem! Lūk istaba, kur tika ievilināts un nogalināts 1588. g. Ziemsvētku rītā hercogs Gizs, tuvs karaļa radinieks, jo Katrīne viņu turēja aizdomās par sazvērestības plānu. Uz pils sienām monogrammas, kur mākslīgi savīti Katrīnes, viņas vīra karaļa Henrija II un pēdējā favorītes Diānas de Puatjē vārdu pirmie burti. Greizsirdīgajai Katrīnei, slavenā Florences Lorenco Lieliskā brāļa meitai bija jāpacieš šīs monogrammas pat uz savas guļamistabas sienām. Tomēr šinī pilī ir norisinājušies ne tikai asiņaini notikumi: šeit 16. g. s. lielais franču dzejnieks Ronsārs ir sastapis Kasandru un veltījis tai savus skaistākos sonetus.

Tālāk redzam Šenonsō pili (16. g. s.). To karalis Henrijs II dāvājis savai favorītei Diānai de Puatjē. Karalis bijis uzticīgs viņai līdz pat savai nāvei, kaut gan tā bijusi 17 gadus vecāka par viņu. Gids atklāj Diānas un Ludviķa XV favorītes markīzes de Pompadūr mūžīgā skaistuma receptes: Diāna cēlusies 6-os no rīta un pēc aukstas peldes jājusi 3 stundas; markīze de Pompadūr ik rītu peldējusies baseinā, pildītā ar pienu! . . .

Un beidzot Ambuāzas pils, kur, sekojot karaļa Franciska I aicinājumam, savu mūžu noslēdza lielākais renesanses laikmeta ģēnijs Leonardo da Vinči — vientuļš, visu pamests. Šeit viņš ir turpinājis savus zinātniskos eksperimentus un arī galīgi pabeidzis „Monu Lizu." Viņa pīšļi atdusas Ambuāzas pils Sv. Huberta baznīcinā, kura ar savas fasādes skulptūrām ir īsta gotiskās mākslas pērle, — piemērota dusas vieta lielajam Leonardo. Pašu Ambuāzas pili mēdz saukt par franču renesanses šūpuli: gotika sastopas ar renesansi. Arī šinī pilī norisinājušies asiņaini notikumi: 1560. g. tiek atklāta it kā protestantu sazvērestība ar nolūku nolaupīt jauno karali Francisku II (Marijas Stuart vīru), un uz karaļa mātes Katrīnes Mediči pāvēli liels skaits protestantu augstmaņu tiek pakārti pils priekšā. Francijas valdība tagad ir piešķīrusi pili Parīzes grāfam — Francijas karaļtroņa pretendentam — ar viņa 11 bērnu lielo ģimeni.

Vasaras vakaros Luāras piļu priekšā notiek „Son et lumiere" (skaņu un gaismas) izrādes: mūzikas pavadījumā franču aktieri un aktrises stāsta par notikumiem, kas norisinājušies šinīs pilīs, un pilis laistās prožektoru gaismā. Šamboras pils bijusi šo izrāžu šūpulis: to inscenētājam bijis vēlāk jādod padomi līdzīgu izrāžu radīšanai Parīzē, Atēnās, Ēģiptē u. c.

Francija ir slavena ar savām gotiskajām katedrālēm No 4 visslavenākām katedrālēm — Parīzes, Reimsas, Amiēnas un Šartras — pēdējā ir, manuprāt, visskaistākā. Architektūra, skulptūra un glezniecība ir šeit apvienotas harmoniskā pilnībā. Tomēr visvairāk saista logu gleznojumi. To krāsas ir tik mirdzošas, ka logi liekas it kā dārgakmeņu mozaīka. Dominē zilā krāsa; tai līdzīgs dzidrums un spožums neesot nekur citur atrodams. Ir taisnība tam franču rakstniekam, kurš ir teicis, ka Šartras katedrāles logi iemiesojot 12 franču kultūras gadu simteņus (celta 12. — 13. g. s.). Šartras logu gleznas tēlo ne tikai bībeles sižetus, bet arī ainas no Francijas vēstures un teiku pasaules, piemēram, skaistās „Dziesmas par Rolandu." Ar Šartras logu dārgakmeņu simfoniju noslēdzas mans brauciens uz Luāras pilīm.

REMINDERS ABOUT YOUR ONTARIO HOSPITAL INSURANCE

19. DZIMŠANAS DIENA?

NEPĀRTRAUCIET APDROŠINĀŠANU! Kad jūs sasniedzat 19. dzimšanas dienu, jūs neesat vairs segts ar vecāku apdrošināšanas apliecību. Reģistrējaties atsevišķi 30 dienu laikā, lai nepārtrauktu apdrošināšanu. Formulāri dabūjami slimnīcās, bankās un Apdrošināšanas pārvaldes kantoros.

JA MAINĀT DARBA VIETAS,

NEPĀRTRAUCIET APDROŠINĀŠANU! Ja jūs maināt darba vietas, sekojiet rūpīgi instrukcijām, kas minētas maksājumu apliecības otrā pusē, formulārs 104, kurš ir paredzēts jūsu grupai.

JA PRECATIES,

NEPĀRTRAUCIET APDROŠINĀŠANU! Kad jūs apprecaties, ģimenes prēmijas jāmaksā, lai segtu vīru, sievu un likumīgos ģimenes piederīgos. Paziņojiet jūsu grpai, vai, ja maksājiet tieši, paziņojiet pārvaldei.

ONTARIO
ONTARIO HOSPITAL SERVICES COMMISSION
2195 YONGE STREET, TORONTO 7, ONTARIO
ALWAYS KEEP YOUR HOSPITAL INSURANCE CERTIFICATE HANDY.

Vai pērkat jaunu auto?

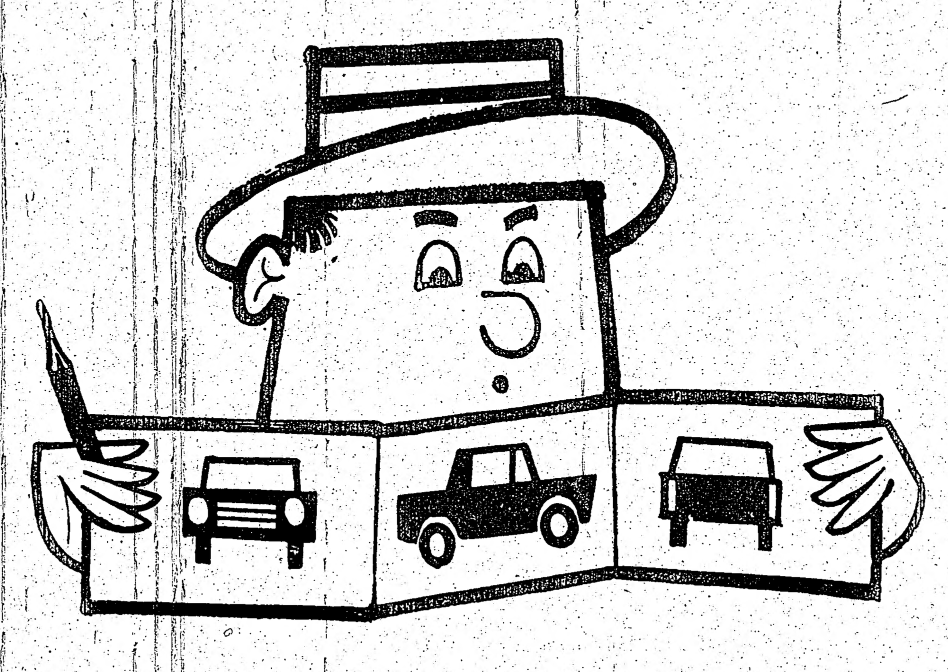

Izvēlieties pats savu nomaksas plānu . . .

	12 mēnešu	18 mēnešu	24 mēnešu	30 mēnešu	36 mēnešu
$ 500 . . .	$ 43.96	$ 30.04	$ 23.09	$ 18.92	$16.14
$1,000 . . .	$ 87.91	$ 60.07	$ 46.17	$ 37.83	$32.28
$2,000 . . .	$175.81	$120.14	$ 92.34	$ 75.65	$64.56
$3,000 . . .	$263.72	$180.21	$138.51	$113.48	$96.84

Ik mēneša maksājumā ieskaitīti augļi 6% gadā plūs pakalpojuma un dzīvības apdrošināšanas maksa par vēl nenomaksāto daļu.

tad nāciet uz „savu banku"

JA VĒLATIES IEGĀDĀTIES JAUNU AUTO, APRUNĀJIETIES AR TUVĀKĀS TORONTO DOMINION BANKAS DIREKTORU. ZEMU PROCENTU PERSONĪGS AIZDEVUMS DOD JUMS IESPĒJU IEGĀDĀTIES TIEŠI TO AUTO, KĀDU ESAT IZVĒLĒJIES.

THE TORONTO-DOMINION BANK

Tur ļaudis redz starpību.

Atskats uz sekmīgu darbību

(Vēstule no Anglijas)

(A.P.) „Mūsu nams jau izmaksāts" — varēja ziņot DVF Halifaksas nod. pr-ks E. Miķelsons, sniedzot pārskatu par nodaļas kluba pirmā gada darbību, „atmaksāti visi aizņēmumi un parādi, bijis iespējams arī paplašināt aprūpes darbu un nākotnē paredzēts plašāk izvērst kultūrālo darbību."

Svinībās piedalījās arī Fonda valdes pārstāvis, Jaunatnes daļas vad. J. Miezītis. Sveicot panākumu kaldinātājus, J. M. konstatēja, ka ar vienprātību un saticību arī skaitliski maza nodaļa var veikt ļoti daudz. Runātājs aicināja visus aizvien piedomāt pie mūsu tautas brāļiem dzimtenē; aicināja tiem palīdzēt, jo viņi padoti lielām ciešanām un lielām pārtautošanas briesmām. Darbosimies un rīkosimies tā, lai viņi uz mums var paļauties, lai viņu ciešanas un sāpes un viņu cerības nebūtu veltas.

Ziemeļanglijas novadā ietilpstošo 6 DV nodaļu pārstāvjiem, pr-ža K. Šneidera vadībā notika kārtēja rudens apspriede, veltīta līdzšinējo sarīkojumu atlikumu sadalei. Novada mērogā bija rīkoti Līgo svētki, bērnu svētki un arī mazās Donkasteras nodaļa pirmoreiz uzņēmās plašāka sarīkojuma izkārtošanu savās mājās. Līdz gada beigām novads nekādus sarīkojumus nav paredzējis, bet nākošajā gada sākumā vai Lieldienās iecerēts kāds plašāks sarīkojums Halifaksā.

DVF Līdsas nodaļā uz 1. jūliju bija 190 biedri — 138 vanagi un 52 vanadzes. Pirmajā pusgadā materiālai aprūpei izdotas 195 mārc. Ļoti rosīga bijusi kultūrāli - sabiedriskā darbība, kas izpaudusies visu mums nozīmīgāko sarīkojumu izkārtošanā. Šai darbā čaklas talcinieces bijušas arī nodaļas vanadzes. Ļoti rosīgi darbojusies pie nod. pastāvošā deju kopa „Kamoliņš," gūstot izcilus panākumus Hamburgā Dziesmu svētkos.

Pie nodaļas kopš pag. vasaras darbojas arī sporta sekcija, kas iemantojusi jaunatnes atsaucību. Sporta nodarbību izvēršanu plašāk pagaidām kavē speciālista - vadītāja trūkums.

Vienpadsmitais vanadžu salidojums Anglijā šogad notiks 3. un 4. oktobrī Līdsā. Tā ievadījumā notiks koncerts ar dziedoņu — Ksenijas Bidiņas un A. Tālberga piedalīšanos. Darba sēdi atklās DVF valdes pr-dis L. Rumba un tās gaitā paredzēts arī līdsietes, mūsu jaunās paaudzes literātes — Skaidrītes Eberšteines referāts par tematu „Jaunatne un sabiedrība." Referāts paredzēts domu izmaiņai par jaunatnes iesaistīšanu sabiedriskajos pienākumos.

Jau vairākus gadus Līdsas vanadzes ir ieskatījušas par savu pienākumu apsveikt katru jaunu pieaugumu latviešu saimē Līdsā, aiznesot attiecīgai ģimenei tradicionālo „pūriņu." Bez tam vanadzes apciemo un apsveic arī ikkatru 70 g. vecumu sasniegušu māmuļu un tēvu. Līdz šim šādu apciemojumu bijis 13.

DVF Bradfordas nodaļa savas 16 g. pastāvēšanas svinībās bija aicinājusi viesos „Dzintarzemes" vīru kori ar dir. A. Pomeru. Ciema kukulim dziedātāji bija atveduši 12 dziesmas, no kurām trīs bradfordieši dziedāja pirmoreiz.

Darba apstākļu dēļ no DVF Korbijas nodaļas latviešu skolas vadības atlūdzies māc. A. Dzenītis. Skolas turpmāko vadību uzņēmusies T. Lazdiņa. Šī gada pirmajā pusgadā nodaļas ārējās informācijas daļas vadītājas M. Ausalas - Pālītes izkārtojumā parādījušās angļu presē kopskaitā 32 dažādas publikācijas un angļu sabiedrībai sarīkoti 2 referāti.

DVF Līdsas nod. namā nesen pabeidza kluba bāra telpu izbūvi un pašreiz uzsākta nama augšstāva salabošana un izbūve, salaižot kopā skolas istabu ar neizbūvēto galu. Šos darbus veic Erkuļa firma, latviešu uzņēmums. Sakarā ar Līdsā oktobra mēnesī paredzamām Visanglijas vanadžu dienām, uzpostas tiek arī pārējās telpas — zāle iegūs jaunus aizkarus, vanadzes savai istabai iepirkušas jaunas mēbeles. Ir arī cerības, ka visi būvdarbi līdz minētai dienai būs nobeigti.

Baznīcas pārvalde Lielbritanijā paredzējusi rīkot konferenci, kuras nolūks ir pacelt un iedzīvināt draudžu dzīvi. Konferences virstemats būs „Dzīvā draudze," un lektori būs prāvests R. Mužiks un māc. J. Jurģis, kas nesen atgriezies no vairāku mēnešu ilga studiju ceļojuma pa Sav. Valstīm.

Bradfordā dzīvojošais mākslinieks Laimonis Mieriņš, kurš savas mākslinieka gaitas sāka kā Valdemāra Tones skolnieks, sekmīgi beidzis Līdsas mākslas koledžu un nodomājis vēl vienu gadu papildināties Londonā, pazīstamajā Goldsmith mākslas koledžā, lai iegūtu paidagoga tiesības.

Zēns ar makšķeri

II

NERETA

Vīpes pagastā starp Līvāniem un Krustpili Daugavā ietek neliela upe — Nereta. Savā sākumā upē kopā saplūst vairākas mazas urdziņas, kas pie Vīpes pagasta ūdens dzirnavām pārgāžas pāri krietnam dambim taisni iekšā dzirnavu atvarā, kur vienmēr peldēja baltas putas kā mazas buru laivas. Bieži ar vēja palīdzību šīs mazās putu piciņas devās pret straumi un pa straumi, līdz uzdūrās kādam zaram, kas tās pāršķēla un galīgi sadrumstaloja. Pie dzirnavām lejpusē bija vesels mazu saliņu labirints, apaudzis ar biezu kārklu mežu, necaurbrienamu, un šo krūmu izskalotās saknes bija baltas noberztas ar granti, kas sarindojās kā kareivji pēc lieluma: mazākie pie krasta un lielākie straumē. Vietām ūdens bija tik sekls, ka pat platdibene laiva atdūrās un nostrīķēja dibenu, un tādās reizēs bija jāizkāpj un laiva sēklim jāpārceļ pāri.

Ak mana mazā Nereta! Visskaidrākā no upēm, plata kā šoseja, līku ločiem sagriezusies un zaļoksnēju alkšņu bārkstīm ielogota. Upes interesantākā īpašība bija tās lielā dažādība: grants sēkļi, laukakmeņi, augsti krasti ar izgrauztām pacerēm, nogrimuši celmi ar zaļām atvasēm, pa kādai laivai, mazas laipiņas pie mājām — tās derēja veļas mazgāšanai.

Aiz meldru puduŗa, kas bija kājām iekāpis ūdenī, līgani plētās lēpu lapas, kuŗu starpā uz resna, zaļgana kāta sliecās dzeltenās ūdensrozes, dažas vēl tikai pumpuros, citas jau izplaukušas, līdz pusei iegrimušas. Šur un tur pavīdēja pa kādai baltai ūdens lilijai, kas viegli turējās pie tieva kā aukla līkloču kātiņa. Vārīgi lūkojoties nelielos ūdens laukumiņos, starp lēpu lapām varēja saskatīt zivis kā kādā akvārijā, jo ūdenim šajos mazos aplociņos nebija ne mazākā vilnīša: lūk, tur no dziļuma lēnām cēlās asaris, sārtām spurām, žaunas kustinādams, un tad atkal lēnām nogrima. Nelielas mailītes, sīkas kā šautras, veicīgi slīja gar ūdens virsmu, šad tad ar muti nogaršojot gaisu un atstājot uz līmeņa mazu koncentrisku vilnīšu rakstu, par kuŗu uztraucās melnās ūdens vaboles, saceļot lielu ļembastu, un sāka riņķot bez kāda plāna.

Ar bambusa kātu, kuŗam piesietā aukla bija tikai pēdu garāka, lai veikli varētu rīkoties, ņēmos vasaras pēcpusdienās, kad daba bija mazliet iesnaudusies. Tikai reta spāre uzsēdās meldra galā, un tā reizēm iekārdināja vienu otru vēl neaizmigušu sapalu. Auklas galā bija gabaliņš caurspīdīga sariņa, svariņš un neliels āķis. Piestiprinājis slieku, ielaidu makšķeri taisni vienā laukumiņā, un raudzījos, kā āķis lēnām grima, līdz kļuva tikpat kā neredzams. Tad skatījos uz pludiņu, kas apsviedās stāvus un iegrima līdz pusei. Tur jau viņš bija, tas pats asaris, ko pirmīt biju kārtīgi apskatījis. Pludiņš lēnām satricinājās, tad it kā apklusa, bet pēc mirkļa pagriezās un, lēnām iegrimdams, sāka urbties ūdenī. Piecirtu un sajutu svaru. Stīvēdamies ārā izvilku pabrangu asari, sārtām žaunām un iedzeltenām spurām. Šajā vietā vienmēr ķērās asari, tāpēc biju šo vietu iekrustījis par Asaŗu vietu. Alkšņi te mazliet pavērās un, velēnainā krastā stāvot, varēju novērot gandrīz visu, kas notika ūdenī, apmēram divi metri zemāk.

Drusku tālāk bija Zušu vieta: te krasts bija kļuvis zemāks, zālēm apaudzis, kas pēc lietus, kad ūdens uzplūda, bieži iegrima tajā veselu pēdu. Ticēju nostāstam, ka nektīs zuši lien no ūdens laukā un iet pļavā baroties — tas likās pavisam dabiski un saprotami. Atceros savu pirmo zuti: pievakarē, kad jau sāka mazliet satumst, makšķeres kāts pēkšņi sāka locīties un stiepties. Kad piecirtu, jutu, ka visa makšķere kārtīgi raustījās, un bija grūtības auklu noturēt stingri. Velkot ārā, manīju tādu kā murskuli, kam ūdens visapkārt likās mutuļojam. Nebija jau tas liels, mans pirmais zutis, bet spēcīgs, un locījās kā ritenis, tā ka rokās i nedomāji saņemt. Atcerējos, ka roku vajagot iemērkt smiltīs un tad ņemt. Tas palīdzēja, taču pie āķa izņemšanas klāt netiku. Arī visa aukla bija savērpta kā kamolā, un pagāja ilgs laiks, kamēr to varēja izšķetināt.

Raudu vieta nelikās ievērojama, pat šķita, ka raudas te uzturas tikai tāpēc, ka te nepatika citām zivīm. Istabā pie siltas krāsns uzturējās veselas mušu divīzijas, un tās varēja saķert saujām pavisam viegli: roku tuvināja uzmanīgi, delnu salieca līdz pusei, un tad ātri grāba pirkstus salokot. Pēc tam katru pirkstu pa vienam at laida un mušas pārvietoja tukšā sērkociņu kārbiņā. Uz āķa samauca kādas piecas sešas, pludiņu novilka krietni zemu, un tad iemeta. Raudas tuvojās strauji, nervozām kustībām, it kā kādas lielākas zivs dzenātas. Pludiņš vienmēr strauji sarāvās un nereti pat lēkāja pa ūdens virsu. Ar raudām bija jāuzmanās, jo āķis šad tad izrāvās, zivi ārā velkot.

Raudas makšķerējot, reiz uztraukumā sastingu: kur bijis nebijis, piepeldēja krietns sapals, apstājās pie mušiņu mielasta, apdomājās un palika. Tad lēnām cēlās uz augšu, līdz pašai virspusei un norija pludiņu. Ūdenī sametās, uzšāvās krietns mutulis un noškīda šļakatas uz visām pusēm. Ne vēsts no sapala, tas, droši vien, bija jau pavisam tālu. Arī raudas visas bija uz kādu laiku aizbaidītas.

Sadzirdēju, ka līdakas varot izraut ar cilpu, arī es izmēģināju šo paņēmienu: savijis no zirgu astriem krietnu cilpu, vasaras pēcpusdienā apstaigāju savas līdaku vietas un mēģināju cilpu tām pāri uzbāzt, taču nesekmējās. Līdaka parasti izšļuka, vai vienādi vai otrādi. Kad neliels līdacēns reiz izrāvās, biju tā pārsteigts, ka sabijies atmetu zivi ūdenī atpakaļ.

Kilometru tālāk bija mana ievērojamā sapalu vieta. Te upes pagriezienā, aiz stāva krasta pēcpusdienā salasījās krietns sapalu bars, un, to ieraugot vien, man sirds sāka strauji pukstēt. Tik daudz zivju, visas vienā vietā. Taču tās izmakšķerēt bija tikpat kā neiespējami. Ne par velti čigāns reiz teicis: kas uz vēdera nelien, sapala nedabūs.

Šai vietai es parasti tuvojos klusu kā zaglis, makšķerei noņēmu kā svariņu, tā arī pludiņu. Pārbaudīju, vai vējiņš nav pretējā virzienā. Uzmaucu āķim mušiņas, vai kādu sienāzi. Tad tuvojos augstajam krastam ūdenī, neredzams, četrrāpus. Starp zālēm virzījos lēnām, galvu uz priekšu izbāzis: un raugi, tur jau viss bars atkal gulēja. Atmuguriski savicināju auklu un iemetu, elpu aizturējis, jo zināju, ka mazākā neuzmanība visu baru aizklīdinās vienā momentā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO BOARD OF EDUCATI

VAKARA KURSI
JAUNKANADIEŠI

Bloor Collegiate Institute — 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin St.) (pirmdien — trešdien), (otrdien — ceturtdien)

Central High School of Commerce — 570 Shaw ielā (dienv. no Harbord St.), (pirmdien — trešdien)

Eastern High School of Commerce — 16 Phin Ave (pie Chatham Ave.) (pirmdien — trešdien), (otrdien — ceturtdien)

Humberside Collegiate Institute — 280 Quebec Ave. (pie Humberside Ave.) (pirmdien — trešdien)

King Edwar School — meļos no dien — treš

Oakwood Col Oakwood W. (pirmdi

North Toront tute — 17 bl. ziemeļos austr. no Y trešdien)

Parkdale Col 209 James no Queen trešdien)

Minētās skolās reģistrācija notiks 21., 22. un 7.00 vakarā.

Reģistrācijas maksa $5.-.

Kursi sāksies 28. septembrī, plkst. 7.30 vakarā.

LEKCIJAS

pamatzināšanās angļu valodā: iesācējiem; vecākā grupa.

Angļu valodā pieaugušiem, kas vēlas iemāci (Bloor Collegiate Institute otrdienu un cetur Īpašas klases trešā gada kursantiem — pirm Humberside Collegiate Institute, Bloor Oakwood Collegiate Institute un Eastern H merce.

MĀCĪBAS NOTIE

angļu valodā iesācējiem; graduēts kurss jau vārdos, lasīšanā un rakstos; aktuālitātes; inf niecības iegūšanu; Kanada un tās iedzīvotā mācību palīglīdzekļi.

INFORMĀCIJA IEGŪSTAMA KATRA SKOLĀM PĒC 21. SEPTEMBRA,

Tā kā preces nosūtām kilogram svars mārciņās uzdots noa

Reklāmas saiņi: CENA

Nr. 31 9 kg baltie „American" kviešu mi 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karan garešu ....

Nr. 32 18,5 kg baltie „American" kviešu m

Nr. 33 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (n ces tik, cik vēlaties, vai arī tikai

Nr.34 4,5 kg baltie „American" kviešu m 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu ....

Nr. 35 — iepriekšējais sainis divkāršots

Nr. 36 9 kg baltie „American" kviešu m 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku ....

Nr. 37 4 kg baltie „American" kviešu m 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona

Nr. 38 — iepriekšējais sainis divkāršots

Nr. 39 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta

Nr. 40 — iepriekšējais sainis divkāršots ne

Nr.41 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu

Nr. 42 — iepriekšējais sainis divkāršots

Nr. 43 4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2

Nr. 44 — iepriekšējais sainis divkāršots

Lūdzam adresāta vārdu un adresi r

DAUGAVAS VANAGU SAINIS
123 Huron Street, Toronto
Tel. EM 8-0792.

Naudas pārvedumu vai čeku ra „DAUGAVAS VANAGI" v

TAUTIEŠ

pirms nododat iespiešanai sa iespiedumdarbus citur, sa

LATVIJA - AMERIKĀ - SP

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪ
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU
- KONCERTU PROGRAMMA
- SARĪKOJUMU BIĻETES
- PLAKATUS, DZIESMU
- VĒSTUĻU VEIDLAPA
- GRĀMATAS, ŽURN

Labs darbs. — Mērena

PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NO

123 Huron St., Toronto
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

...u darbību

Darba apstākļu dēļ no DVF Korbijas nodaļas latviešu skolas vadības atlūdzies māc. A. Dzenītis. Skolas turpmāko vadību uzņēmusies T. Lazdiņa. Šī gada pirmajā pusgadā nodaļas ārējās informācijas daļas vadītājas M. Ausalas - Pālites izkārtojumā parādījušās angļu presē kopskaitā 32 dažādas publikācijas un angļu sabiedrībai sarīkoti 2 referāti.

DVF Lidsās nod. namā nesen pabeidza kluba bāra telpu izbūvi un pašreiz uzsākta nama augšstāva salabošana un izbūve, salaižot kopā skolas istabu ar neizbūvēto galu. Šos darbus veic Erkuļa firma, latviešu uzņēmums. Sakarā ar Lidsā oktobra mēnesī paredzamām Visanglijas vanadžu dienām, uzpostas tiek arī pārējās telpas — zāle iegūs jaunus aizkarus, vanadzes savai istabai iepirkušas jaunas mēbeles. Ir arī cerības, ka visi būvdarbi līdz minētai dienai būs nobeigti.

Baznīcas pārvalde Lielbritanijā paredzējusi rīkot konferenci, kuras nolūks ir pacelt un iedzīvināt draudžu dzīvi. Konferences vīrstemats būs „Dzīvā draudze," un lektori būs prāvests R. Mužiks un māc. J. Jurģis, kas nesen atgriezies no vairāku mēnešu ilga studiju ceļojuma pa Sav. Valstīm.

Bradfordā dzīvojošais mākslinieks Laimonis Mieriņš, kurš savas mākslinieka gaitas sāka Valdemāra Tones skolniekā, sekmīgi beidzis Lidsas mākslas koledžu un nodomājis vēl vienu gadu papildināties Londonā, pazīstamajā Goldsmith mākslas koledžā, lai iegūtu paidagoga tiesības.

...kšķeri

...laidu un mušas pārvietoja tukšā sērkociņu kārbiņā. Uz āķa samauca kādas piecas sešas, pludiņu novilka krietni zemu, un tad iemeta. Raudas tuvojās strauji, nervozām kustībām, it kā kādas lielākas zivs dzenātas. Pludiņš vienmēr strauji sarāvās un nereti pat ielēca pa ūdens virsu. Ar raudām bija jāuzmanās, jo āķis šad tad izrāvās, zivi ārā velkot.

Raudas makšķerējot, reiz uztraukumā sastingu: kur bijis nebijis, piepeldēja krietns sapals, apstājās pie mušiņu mielasta, apdomājās un palika. Tad lēnām cēlās uz augšu, līdz pašai virspusei un norija pludiņu. Ūdenī sametās, uzsāvās krietns mutulis un nošķīda šļakatas uz visām pusēm. Ne vēsts no sapala, tas, droši vien, bija jau pavisam tālu. Arī raudas visas bija uz kādu laiku aizbaidītas.

Sadzirdēju, ka līdakas varot izraut ar cilpu, arī es izmēģināju šo paņēmienu: savīju no zirga astriem krietnu cilpu, vasaras pēcpusdienā apstaigāju savas līdaku vietas un mēģināju cilpu tām pāri uzbāzt, taču nesekmējās. Līdaka parasti izšļuka, vai vienādi vai otrādi. Kad neliels līdacēns reiz izrāvās, biju tā pārsteigts, ka sabijies atmetu zivi ūdenī atpakaļ.

Kilometru tālāk bija mana iecienīta vieta. Te upes pagriezienā, aiz stāva krasta pēcpusdienā salasījās krietns sapalu bars, un, to ieraugot vien, man sirds sāka straujāk pukstēt. Tik daudz zivju, visas vienā vietā. Taču tās izmakšķerēt bija tikpat kā neiespējami. Ne par velti čigāns reiz teicis: kas uz vēdera nelien, sapala nedabūs.

Šai vietai es parasti tuvojos klusu kā zaglis, makšķerei noņēmu kā svariņu, tā arī pludiņu. Pārbaudīju, vai vējiņš nav pretējā virzienā. Uzmanīgi ākim mušiņas, vai kādu sienāzi. Tad tuvojos augstajam krastam ūdenim, neredzams, četrrāpus. Starp zālēm virzījos lēnām, galvu uz priekšu izbāzis: un raugi, tur jau viss bars atkal gulēja. Atmuguriski savicināju auklu un iemetu, elpu aizturējis, jo zināju, ka mazākā neuzmanība visu baru aizklīdinās vienā momentā.

(Turpinājums sekos)

TORONTO BOARD OF EDUCATION

VAKARA KURSI JAUNKANADIEŠIEM

Bloor Collegiate Institute — 1141 Bloor St. W. (pie Dufferin St.) (pirmdien — trešdien), (otrdien — ceturtdien)

Central High School of Commerce — 570 Shaw ielā (dienv. no Harbord St.), (pirmdien — trešdien)

Eastern High School of Commerce — 16 Phin Ave (pie Chatham Ave.) (pirmdien — trešdien), (otrdien — ceturtdien)

Humberside Collegiate Institute — 280 Quebec Ave. (pie Humberside Ave.) (pirmdien — trešdien)

King Edward Senior Public School — Bathurst St. (ziemeļos no College St.) (pirmdien — trešdien)

Oakwood Collegiate Institute — Oakwood and St. Clair Ave. W. (pirmdien — trešdien).

North Toronto Collegiate Institute — 17 Broadway Ave. (1 bl. ziemeļos no Eglinton Ave., austr. no Yonge St.) (pirmdien trešdien)

Parkdale Collegiate Institute — 209 Jameson Ave. (dienvidos no Queen St. W.) (pirmdien — trešdien)

Minētās skolās reģistrācija notiks 21., 22. un 23. septembrī plkst. 7.00 vakarā.

Reģistrācijas maksa $5.-.

Kursi sāksies 28. septembrī, plkst. 7.30 vakarā.

L E K C I J A S

pamatzināšanās angļu valodā: iesācējiem; pilsonības mācība; vecākā grupa.

Angļu valodā pieaugušiem, kas vēlas iemācīties lasīt un rakstīt (Bloor Collegiate Institute otrdienu un ceturtdienu vakaros)

Īpašas klases trešā gada kursantiem — pirmdienās un trešdienās Humberside Collegiate Institute, Bloor Collegiate Institute, Oakwood Collegiate Institute un Eastern High School of Commerce.

M Ā C Ī B A S   N O T I E K

angļu valodā iesācējiem; graduēts kurss jaunkanadiešiem mutes vārdos, lasīšanā un rakstos; aktuālitātes; informācija par pavalstniecības iegūšanu; Kanada un tās iedzīvotāji; pārrunas grupās; mācību palīglīdzekļi.

INFORMĀCIJA IEGŪSTAMA KATRĀ NO MINĒTAJĀM SKOLĀM PĒC 21. SEPTEMBRA, VAKAROS.

Tā kā preces nosūtām kilogrammu svarā, to svars mārciņās uzdots noapaļojot.

Reklāmas saiņi:

CENAS US DOLAROS

Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu		$ 39.90
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti	— 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai risu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece)	— 41 mārc.	$ 24.90
Nr. 34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg risu	— 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots	— 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg risu, 4,5 kg cūku tauku	— 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona	— 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots	— 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona	— 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots	netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr. 41	2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg risu	— 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	— iepriekšējais sainis divkāršots	— 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura, 2 kg risu	— 19 mārc.	$ 20.90
Nr. 44	— iepriekšējais sainis divkāršots	— 38 mārc.	$ 36.50

Lūdzam adresāta vārdu un adresi rakstīt skaidri.

DAUGAVAS VANAGU SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron Street, Toronto 2-B, Ont.
Tel. EM 8-0792.

Naudas pārvedumu vai čeku rakstīet uz „DAUGAVAS VANAGI" vārda.

TAUTIEŠI,

pirms nododat iespiešanai savus iespiedumdarbus citur, sazinieties ar LATVIJA - AMERIKĀ - SPIESTUVI

Mēs iespiežam

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
- VIZĪTKARTES
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBAM
- KONCERTU PROGRAMMAS
- SARĪKOJUMU BILETES
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
- GRĀMATAS, ŽURNĀLUS

Labs darbs. — Mērenas cenas.

PASŪTĪJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont.
CANADA.
Tel. EM 8-0792
CODE 416

Pēc ilgām ciešanām mūžībā aizgājis mūsu bijušais darba biedrs

Pēteris Cinovskis

Tev nebija lemts dusēt,
Kur latvju baltā smilts.
Bet atklīst te un dusēt,
Kur svešas zemes cilts.

PĒC VIŅA SKUMST:
BIJUŠIE VENTSPILS ZVEJNIEKI
AR ĢIMENĒM TORONTO.

VAI RAKSTĀT KĀDAM?

UZ JŪSU APLOKSNES JĀBŪT:

1 Personas vārdam, kam jūs rakstāt.

2 Ielas numuram, nosaukumam, pasta kastes vai dzīvokļa numuram vai arī celtnes nosaukumam, ja tāds ir.

3 Pilsētas, mazpilsētas vai pagasta nosaukumam, pasta zonas numuram, ja tāds ir, un provincei.

4 Vēstules augšējā kreisā stūrī jābūt jūsu vārdam un pilnai adresei.

POSTES CANADA POST

WT200FL

O'KEEFE CENTRE
FOR THE PERFORMING ARTS

Front & Yonge — EM 3-6633
3 nedēļas — no 12 septembra — 3. oktobrim
16. sezona
K A N A D I E Š U   O P E R A

Vakaros, plkst. 8.15 — 16. un 25. septembrī; 1. oktobrī. Pēcpusdienās, plkst. 2, 19. septembrī
LA TRAVIATA
(itaļu valodā)
G. VERDI

Vakaros, plkst. 8.15 — 15., 19., 24. un 30. septembrī; pēspusdienā plkst. 2 — 3. oktobrī.
SIKSPĀRNIS
(angļu val.)
J. STRAUSS JR.

Vakaros plkst. 8.15 — 22., 26. un 28. septembrī, 2. oktobrī
AIDA
(itaļu valodā)
G. VERDI

Vakaros, plkst. 8.15 — 18. un 23. septembrī
CARMEN
(franču val.)
G. BIZET

Vakaros, plkst. 8.15 — 17., 29. sept. un 3. oktobrī; pēcpusd., plkst. 2 — 26. septembrī
MADAMA BUTTERFLY
(itaļu valodā)
G. PUCCINI

Vakara izrādes plkst. 8.15, pēcpusdienu izrādes plkst. 2 p.p. No pirmdienas — ceturtdienai vak. $2.50 — $5.50; piektdien un sestdien vak. $3.00 — $6.50; sestdien pēcpusd. $ 2.00 — $4.50. Kase atvērta no plkst. 11—9 vakarā.

KAKTIŅŠ

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS - NOTĀRS
263 College ielā, Toronto, (pie Spadina Ave.)
TEL WA 2-6112, 2-6111.

PĀRSŪTĀM NAUDU uz LATVIJU.

US $ 10.- pret 9 jauniem rubļiem.
Sūtīšanas izdevumi $ 3.50 līdz $ 35.- pārējām summām 10%
Saņemšana 14—21 dienu laikā.
Sūtījumi apdrošināti.

DV SAINĪŠU NODAĻA,
123 Huron St.,
TORONTO 2-B, ONT.
C A N A D A

LATVIAN MUSIC

Pārstāvis
DV GRĀMATNICA
123 HURON STR.,
TORONTO 2-B, ONT.

LP11
jauna skaņu plate
Jānis Mediņš
11 IZLASES SKAŅDARBI.

GLĀSTS
MANA SIRDS IR ATKAL JAUNA
Leonarda Daine, mecosoprāns.
TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 vijolēm ar orkestri
Solisti: Mairita un Gunārs Larsons
UZ AUGŠU
ĀKA
BIRZTALIŅA,
TOREIZ
DĀRZS
IR VIENS VAKARS
PIESKAŅA
MĪĻĀ SKŪPSTS
Ludmila Sepe - Ēše, soprāns.
Pie klavierēm autors.

Maksā $ 6.00 + 3% takse.
Šī plate nedaudz eksemplāros dabūjama ar J. Mediņa un L. Sepes - Ēšes parakstiem.

IGAUŅU OPTIĶIS
J. R A T A S
169 Danforth Ave. HO 5-6251.

ACU PĀRBAUDE, ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

SWANSEA
i z ī r ē j a m s
3 istabu dzīvoklis. Auto novietošanas iespējas.
Zvanīt
769 — 7615, Toronto

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto.
WA 1-3924.

LA ATSEVIŠĶI EKSEMPLĀRI
d a b ū j a m i
O. A N D E R S O N A
DELIKATEŠU VEIKALĀ
26 Market St., Hamilton, Ont.,
kā arī
„N O R T H L A N D   G R O C E R I E S",
120 Barton St., E., Hamilton, Ont.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS
VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.
Tel. LE 4-1403, Toronto.

VAI LAIKRAKSTU SAŅEMAT KĀRTĪGI?
Vai esat nokārtojuši abonementu?

LASIET GRĀMATAS ATVAĻINĀJUMA LAIKĀ

JAUNĀKIE IZDEVUMI

Z. Mauriņa — PAR MĪLESTĪBU UN NĀVI, esejas	$ 3.60
A. Michelsons — MŪKSALAS BRĀĻI, romāns	$ 3.80
A. Dziļums — PĒDAS RĪTA RASĀ, romāns	$ 4.50
D. Rogas un S. Cīruļa — ĀBECE — bērniem	$ 1.60
K. Ieviņš — CĪŅA AR SIEVIETI, romāns	$ 4.00
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, romāns 4., 5. un 6. nodaļa	$ 3.90
J. Rinks - J. Oss — LATVJU TAUTAS DEJAS, 1, 2, 3	$ 3.00
T. Ķeniņš — DZEJNIEKA DZĪVE UN GARS — Liriska svīta 5 daļās soprānam, baritonam, jauktam korim un ērģelēm	$ 2.00
V. Klētnieks — SENČU RAKSTI	$ 3.00
R. Skujiņa — VĒJŠ SVAIDA KAIJAS, atmiņas	$ 4.00
R. Skujiņa — SIRDS DZĪVO NO NIEKIEM	$ 4.00
J. Dravnieks — ANGLISKI - LATVISKĀ vārdnīca	$ 5.00
I. Grebzde — TE NU ES ESMU, romāns	$ 4.00
Zeiboltu Jēkabs — ŪDENS BURBUĻI, romāns	$ 3.90
A. Ozols — VIŅA VĀRDI BIJA VARENI, Jēzus māc.	$ 2.50
Sak. T. Zeltiņš — DZEJAS UN SEJAS	$ 7.50
T. Manns — AVANTURISTA FELIKSA KRULLA ATZĪŠANĀS	$ 4.50
J. Sarma — UPURIS, stāsti un noveles	$ 3.50
J. Jaunsudrabiņš — TĀ MUMS IET, aut. adr, vēstules	$ 4.20
A. Rupainis — TAUTA GRIB DZEIVŌT, romāns	$ 7.00
Sakārt. T. Zeltiņš — PROZAS PROFILI, latviešu proza svešumā	$ 7.50
Prāv. St. Mozga — SVĒTO DZĪVE	$ 5.80
Aida Niedra un Andrievs Salmiņš — MELNĀS PLŪMES PIE SARKANĀM LŪPĀM, stāsti	$ 3.80
F. Dostojevskis — NOZIEGUMS UN SODS, I, II, III	$ 3.90
K. Raudive — DZĪVĪBAS BADS, noveles	$ 4.00
A. Voitkus — TEV NEBŪS . . . romāns	$ 4.50
E. Brastiņs — MŪSU DIEVESTĪBĀS TŪKSTOŠGADĪGĀ APKAROŠANA	$ 2.40
A. Lasmanis — CERĪBAS un VILŠANĀS	4.20
E. Freimanis — DUMPJU DŪDAS, dzejoļi	$ 2.80
J. Miesnieks — VĪZIJAS un ĪSTENĪBA, dzejoļi	$ 3.00
N. Lečmanis — ZVAIGZNE LOGĀ, dzejoļi	$ 1.50
A. Neboisa — LAIKMETA DRUPAS	$ 3.00
V. Čika un A. Šmits — ZELTS, SUDRABS, BRONZA — latviešu olimpieši	4.50
A. Rasa — NAKTS DRĪZ BŪS PAGĀJUSI, noveles	3.50
A. M. Remarks — NAKTS LISABONĀ, rom.	4.00
Alb. Spoģis — PIRMĀS VIJOLĪTES, dzejoļi	$ 2.50
P. Ziediņš — TRĪS KOMEDIJAS	$ 2.50
I. Kaija — JŪGĀ, romāns	5.00
A. Dz. Kronins — ZIEMEĻU GAISMA, romāns	4.00
Fr. Dziesma — LĪVZEME, lirisks tēlojums	4.00
V. Klētnieks — KLINTENIEŠI, jaunatnei	4.00
Jēkabs Poruks — CIEMOŠANĀS, atmiņas	4.20
Jāzeps Vītols — MANAS DZĪVES ATMIŅAS	6.00
J. Johansons — PAKAVU DUNOŅA	2.40
Andr. Eglītis — LĀSTS, dzeja	4.25
Andr. Eglītis — MĪLU, MĪLU, dzeja	3.60
K. Zāle — MĒNESS KOKLE, dzeja	2.80
K. Kurbads — SILU ŠALKAS, dzeja	2.80
Ed. Sināts — DZIMTENES ATBLĀZMA, dzeja	3.00
A. Švābe — INTELIĢENTI, romāns	3.80
G. Zariņš — CEĻŠ UZ PASAULES GALU	3.50
A. Austriņš — PUŠELNIEKI, stāsti	3.50
J. Miesnieks — — KVIŅĶU KALNS, noveles	4.50
A. Andersone — AUGSIM LATVIJAI (skolas grām.)	1.50
J. S. Turģeņevs — DŪMI, romāns	3.85
P. Aigars — GĀJIENS UZ TAUTIEŠA NAMU, dzejas	$ 3.20
A. Niedra — LĪGAVA UN SIEVA, romāns	3.80
M. Kovaļevska — GAURU GAIĻI, romāns	$ 4.50
S. Lazdiņa — CEĻA GALĀ, romāns	3.80
L. Pērļupe — PUTNS ČAULĀ, stāsti	3.50
Dr. T. Dūlijs — DEGOŠAIS KALNS	4.50
T. Zeltiņš — TILTU ATJAUNOTĀJI, romāns	4.50
E. Kore — JĀŅU VAINAGS, stāsti un noveles	3.80
A. Vilnis — RĀJIENS SIRDIJ, dzejas	3.20
E. Mednis — ZVAIGZNES STIGO, romāns	4.50
Z. Lazda — STARU VIESULIS dzejoļi	4.00
A. P. Mierkalns — JAUNATDZIMŠANA, dzejoļi	3.50
H. Eigasts — ZVAIGŽŅOTĀS NAKTIS, romāns	5.00
Prof. P. Dāle — GARA PROBLĒMAS	3.60
Velta Toma — MŪŽĪGĀ SPĒLE, dz. izlase	2.95
Zeiboltu Jēkabs — LIKTENIS, romāns	3.90
Zeiboltu Jēkabs — BARONS BUNDULS, romāns	3.90
Alfrēds Bērziņš — LABIE GADI	5.00
Hilda Vīka — LIELĀ SLĀPE, stāsti	3.00
Valentīns Pelēcis — RIETĀ, dzejoļi	3.80
Ivanda Kaija — DZINTARZEME, romāns	4.00
Vilis Veldre — DZĪVE PIE JŪRAS, vērojumi	3.80
Aina Kraujiete — ES ESMU VASARA, dzejoļi	3.60
A. H. Tamsāre - VIENA LAULĪBA, romāns	4.00
Guntis Zariņš — DVĒSEĻU BOJĀ EJA, romāns	3.20
Upsalas skol. un Gēteborgas skautu izd. — BĒRNI, SPĒLĒSIM TEĀTRI	1.50
Verners Tepfers — SENATNEI UN MĀKSLAI, apceres	4.20
Ernests Aistars — AIZA, romāns	3.80
V. Čika un A. Šmits — SPORTA SMAIDS, fragmenti	3.00
Vilhelmine Balodis — DZEJU IZLASE	3.50
Alfreds Dziļums — SVEŠVĀRDU VĀRDNĪCA	5.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTAS DZEJAS	7.00
J. Ziemeļnieks — KOPOTI STĀSTI	4.50
Edv. Tūters — PĒDAS SNIEGĀ, dzejoļi	3.50
A. Zemdega — BASĀM KĀJĀM, dzejoļi	$ 3.20
E. Zicāns — VIRŠI ZIED, dzejoļi	$ 2.00
O. Krolis — RĪGA DIMD, atmiņas	$ 5.25
D. Bīskaps — JAUNO SIRŽU LIKTEŅI, atmiņu stāsts	$ 4.80
Fr. Skuja — ZELTA RAKTUVES, vēst. romāns	$ 4.00
JŪLIJS FELDMANIS	$ 3.80
ASPAZIJAS LIRIKA (izlase)	$ 6.00
ASPĀZIJAS DRĀMA I daļa	$ 8.60
Latviešu tautas teikas un pasakas II d.	$ 7.60
L. Druva — PA SAULAINĀM TEKĀM, illustr. izd.	$ 3.50
A. Lūsis — MŪŽĪBA, relig. dzejas antoloģija	$ 3.60
V. Hermane — VISS NEIZGAIST, dzejoļi	$ 2.80
O. Ritums — ABC — ES IZKRĀSOJU (bērniem)	$ 1.00
A. Rasa — CEĻA MEKLĒTĀJI, rom.	$ 3.50
E. Ardenss — ROBI PARADĪZES VĀRTOS, rom.	$ 4.50
P. Klāns — SVEICINĀTA, AFRIKA, ceļojuma iespaidi	$ 6.00
V. Toma — DZIĻUMĀ JĀPĀRTOP, dzejoļi	$ 3.00
Anšl. Eglītis — PĒDĒJAIS RAIDĪJUMS. romāns	$ 4.50
M. Stāraste - Barvika — PINTIĶU CIEMS, bērnu gr.	$ 2.80
H. C. Kradoks — LĀCĪTIS DODAS PASAULĒ, bērnu gr.	$ 2.80
Īru pasaka — RŪĶIS UN GOVS, ill. bērnu grāmata	$ 1.75
T. Zeltiņš — ANTIŅŠ AMERIKĀ MEKLĒ LĪGAVU, rom	$ 4.50
A. Niedra — HOLIVUDAS KLAUNS, romāns	$ 3.80
P. Jēgere-Freimane — CILVĒKS DOMĀ - DIEVS DARA	$ 4.25
B. Senkēviča — ZIEDOŠAIS ĒRKŠĶIS, stāsti	$ 3.50
G. R. Kurdell — EUROPE'S GREATEST EXODUS, rom.	$ 5.95

Pasūtinot pa pastu, pieskaitīt 25 ¢ pasta izdevumiem.

DV GRĀMATNĪCĀ, 123 HURON ST.,
TORONTO 2-B, ONT.

ARDIEVAS STUDIJU GADIEM

Jauna ārste zobu slimībās un divi architekti

Ārste zobu slimībās Māra Tomane un divi architekti — Jānis Māris Cebergs un Ivars Daliņš ir Melburnas universitātē nule graduēti trīs jauni latvieši.

MĀRAI TOMANEI

dzīve pašreiz rit patiesi lielā steigā: tikko aizvadīta graduēšana, kad jau atkal jāpošas citam izcilam notikumam — kāzām. Viņa 17. oktobrī Melburnā salaulāsies ar tajā pašā universitātē graduēto ārstu zobu slimībās Andreju Ķikutu. Abi vienas nozares speciālisti pāris dienas pēc kāzām dosies uz Angliju, kur domā palikt pāri gadus — gan strādāt, gan arī apskatīt citas Eiropas zemes. M. Tomanes māsa Ilga Tomane ir farmaceite.

M. Tomane skolnieces gaitas sāka Vunsdorfā, kas ir Hanoveras tuvumā, Vācijā. 1949. gadā viņa kopā ar pārējo ģimeni ieradās Rietumaustrālijā un gāja skolā Northamā, kamēr 1951. gadā pārcēlās uz Melburnu, kur beidza Universitātes ģimnaziju un sāka studijas, kas tagad sekmīgi absolvētas. Jaunā ārste zobu slimībās ir savas mātes studenšu korporācijā Imeria.

JĀNIS CEBERGS

piedzimis 1940. gada 3. augustā Jelgavā un ir vienīgais bērns savā ģimenē. Ieceļojot Austrālijā, viņa vecāki apmetās Džilongā, kur J. M. Cebergs beidza Gordona technoloģijas institūta architektūras nodaļu un 1962. gadā iestājās Melburnas universitātē, ieklūstot architektūras fakultātes priekšpēdējā kursā. Tā kā vecāki dzīvo Džilongā, tad viņš 1 gadu uzturējās Melburnas universitātes Internacionālajā namā. Tur internātā apmetināti dažādu nāciju studenti. Iestājoties universitātē, J. M. Cebergu uzņēma stud. korp. Selonija.

Viņš abus pēdējos gadus universitātē bija visizcilāko studentu vidū un pēc studijām Lielbritanijas architektu institūts to no visas britu kopvalsts ierindoja starp 10 kandidātiem Romas stipendijas iegūšanai architektūrā. Rezultāti šajā sacensībā, kur J. M. Cebergam nācās projektēt vasaras atpūtas vietu Dienvidanglijas piekrastē, vēl nav zināmi. J. M. Cebergam ir izcils talants arī gleznošanā. Bez tam viņš mīl sportu, sevišķi orientālos cīkstēšanās veidus. Jaunais architekts tagad strādā Kanberā.

IVARS DALIŅŠ

ir vecākais dēls Tēvzemes balvas laureāta, bij. pasaules rekordista soļošanā Jāņa Daliņa ģimenē. Viņa jaunākais brālis Jānis Daliņš jun., pēc Melburnas technoloģijas institūta beigšanas pašreiz Sidnejā turpina ķīmijas studijas zinātniskā grada iegūšanai, bet māsa Rudīte Daliņa Melburnā mācās par žēlsirdīgo māsu. I. Daliņš piedzimis 1938. gadā 29. aprīlī Valmierā un vēl it labi atceras Gauju.

Viņš sāka studēt 1957. gadā Melburnas technoloģijas institūta būvinženieru nodaļā, bet vēlāk pārgāja uz architektūras nodaļu, kuru beidza un 1962. gadā tika Melburnas universitātes architektūras fakultātes 4. kursā. Tur pēdējos 2 gadus I. Daliņš, tāpat kā J. M. Cebergs, izvirzījās lieliskāko studentu vidū. Abi latvieši daudzos priekšmetos savā starpā sadalīja 1. un 2. vietu. Arī I. Daliņš 1962. gadā iestājās stud.korp. Selonijā. Viņš vēl dejoja tautiskās dejas Melburnas ev.-lut. latviešu draudzes deju kopā Ritenītis, un pašreiz ir Austrālijas latviešu studentu apvienības prezidijā. I. Daliņš šogad dažus mēnešus strādāja Sidnejā, bet tagad atgriezies Melburnā un savas architektu firmas uzdevumā plāno un projektē jaunu pilsētiņu Kvīnslendas ziemeļos, uz kurieni tam pa reizei arī jāaizbrauc.

—t—

Attēlā no kreisās: Ivars Daliņš Māra Tomane un Jānis Māris Cebergs. A. Baloža uzņ.

No graudnieka saimnieka kārtā

LABI IZDEVUSIES 13. ZEMNIEKU DIENA MIČIGENĀ

Perry. (Mich.) V. Z. — Latviešu agronomu kopa Mičigenā visus aizvadītos gadus vismaz reizi gadā aicina tautiešus satikties Zemnieku dienā, kas parasti notiek kādā latviešu lauku sētā. Jāuzsver, ka šādiem „salidojumiem" nekad nav trūcis atsaucības un dažkārt atbrauc pavisam tāli ciemiņi, mērojot vairāk simtu jūdžu. Šoreiz tāds tālāks ciemiņš bija agr. V. Grozgalvis no Viskonsinas un pārējie dalībnieki no Ohaijo un Mičigenas dažādām vietām, kopskaitā ap 50, kas 30. augustā satikās bij. tautskolotāja T. Grinberga farmā, Perry pilsētiņas tuvumā pie Lansingas.

Zemnieku dienas ievadījumā saimniecības vadītājs divos piekabes ratos, kuŗus vilka spēcīgs traktors, dalībniekus izvadāja pa gatvēm un ceļiem, rādot laukus un plašo ganāmpulku. Ievērību varēja saistīt krustojumu ceļā izveidota kukurūzas šķirne, kas sevišķi izdevīga lopu barošanai, to iepriekš sasmalcinot. Tā dod arī krietnu attālu. Speciālos aplokos ganījās ap 80 melnraibās, ieskaitot jaunlopus, no kurām slaucamas 53. Mājās visi ar sevišķu interesi vēroja jauno skābbarības torņi, kas izskatījās visai moderni un izmaksājis 5000 dol. Ne mazāk moderni būs veidota telpa (slaucamā māja un barības sile) govju slaukšanai, tesmeņu mazgāšanai, spēkbarības izsniegšanai, piena novadīšanai dzesēšanai utt. Tā pašreiz izbūves stadijā, izmaksās ap 16.000 dol., ievērojami atvieglos darbu un piena ražošanā būs sasniegti sevišķi augsti higiēniskie apstākļi.

Kuplo koku paēnā Zemnieku dienu atklāja agr. V. K. Liepiņš no Grand Hēvenas. Cita starpā viņš pieminēja izpostīto Latvijas zemi un zemniekus, kas nokļuvuši nožēlojamā stāvoklī. Tur zemes kopējam jādzīvo kā vergu laikos, kad tas no muižnieka par niecīgāko pārkāpumu saņēma sodu, liekot izjust, ka tam jābūt vēl pateicīgam par šādu dzīvi. Agr. V. Liepiņš arī pieminēja rakstnieku A. Purapuķi, kas izpelnījies sevišķu ievērību ar savu grāmatu „Savs kaktiņš, savs stūrītis zemes" un dižo lauksaimniecības celmlauzi smiltenieti Pēteri Pelci. Pēdējais, kopjot savu lauku sētu, vadot daudzas biedrības un krājaizdevu sabiedrību, allaž uzsvēris, ka sabiedriskā darbā vienmēr „jātur tīra veste", tā pasvītrojot godīgumu un taisnīgumu visās lietās un vietās.

Par savām graudnieka gaitām pie Ajonijas Grand Rapidu apkaimē un nokļūšanu saimnieka kārtā pastāstīja farmas vadītājs T. Grinbergs. No viņa stāstījuma varēja izlobīt, ka lauksaimniecība šeit nav ne „zelta bedre," ne gluži „asaru maize," bet sūrs un grūts darbs, kad dažkārt intensīvi jāstrādā 16 st. dienā, kas visumā tomēr sagādā gandarījumu par paveikto. Viņa ģimene nokrievusi laukos, ieceļojot Sav. Valstīs. Sākuši par graudniekiem, gadi gājuši, kļuvuši vecāki, un tagad uz „fabriku" atpakaļceļa vairs neesot — iesāktais jāturpinot. Pagājušā gada pavasarī par 50.000 dol. (bez inventāra) iepirkuši pašreizējo saimniecību, kuras platība 200 akru (no 170 akru aramzemes). Saimniecību iepirkt palīdzējuši radi Grinvillā un draugi Čikāgā. Pirmais saimniekošanas gads bijis grūts, bijusi sausa vasara un pasveši apstākļi. Sākuši ar 20 slaucamām govīm un 15 jaunlopiem, un apm. gada laikā šis skaits pavairots uz 80 galvām. Lai turētos „virs ūdens" un varētu kārtot visus maksājumus, gada ienākumiem no saimniecības jāsasniedzot ap 20.000 dol. Iztiek ar pašu darba spēku, galvenais palīgs dzīvesbiedre slaukšanā un citos darbos, karstākā darba laikā, galvenokārt sējas periodā, viņa sēžoties arī uz traktora, jo tad katra minūte esot dārga. Tad ejot reizē uz lauka trīs traktori, jo vasarā palīdzot dēls, kas ziemā studējot, un reizēm vedekla, cik to atļaujot ģimenes apstākļi. Saimniecībā ir visdažādākās mašīnas, ieskaitot kombaini, kukurūzas plūcēju u. c., kopvērtībā ap 35.000 dol., bet visas saimniecības vērtība kopā ar dzīvo un nedzīvo inventāru ap 120.000 dol. Farmas laukos sēj bez zaļbarības — izmantošanai spēk- un skābbarībai, kukurūzu, kviešus un auzas, speciālu spēkbarību pieperk. Galvenais ienākuma avots no piena, kuŗa cena pašreiz noteikta nemainīga visam gadam, nedaudz virs 4 dol. par 100 mārc. un dienas izslaukumam vajadzētu būt ap 1500 mārc., kas gluži vēl neesot sasniegts.

Agr. V. Grozgalvis runāja par lauksaimniecību kā tādu un sniedza atzinumus no sava darba farmā, tāpat vērojot kaimiņus latviešu un amerikāņu vispārējo saimniekošanas praksē. Viņš uzsvēra, ka bez lauksaimniecības un zemniecības neviena nācija nav īsti veselīga, un arī pievēršanās pārmērīgai technikai lauku darbā neesot īsti dabiski, jo dzīve laukos un dabā ritot pēc saviem likumiem. Ikvienā nozarē laukos esot svarīgi ievērot pamatprasību par „uzturošo barību" un „ražošanas barību", ko galīgi neievērojot mūsu dzimtenes okupanti, un tādēļ ciešot lielas neveiksmes lauksaimniecībā. Tur tikai operējot ar skaitļiem un plāniem.

Jo sevišķi interesanti bija agr. V. Grozgalvja vērojumi attiecībā uz savu kaimiņu latviešu J. Blija un J. Baloža saimniekošanu. Viņu saimniecībās izdarīti vērtīgi datu sakopojumi par jaunlopu audzēšanu, svara pieaugumu un barības izlietošanu. Agr. V. Grozgalvis, ieskatot sevi par tālumnieku šinī zemē, ar humoru atcerējās dažus epizodus no Latvijas brīvvalsts laika, kad viņš dienesta braucienā mēģinājis atrast kādu saimniecību Cēsu apkaimē. Iegriezies vienā, lai uzzinātu pareizo ceļa virzienu. Bijis jauks un saulains, labākais laiks siena ievākšanai, bet lauku sētā, kuŗā nejauši iebraucis, čigāni lapu koku paēnā uz izklātām segām spēlējuši kārtis.

Agr. J. Venners īsumā informēja par iespaidīgiem līdzekļiem augļu koku kaitēkļu apkaŗošanā un dienas beigās ar skrīnēm, kas sevišķi izturīgas pret salu.

Nobeigumā vēl klātesošie mielojās ar saimnieces gādātiem lauku gardumiem un no pašu līdzvestiem grozījiem. Saimnieks savukārt bija rūpējies par garšīgu miestiņu. Dalībnieku pulkā bija arī prof. Markus un ģen. O. Dankers ar dzīvesbiedri.

V. Zirnītis

DAŽI JAUNĀKIE NOTIKUMI „AIZJŪRĀ"

(A.P.) — LNPL izglītības nozares organizētā bērnu vasaras kolonija Almēlijā, sakarā ar Dziesmu svētkiem Hamburgā, mēneša sākuma vietā, šogad bija atlikta uz augusta beidzamajām nedēļām. Tajās piedalījās 38 dalībnieki; to pārzināja un nodarbības vadīja A. Račevskis ar palīgiem M. Bugniusi un V. Griguli, kā arī izpalīgiem — jauniešiem Aldu Bugniusi un Ilzi Alksni. Bērnu pulciņā bija daudz agrāko gadu paziņu, kā arī daudz jaunu seju.

Skaitliski mazāka, bet citādi labi izdevusies bija arī bērnu vasaras nometne Londonas latviešu draudzes īpašumā — Rovfantā. Šo nometni vadīja Inese Rušeniece ar palīdzi Valdmani.

Nav liels Anglijā mītošo skautu skaits, pie tam tie paši daži desmiti dzīvo ļoti izklaidus, kāpēc pulcēšanās lielākās sanāksmēs vai nometnošanā ļoti apgrūtināta un var notikt visai reti. Katru gadu „vecie zēni" (jaunatnes pieplūdums organizācijai izklaidus dzīves apstākļu dēļ visai niecīgs, tomēr reiz pulcējas savā vasaras nometnē, un tāda nupat darbojusies Halifaksas pilsētas tuvumā ar 12 dalībniekiem.

Nometnes vieta bija izraudzīta kādā mežainā ielejā, kur īsā laikā pacēlās telts pēc telts. Sekoja oficiālā nometnes atklāšana ar karoga pacelšanu un, vakara krēslai iestājoties, pie ugunskura atskanēja skautu dziesmas. Ir kāda saite, kas liek pulcēties, kaut reizi gadā, vienuviet . . .

Vēstule no Anglijas

Pie DVF Līdsas nodaļas pastāvošā deju kopa „Kamoliņš" pirms pāris mēnešiem bija aicināta uzstāties BBC televīzijā, tā sauc. „Barn Dance" raidījumā. Šie raidījumi notiek katru nedēļu, un tie veltīti speciāli tautas dziesmām un tautas dejām Ziemeļanglijā, programmu papildinot arī ar cittautu dejām. Kamoliņa deju kopa ir pirmā no cittautu ansambļiem, kas aicināta uzstāties šai programmā. Šajās dienās kopa saņēmusi uzaicinājumu vēlreiz piedalīties šīs pašas „Barn Dance" programmas ietvaros — divos pārraidījumos. Pirmajā no tiem Kamoliņa dalībnieki būs redzami skatītāju rindās, bet otrā, kuŗu pārraidīs 25. septembrī, piedalīsies ar dejām.

Anglijā septembra mēneša sākumā viesojās divi izcili latviešu mākslinieki no Kalifornijas — dziedone Milda Grimma - Štrause un pianists Hugo Štrauss. Mākslinieku viesošanos bija izkārtojusi Latvju b-ba Lielbritanijā, un mākslinieki koncertēja Korbijā un Londonā, Vestminsteras katedrāles zālē.

Mākslinieku pāris šo rudeni pavada Eiropas ceļojumā, un Anglija viņu maršrutā ir pirmā „pietura."

Žurnālists Jūlijs Vaivars Līdsā cietis satiksmes nelaimē: viņam vēlā vakara stundā mājas tuvumā uzdrāzusies auto mašīna. J. V. lauzta roka, kāja, saskrambāta seja un sāni, bet nekādi nopietnāki iekšējie ievainojumi nav konstatēti. Ārstēšanās slimnīcā prasīs vismaz pāris mēnešus.

Sadarbībā ar latviešu organizācijām Bradfordā, Latviešu katoļu b-bas Bradfordas nodaļa 10. oktobrī sarīkos R. Blaumaņa 100 g. dzimšanas dienas atceri. Svinības ievadīs latviešu skolas audzinātājas Paulīnes Asmanes referāts, kam sekos Volverhamtonas drāmas kopas viesizrāde, uzvedot Blaumaņa drāmu „Ugunī." Svinības risināsies DVF Bradfordas nodaļas namā.

Bradfordas latviešu skolā nākošā mācības gadā būs šādi skolotāji - audzinātāji: E. Trēģeris, P. Asmane, V. Rulliņa, E. Sarkanbārde, māc. E. Sarkanbārdis, A. Rozīte, V. Eksts, D. Celmiņa un D. Liepa. Skolas gaitas šogad pirmoreiz uzsāk 4 bērni. Skolas vecāku padomi arī turpmāk vadīs G. Kronbachs.

Lai iesaistītu Daugavas Vanagu rindās vairāk jaunās paaudzes dalībniekus, DVF Bradfordas nodaļa nule notikušajā biedru sapulcē nolēma visus kādas skolas jauniešus uzņemt DV saimē automātiski atsvabinot viņus no biedru naudu maksāšanas. Vecākās paaudzes dalībniekiem, kas kādu apstākļu dēļ nespēj biedru maksu nomaksāt, jāiesniedz valdei lūgums no šīs maksas atsvabināt.

Sapulce nolēma arī nodaļai piesūtīto DV mēnešraksta kvotu izdalīt biedriem bez maksas.

DAUGAVAS . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

Ed. Tūtera dzejoļu krājumu „Pēdas sniegā."

Nodaļā Mūsu dzīve stāstīts par Talku Bērzainē un Dejojot aprītējuši 15 kalpošanas gadi Latvijai. Interviju sniedz DV Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne. Seko DV visā pasaulē, sports, raksts par DV „mazo presi" DVF Anglijas nodaļu biļeteniem, vēstnešiem un apkārtrakstiem.

DVM cienītājus un lasītājus varbūt mazliet pārsteidz vēsts, ka ar nākamo gadu Daugavas Vanagu Mēnešrakstu izdos Kanadā, un tā galvenais redaktors būs V. Hazners. Liekas, mums, eiropiešiem, būs jāsamierinās ar apstākli, ka radies vēl viens aizjūras emigrants vairāk, bet varbūt līdz ar šo izceļošanu nāks zināmas pārmaiņas DVM saturā un apdarē, kuras tiek ļoti gaidītas.

K. Zemdega

MĒS

Dāviniet svētku, dzimšanas un vārda

Gada abonements resp. 6 burtnīcas tikai $4.-. Pieprasiet paraugnumurus. Naudu un pasūtinājumus adresēt:

2308 DRUMMOND RD.,
M Ē S saimniecības daļai,
E. Šteinbachs,
Niagara Falls, Ontario.

Lai uzklausītu . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

cionālās apvienības Kanadā priekšsēdis J. Niedra ir atzinis šāda protesta raksta sūtīšanu, telegrafiski pieprasīta Eiropas un Austrālijas latviešu apvienību pievienošanās. No Čikāgas nācis ierosinājums, ka nākošais solis varētu būt brīvā pasaulē dzīvojošo latviešu parakstu vākšana, savācot vismaz 50.000 parakstus.

LNAK priekšsēdis ierosinājis sasaukt BPLA valdes sēdi. ALAs valde atzina, ka šādas sēdes vajadzētu sasaukt regulāri, bet tas prasa līdzekļus. ALAs valde aicina pārējās apvienības šim nolūkam uzkrāt līdzekļus.

ASV, kā zināms, 3. novembrī notiek prezidenta vēlēšanas, un priekšsēdis prof. P. Lejiņš norādīja, ka šie pēdējie divi mēneši ir tas laiks, kad visvairāk uzklausītu latviešu balsi un varētu saņemt arī kādu solījumu. Vietējām latviešu organizācijām vajadzētu attīstīt pēc iespējas lielāku rosību, griežoties pie kandidātiem, norādot, ka komūnisms ir vislielākās briesmas. Republikāņu un demokratu platformas programmās ir arī Latvijas vārds. Vajadzētu griezties pie kandidātiem ar programmu tekstiem un jautāt, cik lielā mērā viņi šos tekstus atbalsta. Latviešu centrālām organizācijām jāsadarbojas ar abām partijām.

ALAs valdei principā nav iebildumu, ka nākamos Dziesmu svētkus ASV rīkotu Klīvlendā 1968. gadā, bet tai pašā gadā Dziesmu svētki paredzēti arī Eiropā. Jautājums būtu pētāms, un nebūtu ieteicams vienā gadā rīkot divus vienādus sarīkojumus. Klīvlendas latv. organizāciju labvēlīga nostāja būtu pirmnoteikums svētku rīkošanai. Rietumu piekrastes dziesmu svētkiem nāk. gada maijā piešķira 500 dol. aizdevumu.

Nākamā gadā ALAs kongress paredzēts Čikāgā, Latviešu namā.

Priekšsēdis prof. P. Lejiņš jaunatnes nometni 2x2 novērtēja kā svarīgāko notikumu latviešu trimdas dzīvē.

Kultūras birojam pašreiz iespiež 5 mācību grāmatas un Latvijas karti. Spiestuvē nodota arī Dziesmu svētku vēsture.

SABIEDRĪBAS . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

Baznīcas audzināšana trimdā ir tikpat vajadzīga, cik skolas un mājas. Reliģiskās audzināšanas nozīmi vēl pavairo apstāklis, ka pašreiz amerikāņu skolās pat lūgšana Mūsu Tēvs ar likumu nav pieļauta, kamēr naudas zīmēs iekalts kā izsmieklam: „In God we trust."

Bez jau minētajiem piemēriem, kas veicina vai kaitē latviskajai audzināšanai, varētu minēt vēl daudzus. Tos varētu minēt citu pēc cita garā rindā. Pirms noslēdzu pārdomu gaitu, nevaru nepieminēt vēl kādu citu.

Savā skolas darbā allaž izmantoju skaisto bērnu žurnāliti Mazputniņu. Palaikam stundu sarakstā paredzam pat īpašas stundas grāmatu un žurnālu lasīšanai. Šīs stundas nereti izvēršas par visskaistākajām. Bērni skaļi lasa vai nu paši vai to dara skolotājs, dažreiz arī rādot attēlus ar spoguļprožektora, t. s. epidiaskopa palīdzību uz ekrāna. Sajūsma liela. Kad apvaicājos, kuŗam uz māju „lido" Mazputniņš, 15 vai 20 bērnu klasē, paceļas tikai 2 vai 3 rokas. Bērni te nav vainojami, bet gan vecāki. Viņi varētu Mazputniņu dāvināt svētkos, dzimumdienās, Draudzīgā aicinājuma atceres laikā vai citos gadījumos. Ieteicams būtu arī vecākiem kopā ar bērniem Mazputniņu lasīt, kaut vai krēslas stundās. Īpaši patīkami brīži būs sagādāti tajās mājās, kur kā Dieva dāvana piemājo vectētiņš vai vecmāmiņa.

IZMAKSA VĒŽU UN VĒSTUĻU PĀRSŪTĪŠANAI AR LIDMAŠĪNU

(V) Linn's Weekly savā 10. augusta numurā ievietojis „Flying Tiger Line" gaisa satiksmes sabiedrības direktora atklātu vēstuli Sav. Valstu prezidentam. Šai vēstulē viņš izteicas, ka katram jāapsveic valdības pūles samazināt valsts izdevumus, un tamdēļ pazemīgi lūdz apsvērt sekojošo: 10.000 mārciņu jūras vēžu pārsūtīšana no Bostonas uz Losandželosu ar lidmašīnu izmaksā $1.700,-, bet 10.000 mārciņu vēstuļu pārsūtīšana ar to pašu lidmašīnu izmaksā $ 4.200,-.

Vēži ir delikāts sūtījums. Ar kravu jāapietas uzmanīgi. Vēžus nevar aizturēt ceļā, jo tie nobeidzas. Kamdēļ nevarētu apzīmēt vēstules kā „vēžus"? — jautā sabiedrības direktors, kuŗam ir valdības kontrakts lidpasta pārsūtīšanai.

Viņš ieteic pasta un civilās aviācijas vadītājiem kopīgā apspriedē samazināt lidpasta apmaksu. Nedēļraksta ievadnieks norāda, ka lai gan 70,000,000 ir niecīgs ietaupījums, salīdzinot ar miljardiem, ko valdība apgroza, bet tas ir tomēr nesalīdzināmi lielāks par prezidenta Džonsona cildināto ietaupījumu no elektriskās pagaismošanas ierobežošanas Baltajā namā.

KANADAS BAZNĪCĀS

Lūdzu klausaities latviešu raidījumu uz viļņiem 1270 Niagaras raidītājā. Katru svētdienu no plkst. 2.45 līdz plkst. 3 p. p.

TORONTO

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331.

Toronto Sv Andreja. baznīcā Carlton un Jarvis ielu stūrī.

20. septembrī, plkst. 3 dievkalpojums; pēc dievkalpojuma draudzes sapulce.

27. septembrī, plkst. 11 Svētdienas skolas mācības gada iesākšanas dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma bērnu reģistrēšana Svētdienas skolai.

Māc. A. Līsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

Sv. Jāņa draudze Toronto 200 Balmoral Avenue, Toronto 7; tel. 921-3327.

20. septembrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev. - lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. septembrī, plkst. 2 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā un svētdienas skolas iesākums.

27. septembrī, plkst. 2 p.p. Pļaujas svētku dievkalpojums. Tūlīt pēc dievkalpojuma draudzes vakars Sv. Barnaba baznīcas augšējā zālē.

Bramptonā: 13. septembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums Grace United baznīcā,

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, 18 Victoria Ave., South.

20. septembrī, plkst. 10.30 dievkalpojums bērniem; svētdienas skola; plkst. 11 pr. p. dievkalpojums pieaugušiem. Plkst. 10.15 Bībeles klašu stunda. Pēc dievkalpojuma jaunieši, kas vēlētos pulcēties kristīgās sanāksmēs, aicināti uz pārrunām.

Jauniešus, kas vēlētos iesvētīties nākamajā vasarā, lūdzu pieteikties līdz š. g. 1. oktobrim.

Draudzes dāmu komitejas sanāksme svētdien, 20. septembrī, plkst. 6 vakarā pie L. Grabis kundzes — 22 Stanley Ave.

NORANDA

20. septembrī, pl. 4 p.p. United *Church* b-cā *dievkalpojums* Prāv. A. Skrodelis.

SV. KATARĪNES

Sv. Katarīnes latviešu ev. - lut. draudzē, Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latviešu ev. - lut. draudzē Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

20. septembrī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums, māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev. - lut. draudzes anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā, 580 Portage Rd.

Jaunatnes iesvētīšanas dievkalpojums ar dievgaldu 4. oktobrī pl. 2 pp. Dziesmu lapiņas Pie ērģelēm Imants Sakss. Māc. J. Prauliņš.

VANKUVERA

Māc. K. Kampe, 1975 Alma St., Vancouver 8, B. C., tel. 224-5195.

Vankuveras Latviešu ev. - lut. draudze.

27. septembrī, plkst. 3 pp. dievkalpojums Katsilano baznīcā.

MONTREĀLĀ

Māc. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave., Montreal 29, P. Q. Telef. 484-8394. Sv. Pāvila ev. - lut. latviešu draudze Montreālā.

Mācītāja Viestura Šēfera vadītie dievkalpojumi augusta mēnesī notiks draudzes lauku īpašumā Tērvetē; tad draudzes dievkalpojumu pilsētā nebūs, jo baznīca tiek iekšpusē remontētā.

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P. Q. Tel. HU 9-3224.

Montreālas Latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze, Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

20. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

27. septembrī plkst. 1,30 p. p. dievkalpojums.

OTAVA

Otavas latviešu ev. - lut. Miera draudze; māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road. Tel.: RE 3-3906.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.